Cały wschód w telefonie >>2

Atrakcyjna darmowa aplikacja dla turystów

Kierownik wróciła >>5

Jak Agnieszka N. odzyskała stanowisko w urzędzie miasta

DZIŚ
po południu / w nocy

29° 15° >>2

GAZETA Białostocka
WSPÓŁCZESNA

www.wspolczesna.pl

30 lipca 2013
wtorek
146(17836)
1,90 zł (w tym 8% vat)

Cena gazety w prenumeracie pocztowej 1,35 zł.
ISSN 0137-9488

Mońki >> Oryginalna metoda łagodzenia bólu porodowego w szpitalu

Prąd oszukuje nerwy kobiet

Urszula Ludwiczak
uludwiczak@wspolczesna.pl

Łagodzenie bólu porodowego przy pomocy impulsów elektrycznych to nowa metoda znieczulania wprowadzona właśnie na oddziale położniczym szpitala w Mońkach. Skorzystało z niej już siedem pacjentek. To jedyny szpital w województwie podlaskim, który stosuję taką metodę. – Zamiast bólu, rodząca odczuwa tylko mrowienie – mówią pracownicy szpitala. – Do tego metoda ta nie wywołuje żadnych skutków ubocznych.

W Anglii od lat

Przezskórna stymulacja obwodowych nerwów czuciowych przez impulsy elektryczne o niskiej amplitudzie – TENS (Transcutaneous Electrical Nerve Stimulation), to metoda łagodzenia bólu w położnictwie od lat powszechnie stosowana w Wielkiej Brytanii. W Polsce nie jest jeszcze zbyt popularna – stosują ją tylko niektóre prywatne kliniki. W naszym regionie pionierem nowej metody jest publiczny szpital w Mońkach.

– Dajemy rodzącym u nas paniom możliwość skorzystania z takiego urządzenia – mówi dr Łucja Chojnowska, specjalista ds. położnictwa i ginekologii oraz dyrektor ds. lecznictwa SP ZOZ w Mońkach. – Skoro jest to metoda łagodząca ból porodowy, czemu z niej nie skorzystać. Wydatek dla szpitala nie jest duży, a najważniejsze, że wielu osobom pomaga.

Jak to działa? TENS blokuje impuls nerwowy niosący informację o bólu do mózgu, przez co mózg nie otrzymuje danych odnośnie miejsca i nasilenia bólu. Blokowanie impulsów bólowych nie uszkadza struktury nerwów, lecz „oszukuje" mechanizm informowania o bólu. Do tego urządzenie inicjuje powstawanie naturalnych substancji przeciwbólowych – beta-endorfin, mających działanie przeciwbólowe równie silne jak morfina.

– TENS nie leczy przyczyny bólu, ale znacznie zmniejsza jego odczuwanie i efekt ten utrzymuje się przez dłuższy czas – dodaje Jarosław Pokoleńczuk, dyrektor szpitala. – Zamiast bólu pacjentka czuje wyłącznie lekkie mrowienie na skórze i co najwyżej lekkie wibracje mięśni wokół elektrod. Impulsy posiadają małe natężenie i stymulują jedynie nerwy czuciowe na powierzchni skóry. Prądy TENS nie mają znanych skutków ubocznych. Metoda jest całkowicie bezpieczna zarówno dla rodzącej jak i dla dziecka, potwierdzona klinicznie.

Rodząca sama decyduje czy chce skorzystać z metody i kontroluje proces łagodzenia bólu.

– Jeśli jest zainteresowana stymulacją, przed porodem dostaje instrukcję skorzystania z urządzenia i jest nadzorowana przez położną – mówi dr Chojnowska. – Cztery elektrody przykleja się w okolicy lędźwiowo-krzyżowej, sam stymulator to urządzenie wielkości telefonu komórkowego. Nie jest to skomplikowane urządzenie. Jest wyposażone w pilota, którym rodząca reguluje natężenie prądu w momencie skurczu. Impuls ten dociera do ciała w miejscu przypięcia elektrod, wywołując efekt przeciwbólowy – zamiast skurczów kobieta odczuwa łagodne szczypanie i lekkie napinanie się mięśni pleców w okolicy elektrod.

Fot. A. Chomicz

Metoda TENS jest bardzo prosta – do pleców rodzącej podłączane są cztery elektrody. To pacjentka sama decyduje o natężeniu impulsów łagodzących ból.

Centrum Leczenia Bólu

Nowa metoda znieczulania koresponduje z planowanym przez dyrekcję SP ZOZ w Mońkach utworzeniem innowacyjnego na skalę kraju, Regionalnego Centrum Leczenia Bólu. Nowy ośrodek zapewniałby świadczenia zarówno ambulatoryjne, jak i stacjonarne wszystkim pacjentom potrzebującym pomocy w zakresie leczenia bólu. Już teraz SP ZOZ w Mońkach jest wiodącym ośrodkiem inwazyjnego leczenia bólu w Polsce.

Większość zadowolona

Jak mówi dyrektor Chojnowska, większość pań, które skorzystały z nowej metody, jest zadowolona.

– Chociaż były i takie panie, na które impulsy nie działały – przyznaje lekarka. – Ale takie rodzące mogą skorzystać np. z gazu rozweselającego. Bo i tę metodę łagodzenia bólu stosujemy na oddziale. Są też i takie panie, które nie chcą korzystać z żadnej formy pomocy, rodzą w pełni naturalnie. ▲

reklama

Augustów >>

Policjant aresztowany

Paweł J. (zbieżność inicjałów z oficerem prasowym augustowskiej policji przypadkowa) jest funkcjonariuszem prewencji komendy w grodzie nad Nettą, a od kilku miesięcy przebywa na zwolnieniu lekarskim. A mimo to we wsi Głęboki Bród (pow. sejneński) postanowił skontrolować litewski samochód. Udawał funkcjonariusza ruchu drogowego. Nie udało się. Został zatrzymany. W sobotę sejneński sąd przystał na wniosek prokuratury o jego 3-miesięczne tymczasowe aresztowanie. Zarzucono mu, że działając w celu osiągnięcia korzyści materialnej przekroczył swoje uprawnienia. Grozi za to aż 10 lat więzienia.

W marcu opisywaliśmy wcześniejsze „wyczyny" Pawła J. Pod koniec 2011 r. kierowany przez niego samochód staranował barierkę ochronną w centrum Augustowa. Kierowca odjechał z miejsca zdarzenia. Prokuratura stwierdziła, że nie zebrano wystarczających dowód, iż policjant był pod wpływem alkoholu. Sprawę potraktowano więc jako wykroczenie. Paweł J. został skazany na 800 zł grzywny. A ponieważ nie popełnił przestępstwa, a „jedynie" wykroczenie, nie poniósł konsekwencji służbowych.

W lipcu 2012 r. kierowane przez niego auto wyprzedzało na trzeciego. Doszło do zderzenia z samochodem osobowym, którego kierowca trafił do szpitala. Policjant, uciekając, uszkodził znajdujące się na sąsiedniej ulicy skrzynkę energetyczną, słup oraz ogrodzenie jednego z domów. Do komendy zgłosił się po wielu godzinach. I także w tym przypadku włos mu z głowy nie spadł. Według biegłego, obrażenia doznane przez poszkodowanego kierowcę specjalnie groźne nie są, więc całe zdarzenie, to także wykroczenie. Sprawa trafiła do sądu i ciągnie się do dziś. Policja wszczęła postępowanie dyscyplinarne, ale zawieszono je do czasu wydania wyroku. Paweł J. poszedł na zwolnienie lekarskie.

Zdaniem Andrzeja Baranowskiego, rzecznika prasowego białostockiej KWP, tym razem J. z resortu zostanie wydalony. **(tom)**

bial

W numerze:

▲ **Ludzie. Syberia jest już coraz bliżej.** Krzysiek Suchowierski z Białegostoku uważa, że nie ma rzeczy niemożliwych. I że każde marzenie można spełnić. Dlatego wyruszył w podróż życia. Specjalnie dla nas relacjonuje ją, kiedy tylko uzyska dostęp do internetu. >>3

Sport:

▲ **LEKKA ATLETYKA. Pobudka o 5:30. W armii nie jest lekko.** Podlasie Białystok będzie miało dwoje, a nie troje reprezentantów w lekkoatletycznych mistrzostwach świata. Ze startu wycofał się Łukasz Parszczyński, który miał pobiec na 3-kilometry z przeszkodami. >>23

Jutro w numerze:

▲ Druga część poradnika „Świadczenia opiekuńcze". A w nim wyjaśnimy, kto może liczyć na specjalny zasiłek opiekuńczy. Sprawdź, komu się należy to nowe świadczenie, w jakiej jest wysokości i jakie warunki trzeba spełnić, aby je otrzymać!

Opinie

Mieszkańcom Księżyna udało się powstrzymać budowę obwodnicy. Wszystko dlatego, że urzędnicy Podlaskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich uparli się, by droga przebiegała między domami. Mieszkańcy tak długo odwoływali się od decyzji PZDW, że inwestycji nie udało się w porę rozpocząć. Oto komentarze:

▲ **Nick: Gość1**
www.wspolczesna.pl
A później będą płakać dlaczego kilka kilometrów do Białegostoku trzeba jechać pół godziny.

▲ **Nick: Bogdan**
www.wspolczesna.pl
Głupota i ciemnota wiejska nie ma granic. Pamiętacie, jak w PRL wprowadzano elektryfikację? Chłopi występowali przeciwko z kosami i siekierami. Argumentowali to tym, że krowy nie będą im dawały mleka, a kury nie będą znosiły jajek. Jak widać tradycja jest tradycja w zapyziałej Polsce.

▲ **Nick: Karol**
www.wspolczesna.pl
Głupoty piszesz. Nie zwalajcie swoich win na mieszkańców. Oni bronią swoich racji zgodnie z prawem. Każdy ma prawo to czynić. Przy każdej takiej większej inwestycji są protesty, ale trzeba umieć w porę je rozwiązywać. Gdyby tak było, jak piszesz, to obwodnic wcale by nie było. Jednak jakoś powstają, powoli, za pieniądze UE, robione często byle jak i z byle czego, zaraz zdatne do remontu, ale powstają.

▲ **Nick: Karol**
www.wspolczesna.pl
Może przewidziano za mało wariantów tej trasy lub złe to były warianty. Trzeba było bardziej skupić się na przebiegu trasy w miejscach konfliktowych. To już naprawdę nie było żadnego wyjścia? Ani jednego? Naprawdę, ani jednego? Czy nie za szybko odłożono tą już kosztującą inwestycję? A może poprzez zaniechanie tej inwestycji, chciano niejako ukarać okolicznych mieszkańców. Zastosowano więc tzw. odpowiedzialność zbiorową.

▲ **Nick: Karol**
www.wspolczesna.pl
No to władza się i tu popisała. Oto jakie są relacje: mieszkańcy – władza. Pachnie tu komunizmem, a raczej śmierdzi! **(azda)**

ODEZWIJ SIĘ, czyli listy Czytelników

Coś Ci przeszkadza lub chcesz to pochwalić – napisz do nas: **redakcja@wspolczesna.pl** lub Gazeta Współczesna, ul. św. Mikołaja 1, 15-419 Białystok

Pogoda >> na jutro

po południu / w nocy

Białystok
24° 13°
Ciśnienie 1000 hPa

Łomża
25° 13°
Ciśnienie 1003 hPa

Suwałki
23° 13°
Ciśnienie 996 hPa

Ełk
24° 13°
Ciśnienie 997 hPa

W dzień zachmurzenie przeważnie umiarkowane. Wiatr słaby, zachodni.

Region >> MRR oferuje turystom darmową aplikację

Cały wschód w telefonie

Noclegi, ciekawe miejsca, zabytki. To znajdziemy w aplikacji I love Polska Wschodnia. Można ją ściągnąć za darmo na smartfona lub tablet.

Darmową aplikację oferuje Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. – Została ona przygotowana z myślą o mieszkańcach pięciu województw: lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego oraz o wszystkich miłośnikach podróży, którzy chcą w aktywny i nietypowy sposób spędzić czas w Polsce Wschodniej. To makroregion, w którym warto mieszkać, inwestować, zdobywać wykształcenie oraz aktywnie wypoczywać – mówi Piotr Popa, rzecznik prasowy MRR.

I love Polska Wschodnia to nowoczesny przewodnik, dzięki któremu można dowiedzieć się między innymi o projektach realizowanych w ramach Programu Rozwój Polski Wschodniej, a także o zabytkach, ciekawych miejscach, obiektach sportowo-rekreacyjnych, noclegach oraz lokalach gastronomicznych, które przydadzą się każdemu turyście odwiedzającemu region.

– Użytkownik, korzystając z aplikacji, może zapoznać się z lokalizacją wybranych obiektów, ich opisem, zdjęciami oraz danymi kontaktowymi, co ułatwi mu zaplanowanie podróży po pięciu województwach – dodaje Piotr Popa.

Darmową aplikację można pobrać na telefon lub tablet m.in. za pomocą QR kodu ze strony internetowej www.PolskaWschodnia.gov.pl/Ilove.

Opr. graf.: Beata Szachowicz

– Każde nowe źródło informacji o naszym regionie warto promować. Oferta ministerstwa jest bardzo ciekawa. Żyjemy w świecie cyfrowym, gdzie aplikacje stają się coraz bardziej popularne, nie tylko wśród młodych ludzi, ale też starszych – nie ma wątpliwości Anna Sierpińska, wiceprezes zarządu białostockiego oddziału PTTK.

Propozycja MRR to także możliwość zdobywania ciekawych nagród. Zasada jest prosta. Odwiedzając poszczególne miejsca, użytkownik aplikacji będzie mógł zbierać punkty, a następnie wymieniać je na nagrody w Punktach Informacyjnych Funduszy Europejskich. W Białymstoku taki punkt znajduje się przy ul. Wyszyńskiego 1, w Łomży przy ul. Stary Rynek 14, w Ełku przy ul. Kajki 10, w Olsztynie przy ul. Kościuszki 83. Zabawa z upominkami potrwa do 10 grudnia tego roku.

– Pierwsi użytkownicy m.in. w województwie warmińsko-mazurskim już odebrali nagrody – dodaje rzecznik ministerstwa. **(mg)**

Region >> Szefowie podlaskich placówek medycznych krytykują budżet NFZ na 2014 r.

Służbę zdrowia czeka solidne zaciskanie pasa

Podział pieniędzy pomiędzy najważniejsze rodzaje świadczeń będzie w 2014 roku podobny jak w obecnym, bo tak wynika z analizy potrzeb zdrowotnych – mówi Adam Dębski, rzecznik podlaskiego NFZ. – Tak jak w poprzednich latach, blisko połowa budżetu zostanie przeznaczona na leczenie szpitalne. Po 233 miliony złotych zostanie wydanych na podstawową opiekę zdrowotną i refundację cen leków.

Tyle samo... znaczy mniej

W budżecie podlaskiego NFZ na 2014 rok zapisana jest taka sama kwota jak w tym roku, w praktyce oznacza to jednak mniejsze pieniądze na nasze leczenie. Taką sytuację krytykują szefowie podlaskich placówek medycznych.

– Tyle samo pieniędzy w budżecie, to nie jest tyle samo pieniędzy! Patrząc na inflację, stale rosnące koszty prądu czy leków, to jest to kwota mniejsza – mówi Eugeniusz Muszyc, przewodniczący Podlaskiej Federacji Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia. I dodaje:

– Szanowni włodarze NFZ-u, obetnijcie nam jeszcze trochę funduszy. Jeśli już sprawdzacie wytrzymałość mieszkańców Podlasia, to bądźcie w tym konsekwentni. Przekonamy się, jak daleko można się posunąć w utrudnianiu ludziom dostępu do świadczeń zdrowotnych. Selekcja naturalna działa na waszą korzyść: ci słabi i chorzy zejdą z tego świata, ci silni i zdrowi przetrzymają jeszcze trochę szykan.

Tak liczą

Budżet Narodowego Funduszu Zdrowia dzielony jest według algorytmu związanego z liczbą mieszkańców płacących składkę zdrowotną. Zgodnie z tym wyliczeniem podlaski oddział otrzymuje z ogólnej puli ok. 3 proc. wszystkich środków. W 2014 roku będzie to 1 miliard 981 milionów złotych, czyli tyle, ile mieliśmy w tym roku.

Nikt nie jest zadowolony

Przyszłoroczny plan finansowy nie podoba się też dyrektorom szpitali. Już w tym roku pieniędzy jest za mało, większość placówek ma tzw. nadlimity. – Po pierwszym półroczu to około 3,5 mln zł – mówi Urszula Łapińska, dyrektorka szpitala wojewódzkiego w Białymstoku. – Mamy kolejki na zabiegi, moglibyśmy je rozładować, gdyby były pieniądze.

Jednak rada podlaskiego oddziału NFZ pozytywnie zaopiniowała przyszłoroczny budżet. – Ale nasza opinia nie oznacza, że się z tym planem zgadzamy – zastrzega Antoni Safiejko, przewodniczący rady podlaskiego NFZ. – Moglibyśmy protestować, ale to nic by nie dało. Nie jesteśmy zadowoleni z takiego planu. Ale Fundusz dzieli pieniądze zgodnie z algorytmem. Satysfakcjonowałby nas budżet większy o jakieś 30 proc. Niestety, to nie zależy od nas, ale od spływu składki zdrowotnej. A tej wpływa coraz mniej.

Podobnie uważa Damian Raczkowski, podlaski poseł PO. – To dzięki naszym działaniom (podlaskich parlamentarzystów – dop. luk), kilka lat temu udało się tak zmienić algorytm, że środków nie będzie mniej i to jest dobra wiadomość – mówi. – Ale oczywiście jako pacjent i polityk, chciałbym, aby pieniędzy było więcej. **(luk)**

Ludzie >> Krzysiek Suchowierski podróżuje rowerem po bezdrożach

Syberia jest już coraz bliżej

GW patronat

Krzysiek Suchowierski z Białegostoku uważa, że nie ma rzeczy niemożliwych. I że każde marzenie można spełnić.

Urszula Krutul
ukrutul@wspolczesna.pl

Dlatego wyruszył w podróż życia. Specjalnie dla nas relacjonuje ją, kiedy tylko uzyska dostęp do internetu. Właśnie otrzymaliśmy od niego garść opowieści.

Od początku lipca do końca września chłopak planuje przejechać rowerem z Białegostoku w Polsce do oddalonego o ponad 7 tys. km Białegostoku, leżącego w obwodzie tomskim na Syberii. Na razie wszystko idzie zgodnie z planem.

– Fizycznie i mentalnie czuję się dobrze – zapewnia Krzysiek. – Rower też daje radę. Wymieniłem jedynie oponę na nową, bo przez starą miałem ciągłe „kapcie".

Jak dodaje, Litwę przejechał bez większych przygód, a Łotwa pozytywnie go zaskoczyła. – Drogi może nie są dobre, ale to bardzo ładny kraj, gdzie jest dużo lasów i jezior, gdzie mogłem się ochłodzić i w końcu wykąpać – twierdzi chłopak ze śmiechem. – Spotkałem tam pana Aleksandra. Kiedy zobaczył mój rower, zagadnął mnie i zaprosił do siebie. Wypiliśmy herbatę, a na koniec pan Aleksander zagrał mi na akordeonie. Jest samoukiem, a tenże instrument był w jego rodzinie z dziada pradziada.

Materiały nadesłane

Krzysiek w podróż wyruszył z Białegostoku 8 lipca. Wcześniej trenował, żeby nie opaść z sił. Jego rower z całym bagażem waży 55 kg. Trasa, którą przejedzie chłopak wiedzie przez Wilno, Smoleńsk, Katyń (na fot.), Kazań, Omsk, Nowosybirsk i Tomsk. Dziennie planuje przejechać około stu kilometrów.

Krzysiek wspomina jeszcze o jednej sytuacji. Kiedy wjechał do Rosji, spotkał drugiego rowerzystę – Władka, który wracał z St. Petersburga na Białoruś. Był w trasie 6 dni i też, jak nasz podróżnik, nocował gdzie popadnie. Suchowierski dołączył do niego.

Razem udali się na Białoruś. Nowy znajomy przenocował Krzyśka, a następnego ranka pokazał mu drogę na Smoleńsk.

– Bałem się trochę przekraczania granicy bez ważnej pieczątki, ale okazało się, że obyło się bez problemów – mówi białostoczanin. – Celnikom zebrało się na rozmowę. Na koniec usłyszałem: „Mołodziec i szczęśliwo wam". To było miłe spotkanie.

Więcej o podróży Krzyśka już wkrótce. ▲

Materiały nadesłane

Krzysiek promuje polski Białystok wszędzie tam, gdzie się pojawi

Zdrowie >>

Płukanie bakterii trwa

Nie udało się wypłukać bakterii legionella z rur Uniwersyteckiego Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Białymstoku. Wyniki badań pobranych próbek wody wskazują, że nadal znajdują się w niej te pałeczki. Dlatego szpital teraz przez siedem dni będzie płukał rury bardzo gorącą wodą. – Jeśli to nie przyniesie rezultatu, poszukamy jeszcze innych rozwiązań – mówi Janusz Pomaski, dyrektor UDSK w Białymstoku.

Obecność niewielkiej liczby bakterii legionelli (15 kolonii na 100 ml wody) na oddziale onkologii stwierdzono w szpitalu pod koniec czerwca. W takich miejscach, gdzie przebywają chorzy o obniżonej odporności, bakterii w wodzie nie powinno być wcale. Dlatego szpital został zobowiązany do działań.

– Przepłukaliśmy rury w szpitalu gorącą wodą, ale nie dało to pożądanego rezultatu, bakteria nadal w wodzie jest, w tej samej liczbie – przyznaje dyrektor Pomaski. – Tyle że poprzednia dezynfekcja trwała dwa dni. Może za krótko, aby się pozbyć legionelli. Dlatego teraz gorąca woda będzie płynąć przez tydzień.

Woda na wejściu do szpitala będzie miała temperaturę 85 st. C, w kranach o ok. 20 st. mniej. To więcej niż zwykle, dlatego pacjenci wszystkich oddziałów zostaną uprzedzeni o tym fakcie.

– Temperaturę wody można sobie regulować odkręcając zimną wodę, ale nie chcemy, aby ktoś się poparzył – mówi dyrektor.

W szpitalu nadal nie można tez korzystać z pryszniców na oddziale onkologii oraz w IV Klinice Chorób Dzieci, gdzie leżą mali pacjenci o obniżonej odporności. Muszą myć się w umywalkach. Ta sytuacja potrwa do czasu, aż ciepła woda będzie pozbawiona bakterii całkowicie.

Podobny problem jak UDSK ma Uniwersytecki Szpital Kliniczny, który również walczy z legionellą od ponad miesiąca. Tu też mimo dwudniowego płukania rur nie udało się pozbyć bakterii. Dlatego w minionym tygodniu rozpoczęto sześciodniowa dezynfekcję.

Ponowne wyniki badań jakości wody w obu placówkach będą znane dopiero w połowie sierpnia. **(luk)**

Zgłoś się

▲ **Aktorzy poszukiwani.** Teatr TrzyRzecze przygotowuje się do nowej premiery. Już pod koniec września zobaczyć będzie można dramat „Majtki" Pawła Priażko. To polska prapremiera spektaklu. – Poszukujemy trzech aktorów charakterystycznych w wieku 35-45 lat oraz aktorek, także amatorek, w wieku 40-60 lat – mówi Konrad Dulkowski, dyrektor artystyczny TrzyRzecza. – Próby planujemy na sierpień i wrzesień.
Jak zapewnia dyrekcja teatru, aktorzy, którzy otrzymają role, dostaną wynagrodzenie za jej przygotowanie, będą też mieli zapewnione zakwaterowanie. Zgłoszenia należy wysyłać na: trzyrzecze@gmail.com. **(uk)**

Pomoc charytatywna >> Najmłodszych mieszkańców regionu czekają wakacje w Augustowie

Dzięki Caritas dzieci pojechały na wakacje

Dziesięć dni nad jeziorami w Augustowie spędzą podopieczni białostockiej Caritas. Wczoraj na kolonie wyjechało 46 dzieci z ubogich rodzin z terenu Archidiecezji Białostockiej.

Ich wakacyjny wyjazd potrwa aż do 8 sierpnia. Oprócz korzystania z uroków augustowskich plaż i jezior dzieci będą też brały udział w różnego rodzaju grach i zabawach przygotowanych przez ich opiekunów. Atrakcji z pewnością im nie zabraknie.

Pierwszy dzień poświęcony będzie integracji. Drugiego dzieci przygotowywać będą przedstawienia oraz wezmą udział w balu przebierańców. Trzeciego wybiorą się na augustowską plażę, będą też poznawać kulturę regionu oraz ludowe piosenki. Następnie uczestnicy koloni wybiorą się na wycieczkę i rejs statkiem. Kolejnego dnia czeka ich festiwal piosenki żołnierskiej i tor przeszkód, potem kolonie zamienią się w obóz indiański. Dzieci, zbudują totem, a później wezmą udział w zabawach przy ognisku. Siódmego dnia będą bawić się w zdobywanie obcych planet i szukanie śladów ziemian. Kolejny upłynie natomiast pod znakiem sportu. Kolonijne zabawy zakończy natomiast dzień biblijny.

Opiekunowie koloni zadbają o to, by dzieci nie tylko dobrze się bawiły, ale także nauczyły się współdziałania w grupie.

Jest to już dziewiętnasta wakacyjna akcja organizowana przez białostocką Caritas.

– W wakacyjną akcję włączają się wszystkie diecezjalne Caritas w Polsce – podkreśla Bogumiła Maleszewska, rzeczniczka Caritas w Białymstoku. – Kolonie finansowane są między innymi z datkom otrzymanym w ramach Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom oraz darowizn ludzi dobrej woli. Każdego, kto chce wesprzeć akcję zachęcamy do wpłat na konto: 66 1240 5211 1111 0000 4931 3527. **(azda)**

Białostocka Caritas

Dla wielu dzieci jest to jedyna okazja na wakacyjny wyjazd

bial

Konkurs >>

Napisz i wygraj!

Po krótkiej przerwie Świat Książki wrócił do Białegostoku. Warto odwiedzić księgarnię i wybrać sobie jakąś książkę w wakacyjnej cenie. Tym bardziej, że oferta jest wyjątkowo bogata.

Wśród nowości uwagę zwracają „Dom Śmierci" Deana Kootza i „Gwiazdy Drugiej Rzeczypospolitej" Sławomira Kopra. Pierwsza z nich to świetny, trzymający w napięciu thriller, idealny na sierpniowe wieczory. Natomiast nowa pozycja Kopra przybliży czytelnikom świat gwiazd teatru, kabaretu, kina i sportu II RP. Autor opisuje życie prywatne swoich bohaterów. Skupia się na ich miłościach, sukcesach i rozczarowaniach. Wszystko to na tle niezwykle barwnej epoki.

Zaskakuje i zastanawia fakt, że niektóre z gwiazd międzywojnia zachowywały się w sposób przypominający postępowanie współczesnych celebrytów. Ale były też takie, które o swoją prywatność dbały i nie obnosiły się z nić. To była plejada prawdziwych gwiazd: Smosarska, Pogorzelska, Halama, Tom, Bodo, Żabczyński, Jaracz, Fertner. Koper obficie cytuje pamiętniki, listy i relacje prasowe, co dodaje pracy autentyczności. To znakomity opis epoki, która zniknęła wraz z wybuchem drugiej wojny światowej.

Mamy dla Was książkę Kopra. Wystarczy napisać do nas maila dziś w godz. 11-11.05 na adres ukrutul@wspolczesna.pl. W treści podajcie swoje dane, nr tel. i uzasadnienie dlaczego chcecie książkę. Wymieńcie też trzy gwiazdy, o których pisze Koper. Nagrodzonych o wygranej poinformujemy mailem, a książki będzie można odebrać w siedzibie Świata Książki (ul. Rynek Kościuszki 32). **(uk)**

Okładka nowej książki Sławomira Kopra

Kolorowe, ale też czarno-białe postacie z bajek odwiedzą białostockie galerie handlowe

Materiały organizatora

Trzy bardzo różne królewny, smoki, czarne i białe koty oraz szereg innych postaci powita w weekend wszystkich, którzy odwiedzą Centra Handlowe Auchan w Białymstoku. Najmłodsi amatorzy teatru będą mogli poznać ich bajkowe przygody podczas bezpłatnych przedstawień teatralnych z cyklu „Weekendy jak z bajki". Już 3 sierpnia w CH Auchan Hetmańska zobaczymy spektakl „Trzy razy królewna, trzy razy smok" (na zdj.). Maluchy poznają historię Złośnicy, Beksy oraz Roztropnej. Choć opowieść każdej z nich zaczyna się tak samo, ma odmienne zakończenie. Wszystko ze względu na charakter różniący bohaterki. Z kolei 4 sierpnia w CH Auchan Produkcyjna mali amatorzy teatru przekonają się, jak wyglądałoby życie w czarno-białym miasteczku, stworzonym przez poetę Pana Czarnego oraz malarkę, Panią Białą. Wszystko za sprawą spektaklu pt. „Czarne i białe". Oba spektakle odegrane zostaną w trzech turach: o godzinie 13, 15 oraz 17.

(uk)

Region >> Ciekawy sposób na spędzanie czasu i przyciągnięcie turystów

Miasto to wielka plansza do gry

Mobilne gry terenowe działają w Supraślu, Czarnej Białostockiej i Zabłudowie.

Gra miejska, do niedawna nazywana także podchodami, to obecnie najlepiej sprawdzający się i najbardziej doceniany sposób na połączenie zwiedzania, integracji i zabawy.

Taką rozrywkę zarówno turystom jak i mieszkańcom proponują trzy miasta: Supraśl, Czarna Białostocka i Zabłudów. Wystarczy wziąć odpowiedni sprzęt elektroniczny i można wyruszyć na nietypowy spacer. W miejskie podchody można grać za pomocą smartfonów i tabletów. Ze strony wystarczy pobrać darmową aplikację. Turystom aplikacja służyć będzie jako ciekawy przewodnik, a dla mieszkańców może być okazją do odkrywania swojego miasta na nowo.

Jak otwarta księga historii

– Gra miejska to forma rozrywki miejskiej, która może realizować różne zadania i cele. Gra toczy się w przestrzeni miasta, a ulice i zabudowa to gigantyczna plansza, po której poruszają się gracze – mówi Marcin Gierbisz z Zebry Projekt, organizator gier miejskich. – Dzięki połączeniu metody popularnych gier miejskich, ciekawej fabuły oraz technologii każde miasto może stać się otwartą księgą historii. Gra miejska zapewnia przygodę, emocje oraz zdobycie wiedzy w bardzo przystępnej formie.

Taka zabawa świetnie promuje lokalne dziedzictwo historyczne, kulturowe i przyrodnicze oraz zachęca uczestników do aktywnej turystyki. Dzięki grze uczestnicy mogą stać się kimś, kim nigdy nie mieli okazji zostać wcześniej: detektywem, ekonomistą, żołnierzem czy sanitariuszką i doświadczyć tego, co widzieli tylko na filmach.

Jak to zrobić >

Każdą aplikację można pobrać z innej strony internetowej.
Gra „Śledztwo Brata Sergiusza", w którą można zagrać w Supraślu, jest do pobrania ze strony **grajwpolsce.pl/gra/sledztwo-brata-sergiusza**. W Zabłudowie można zmagać się z grą „5 minut przed pożarem". Jest do pobrania ze strony **grajwpolsce.pl/gra/5-minut-przed-pozarem**.
A Czarna Białostocka proponuje zabawę „Drewno i smoła" – ze strony **grajwpolsce.pl/gra/drewno-i-smola**. Wszystkie aplikacje są bezpłatne.

Zagadki kryminalne i podróż w czasie

Bohaterem gry w Supraślu jest brat Sergiusz. Gracze spróbują rozwiązać zagadkę kryminalną, dotyczącą tajemniczych zniknięć cennych przedmiotów, książek i wyposażenia kościołów na terenie miejscowości.

W Zabłudowie można wcielić się w Jana Dobrzyckiego – młodego rzemieślnika, który podczas wtargnięcia do miasta wojsk moskiewskich w grudniu 1659 roku, otrzymuje niezwykle ważne zadanie. Ma jak najszybciej ukryć przed rosyjskimi żołnierzami cenne dokumenty oraz kosztowności, które mają w późniejszym czasie być pomocne podczas odbudowy miasta. Czasu jest bardzo mało i coraz więcej uliczek w mieście jest blokowanych przez ogień i patrole wojskowe.

W grze „Drewno i smoła", dostępnej w Czarnej Białostockiej uczestnicy przeniosą się w czasie do kwietnia 1864 roku i wcielą się w postać zarządcy nowej stacji przeładunkowej Czarna Wieś. Ich zadaniem będzie rozwój stacji, zatrudnienie specjalistów i uczynienie z tego miejsca wspaniałego centrum gospodarczego.

– Naszą misją jest zaproszenie ludzi do aktywnego spędzania czasu w przestrzeni miejskiej. Wspólny cel integruje ludzi, a sama gra jest ciekawym źródłem informacji i komunikacji – mówi Marcin Gierbisz. – Chcemy, by wyjście z domów, zza ekranów telewizorów i komputerów, stało się początkiem niezwykłej przygody jaką kryje miasto, jego historia i tajemnice.

Co ważne wszystkie gry są dostępne 24 godziny na dobę przez siedem dni w tygodniu, a uczestnicy sami decydują, kiedy rozpoczną zabawę.

(ak)

W obiektywie

Piaszczysta plaża, molo, wiata do grillowania na 60 osób, plac zabaw dla dzieci – takie m.in. atrakcje czekają na tych, którzy przybędą nad zalew w Zarzecznach.
Teren zagospodarowano w ramach unijnych funduszy. Intensywne prace zaczęły się w ubiegłym roku, kiedy gmina Gródek zdobyła ponad 124 tys. zł dofinansowania. Teraz można się tu opalać na specjalnie utworzonej piaszczystej plaży lub na drewnianym pomoście, a po całym dniu odpocząć pod wiatą. W okolicach zalewu ustawiono ławeczki, a teren został oświetlony. Nad bezpieczeństwem czuwają ratownicy. Prace przy modernizacji terenu kosztowały ponad 203 tys. zł. **(jul)**

Krótko

▲ **Łapy.** Pracownia dokumentacji i dziedzictwa kulturowego przy łapskim Domu Kultury zaprasza zarówno starszych jak i młodszych łapian na lokalne wycieczki. Najbliższa odbędzie się 13 sierpnia. Można się zapisywać w domu kultury.

▲ **Tykocin.** Od 2 do 4 sierpnia w kościele Trójcy Przenajświętszej, synagodze oraz na zamku w Tykocinie odbędą się niezwykłe koncerty. Wystąpią artyści operowi największych scen w Polsce, m.in. Teatru Wielkiego w Warszawie. Pierwszy koncert zaplanowano na piątek, o godz. 19, w synagodze.

▲ **Choroszczy.** W najbliższą niedzielę mieszkańcy Choroszczy i okolic będą się bawić na Jarmarku Dominikańskim. Tradycyjnie w parku przy Muzeum Wnętrz Pałacowych zagości regionalne jadło, miody, wyroby rękodzielnicze. Gwiazdą wieczoru będzie Papa D. Jarmark rozpocznie się o 12.30.

(jul)

Region >>

Uwaga na pomór

Służby weterynaryjne są w stanie gotowości. Afrykański pomór świń, którego ognisko wykryto niedawno na Białorusi nie zagraża ludziom, ale jest bardzo zaraźliwy i ma katastrofalne skutki dla gospodarki.

Pojawienie się pomoru w Polsce będzie skutkować nie tylko likwidacją chorego stada, a przede wszystkim wstrzymaniem handlu i eksportu świń, wieprzowiny i produktów pochodnych.

– Apelujemy do hodowców o czujność i obserwację zwierząt – mówi Mirosław Czech z Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii w Białymstoku. – Jeśli właściciel stada zauważy niepokojące objawy: wybroczyny, sine plamy na skórze zwierząt, biegunkę, wymioty, duszności, niedowład kończyn, czy też jeśli zwierzęta zaczną nagle padać – natychmiast trzeba to zgłosić do powiatowego lekarza weterynarii. **(azda)**

Bolid podlaskich studentów zadebiutuje w prestiżowych zawodach

Fot. W. Wojtkielewicz

Dziś rozpoczynają się zawody Formula Student w Niemczech. Po raz pierwszy startuje w nich drużyna z Politechniki Białostockiej.

– Wierzymy, że uda nam się ukończyć te zawody. To już będzie wielki sukces. Jeszcze żadna drużyna z Polski tego nie dokonała – mówi Mariusz Mejłun, koordynator drużyny Cerber Motor Sport z Wydziału Mechanicznego PB.

O zwycięstwo powalczy ponad sto załóg z całego świata. Czeka ich kilka konkurencji, m.in. test przyśpieszenia, jazda po ósemce, przejazd od startu do mety po krętym torze, test wytrzymałości.

Bolid skonstruowany przez naszych studentów waży ponad 200 kg, do prędkości 100 km/h rozpędza się w 3,5 sekundy. Jest zasilany silnikiem spalinowym z wyczynowego motocykla. Praca nad nim trwała kilkanaście miesięcy.

(mg)

Białystok >> To największa pielgrzymka w regionie

Pątnicy idą już 27. raz

Dziś, po krótkiej mszy o godz. 6, wyruszyła Białostocka Pielgrzymka na Jasną Górę. Jest to już 27. pielgrzymka, która idzie ze stolicy województwa podlaskiego

Co roku uczestniczą w niej setki pielgrzymów z Białegostoku i okolicznych miejscowości. m.in. z Sokółki i Moniek. Przed pielgrzymami ok. 470 km, pokonają je w ciągu dwóch tygodni.

Uczestnicy pielgrzymki podzieleni są na cztery, a właściwie pięć grup. Studenci należą do grupy błękitnej, młodzież – zielonej. Grupa papiesko-patriotyczna ma barwy amarantowo-żółte. Kolor fioletowy przypisany jest natomiast do osób, dla których pielgrzymka ma charakter szczególnie pokutny.

Do piątej złotej grupy należą pielgrzymi, którzy nie mogą wziąć czynnie udziału w pielgrzymce, ale „duchowo" i modlitewnie pragną łączyć się z pielgrzymami. W ich intencji modlą się także pątnicy idący na Jasną Górę. **(azda)**

Białystok >> Pomimo nieprawidłowości...

Kierownik wróciła

Agnieszka N. znów jest szefową referatu nieruchomości w urzędzie miasta. Jesienią ubiegłego roku po naszej interwencji straciła stanowisko.

Andrzej Zdanowicz
azdanowicz@wspolczesna.pl

Powodem odwołania Agnieszki N. ze stanowiska kierownika referatu nieruchomości białostockiego magistratu był fakt, iż referat ten zlecał sporządzanie aktów notarialnych m.in. mężowi pani kierownik.

Gdy „Gazeta Współczesna" ujawniła te nieprawidłowości, prezydent postanowił usunąć ją ze stanowiska w referacie. Z urzędu jednak nie została wyrzucona. Objęła bowiem obowiązki kierownika... w referacie nadzoru i sprawozdawczości. Magistrat tłumaczył wówczas, iż komórka ta nie ma nic wspólnego z obrotem nieruchomościami i nie współpracuje z notariuszami. Przełożonym nie przeszkadzało jednak to, że kontrole nadzorowała osoba, która sama musiała tłumaczyć się przed komisją etyki białostockiego UM.

W nowym referacie Agnieszka N. nie zagrzała długo miejsca. Niedawno została z powrotem skierowana do referatu obrotu nieruchomości. Informację o tym na forum www.wspolczesna.pl umieścił jeden z internautów. Zwróciliśmy się do magistratu z prośbą o wyjaśnienie tej sytuacji.

– To prawda, że pani Agnieszka N. wróciła na stanowisko kierownika referatu obrotu nieruchomościami – przyznaje Urszula Boublej z biura prasowego urzędu. – To efekt zmiany zakresu działalności referatu nadzoru i sprawozdawczości, którym do tej pory kierowała. Obecnie wyboru notariuszy dokonuje właśnie ten referat.

Właśnie dlatego pani N. wróciła na swoje dawne stanowisko.

– Tu pani kierownik, ani żaden z pracowników referatu nie ma wpływu na wybór notariuszy ani z nimi nie współpracuje – dodaje Boublej. – To zadanie należy do zakresu działalności referatu nadzoru i sprawozdawczości.

Dodała też, że kompetencje i doświadczenie pani N., jako specjalisty w zakresie obrotu nieruchomościami powodują, że najodpowiedniejszym miejscem jej pracy jest stanowisko właśnie w tym referacie.

– Ponadto informuję, że mąż pani Agnieszki, w roku 2013, nie zawarł żadnego aktu notarialnego finansowanego lub współfinansowanego przez miasto – zapewnia Boublej. ▲

promocja

RADIO 5

Impreza współfinansowana z budżetu Miasta Ełku

Ełk

Sponsor piwny:

ŁOMŻA

Sponsorzy:

stollar OKNA i DRZWI

RESO EUROPA SERVICE

Patroni medialni:

GAZETA WSPÓŁCZESNA

radio5.com.pl PORTAL TWOJEGO REGIONU

Bayer media Agencja Promocyjno-Koncertowa

Region >> Będzie dodatkowy pociąg

Łatwiej do Grodna

Obecnie z Białegostoku do Grodna kursują dwie pary pociągów REGIO obsługiwanych przez Przewozy Regionalne.

Organizacja i finansowanie kolejowej komunikacji przygranicznej należy do zadań Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej. Z uwagi na rosnące zainteresowanie wśród pasażerów zadecydowało ono o uruchomieniu dodatkowej pary pociągów w kolejnej umowie z Przewozami Regionalnymi na lata 2014 – 2015. Dokładne godziny kursowania nie są jeszcze znane. Trwają prace nad rozkładem jazdy pociągów dodatkowych.

– Trzecie bezpośrednie połączenie z Białegostoku do Grodna, ułatwi naszym klientom dojazd na Białoruś, zwłaszcza gdy zostanie podpisania przez stronę białoruską umowa o małym ruchu granicznym – tłumaczy Elżbieta Załuska, dyrektor Podlaskiego Zakładu Przewozów Regionalnych. **(ika)**

Sprostowanie

▲ **We wczorajszym tekście dotyczącym starosty hajnowskiego** popełniłem błąd. Zamiast napisać „CBA żąda odwołania starosty" napisaliśmy „CBA żąda odwołania wojewody". Wojewoda z całą sprawa ma tylko tyle wspólnego, że teraz to do niego należy decyzja o odwołaniu ze stanowiska starosty hajnowskiego. Za popełniony błąd serdecznie przepraszam wojewodę, CBA i naszych Czytelników.

Andrzej Zdanowicz

Watykan >> Franciszek: Kanonizacja nie odbędzie się w grudniu

Żeby ludzie mogli dojechać

24 listopada tego roku lub 27 kwietnia 2014 r. to obecnie rozważane daty kanonizacji Jana Pawła II i Jana XXIII.

Poinformował o tym wczoraj – cytowany przez agencję EFE – papież Franciszek podczas półtoragodzinnej rozmowy z dziennikarzami na pokładzie samolotu, którym wracał ze Światowych Dni Młodzieży w Brazylii do Rzymu.

Franciszek powiedział, że kanonizacja Jana Pawła II i Jana XXIII nie odbędzie się – jak zakładano wcześniej – 8 grudnia br., gdyż warunki drogowe zimą mogłyby utrudnić przyjazd polskich wiernych do Watykanu autokarami – pisze EFE.

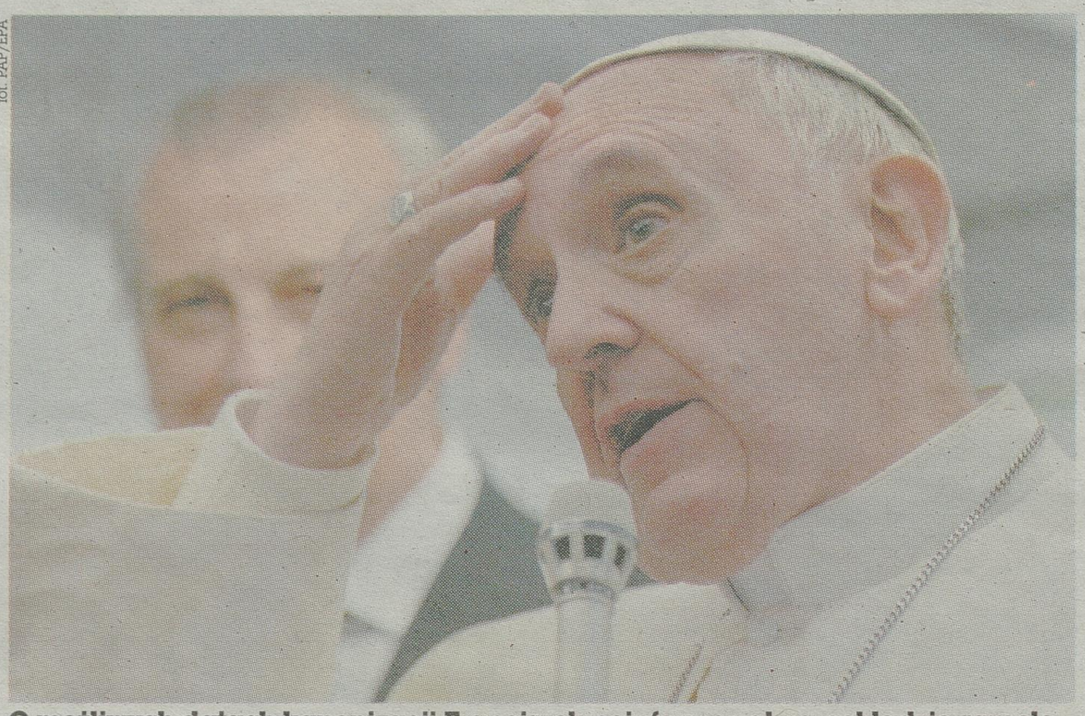
– Zwykli ludzie przyjeżdżają do Rzymu autokarami – powiedział papież.

Wyjaśnił, że obecnie rozważane są dwie daty: 24 listopada br., gdy przypada uroczystość Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata, lub 27 kwietnia 2014 r., w Niedzielę Miłosierdzia Bożego.

Agencja APA pisze, że datę kanonizacji wyznaczy 30 września konsystorz, czyli zebranie kardynałów pod przewodnictwem Franciszka.

Wcześniej zamiar zorganizowania wspólnej kanonizacji obu papieży wywołał pewne niezadowolenie w niektórych polskich środowiskach kościelnych. Uważały one bowiem, że podwójna kanonizacja pomniejszyłaby znaczenie ogłoszenia Jana Pawła II świętym.

fot. PAP/EPA

O możliwych datach kanonizacji Franciszek poinformował na pokładzie samolotu, którym wracał ze Światowych Dni Młodzieży

Na początku lipca agencja ANSA podała, że Franciszek rozważa możliwość przychylenia się do kierowanych do niego próśb, by kanonizacja Jana Pawła II – wbrew wcześniej ogłoszonym planom wspólnego wyniesienia na ołtarze wraz z Janem XXIII – odbyła się jednak osobno 20 października. Wówczas kanonizacja Jana XXIII odbyłaby się 8 grudnia, w uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny, wielkie święto we Włoszech.

Franciszek powrócił wczoraj przed południem do Rzymu z Rio de Janeiro, gdzie przez tydzień uczestniczył w Światowych Dniach Młodzieży. Brazylia była celem pierwszej zagranicznej podróży pontyfikatu papieża Franciszka, który w ciągu minionego tygodnia spotykał się nie tylko z młodymi ludźmi, ale także z mieszkańcami faweli, byłymi narkomanami i więźniami.

(PAP)

Włochy >> Rośnie liczba ofiar po tragicznym wypadku autokaru, który spadł ze skarpy

Wśród pielgrzymów było wiele dzieci

Co najmniej 39 osób zginęło, a około 10 zostało rannych, gdy autokar w niedzielę wieczorem przebił barierkę na autostradzie i spadł ze skarpy w pobliżu Avellino w Kampanii, na południu Włoch – poinformował wczoraj włoski minister transportu Maurizio Lupi.

Poprzedni bilans mówił o co najmniej 37 ofiarach śmiertelnych. Do wypadku doszło na wiadukcie autostrady A16 łączącej Neapol z Bari, około 50 km na wschód od Neapolu.

Autokar, którym podróżowało 48 osób pochodzących z okolic Neapolu, w tym wiele dzieci, wiózł pielgrzymów wracających z miejsc związanych ze świętym Ojcem Pio, m.in. z miejsca jego urodzenia – miejscowości Pietrelcina.

Podczas wypadku wielu pasażerów zostało wyrzuconych z pojazdu. Autokar spadł z około 30-metrowej skarpy. Wśród zabitych jest kierowca autobusu; zostaną przeprowadzone badania na obecność alkoholu i narkotyków w jego krwi.

Prokuratura w Avellino wszczęła śledztwo w sprawie „nieumyślnego spowodowania śmierci". Jak podaje włoska agencja ANSA, dochodzenie będzie dotyczyło nie tylko ewentualnej odpowiedzialności kierowcy za wypadek, ale również stanu technicznego autokaru i bariery energochłonnej, którą przebił autokar.

Fotoreporter agencji ANSA relacjonował, że sytuacja na miejscu wypadku była dramatyczna. Co jakiś czas ratownicy przecinający karoserię, aby dostać się do wnętrza wraku, przerywali pracę, by móc usłyszeć, czy nikt nie wzywa pomocy. Przez całą noc trwała akcja ratunkowa w trudno dostępnym miejscu.

Wczoraj przed południem na miejscu wypadku jeszcze były służby, które przy pomocy ciężkiego sprzętu wydostawały wrak.

Przed przebiciem barierki autokar uderzył w kilka samochodów, które zwolniły z powodu tworzącego się na autostradzie korka. Nie wiadomo, czy kierowcy lub pasażerowie samochodów zostali poszkodowani.

Według świadków w autokarze mogły wystąpić problemy z hamulcami. Lokalne media nie wykluczają również innych hipotez: zaśnięcia kierowcy czy pęknięcia opony. Na odcinku tym dochodziło w przeszłości do poważnych wypadków. Niektórzy świadkowie mówili, że pojazd jechał z normalną prędkością, po czym nagle gwałtownie skręcił i uderzył w samochody.

(PAP)

Kraków >> Planując zamach w budynku Sejmu, był poczytalny

Brunon K. nie uniknie procesu

Prokuratura otrzymała opinię sądowo-psychiatryczną w sprawie Brunona K., podejrzanego o przygotowywanie zamachu terrorystycznego; wynika z niej, że był on poczytalny w chwili popełnienia zarzucanych mu czynów oraz może brać udział w procesie karnym – poinformował wczoraj rzecznik Prokuratury Apelacyjnej w Krakowie Piotr Kosmaty.

Jak zaznaczył, w związku z taką opinią prokuratura będzie mogła skierować do sądu akt oskarżenia przeciwko Brunonowi K.

– Chcielibyśmy, aby przedłużenie aresztu o trzy miesiące, o które występujemy obecnie, było ostatnim. Miejmy nadzieję, że w ciągu najbliższych dwóch-trzech miesięcy będzie akt oskarżenia w sądzie – powiedział Kosmaty.

Brunon K. przebywał na obserwacji sześć tygodni. Jak ustaliła PAP, w rozszerzonym zespole biegłych, który wypowiadał się na temat jego zdrowia psychicznego, było trzech lekarzy psychiatrów i dwóch psychologów, zarówno pracowników szpitala, w którym przeprowadzano obserwację, jak i Instytutu Ekspertyz Sądowych.

45-letni Brunon K. został zatrzymany 9 listopada ub.r. Postawiono mu wtedy zarzut przygotowywania zamachu bombowego w budynku Sejmu na konstytucyjne organy RP (m.in. na prezydenta, premiera i rząd). Według śledczych były pracownik naukowy Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie zamierzał zdetonować w pobliżu Sejmu cztery tony materiałów wybuchowych umieszczonych w samochodzie.

Następnie zarzucono mu „nakłanianie innych osób do przeprowadzenia zamachu na konstytucyjne organy RP i wywołania zdarzenia mającego postać wybuchu oraz nielegalne posiadanie oraz handel bronią". Prokuratura uznała też, że jego czyny miały charakter przestępstwa terrorystycznego. **(PAP)**

Gliwice >> 33-latek po przeszczepie twarzy opuszcza szpital

Pacjent uśmiechnie się za pół roku

Pacjent, któremu 15 maja przeszczepiono twarz mieszkańca wsi pod Kolnem, ma we wtorek opuścić szpital – poinformowała rzeczniczka Centrum Onkologii w Gliwicach, Anna Uryga. Był to pierwszy w Polsce przeszczep twarzy i pierwszy na świecie ze wskazań życiowych.

33-letni pan Grzegorz przeszedł poważny wypadek w pracy – 23 kwietnia maszyna do cięcia kamieni amputowała mu większą część twarzy. Obrażenia były tak rozległe, że w dłuższej perspektywie nie miał szans na przeżycie. Próba replantacji jego twarzy, którą przewieziono do szpitala kilka godzin po wypadku, zakończyła się niepowodzeniem. Lekarzom z Wrocławia udało się uratować jej dolną część oraz wzrok – odpowiednio zabezpieczyli jego gałki oczne.

Poszukiwania dawcy rozpoczęto 2 maja. Okazał się nim być mężczyzna w podobnym wieku; został on też dawcą narządów dla innych chorych. Zaplanowana wcześniej drobiazgowo operacja przeszczepu odbyła się 15 maja, trwała prawie 27 godzin.

Późniejszy powrót do zdrowia i rehabilitacja przebiegały – jak informowali gliwiccy lekarze – pomyślnie. Stopniowo zmniejszano duże dawki leków zapobiegających odrzuceniu przeszczepu, choć wiadomo, że pacjent będzie musiał je przyjmować do końca życia. Nawet po opuszczeniu oddziału intensywnej opieki medycznej przebywał w sterylnej izolatce. Zdaniem lekarzy dla pomyślnego przebiegu rehabilitacji duże znacznie miało to, że jest osobą młodą.

Na uzyskanie mimiki twarzy pacjent będzie musiał poczekać około pół roku. Podczas operacji spełniono jednak wszystkie warunki, aby mogła z czasem powrócić.

(PAP)

Krótko

▲ **Irak >>** Minimum 60 osób zginęło wczoraj w kilkunastu eksplozjach samochodów pułapek w miastach w środkowym i południowym Iraku, w tym w Bagdadzie i jego okolicach. Do zamachów bombowych doszło głównie w miejscach zamieszkanych przez szyitów. Ogółem w całym kraju doszło do 17 wybuchów, które – jak pisze Reuters – sprawiały wrażenie skoordynowanych. W następstwie wybuchów rannych zostało wiele osób – podała policja, nie precyzując liczby rannych. Napięcia na tle wyznaniowym pogłębiły się z powodu trwającej od 2011 r. wojny w sąsiedniej Syrii, do której ściągnęli z Iraku szyiccy i sunniccy bojownicy, walczący po przeciwnych stronach syryjskiego konfliktu.

▲ **Opole >>** 2 mln zł zadośćuczynienia i 200 tys. zł odszkodowania oraz 10 tys. zł miesięcznie renty dla jednej ze swych córek-bliźniaczek, która urodziła się z poważnym niedotlenieniem mózgu, domaga się sztangista Bartłomiej Bonk z żoną. Wczoraj ruszył proces. Pozew skierowany został przeciw Samodzielnemu Specjalistycznemu Zespołowi Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Opolu, gdzie w listopadzie ub.r. przyszły na świat bliźniaczki państwa Bonków. – Zadośćuczynienie ma dotyczyć szkód niemajątkowych – bólu, cierpienia; a odszkodowanie – kosztów leczenia i rehabilitacji – – wyjaśnił jeden z adwokatów rodziny brązowego medalisty z igrzysk w Londynie. Zaznaczył, że ze strony szpitala nie było przed procesem prób ugodowego załatwienia sporu. Przed rozpoczęciem procesu Bonk podał, że rehabilitacja bliźniaczki kosztuje obecnie 130 zł dziennie, a całodzienna opieka nad dziewczynką – 180-250 zł dziennie. Powołana przez szpital wewnętrzna komisja uznała, że prowadzący poród lekarze popełnili błędy polegające m.in. na niepodjęciu decyzji o cesarskim cięciu.

▲ **Warszawa >>** Zygmunt M., który w czerwcu rzucił tortem w sędzię od sprawy Czesława Kiszczaka, został oskarżony o naruszenie nietykalności i znieważenie funkcjonariusza publicznego. Grozi mu kara nawet do trzech lat więzienia. O skierowaniu aktu oskarżenia poinformował wczoraj rzecznik Prokuratury Okręgowej w Warszawie Dariusz Ślepokura. Dodał, że w śledztwie mężczyzna nie przyznał się do zarzutów i skorzystał z prawa do odmowy składania wyjaśnień.

▲ **Europa >>** Komary przenoszące choroby tropikalne coraz częściej pojawiają się na naszym kontynencie. W Niemczech wykryto groźne komary azjatyckie Aedes japonicus. „Der Spiegel" informuje, że mogą one przenosić tzw. wirusa gorączki Zachodniego Nilu, który od wielu lat rozprzestrzenia się w USA. Komary azjatyckie wcześniej wykryto we Francji, Belgii i w Szwajcarii. Jak dotąd w Polsce nie natrafiono ani na komara azjatyckiego, ani tygrysiego (Stegomyia albopicta), który również jest dość ekspansywny i pochodzi z Azji. Na naszym kontynencie wykryto go m.in. we Włoszech i Grecji. Komar tygrysi jest jeszcze groźniejszy, gdyż potrafi przenosić gorączkę krwotoczną Denga. **(PAP)**

Ludzie >> Pierwszy dyrektor biblioteki na początku swej kariery był farmaceutą.

Franciszek Gliński. Krzewiciel kultury.

Zbiory Muzeum Historycznego

Zachował się portret naszego bohatera. Podpisu dokonano w języku rosyjskim.

Wiesław Wróbel

Grób Franciszka Glińskiego przetrwał do naszych czasów. Znajduje się na cmentarzu farnym. Książnica Podlaska chce go odnowić.

Franciszek Gliński był pierwszym dyrektorem miejskiej biblioteki. Znany jest też w środowisku dziennikarskim. Współtworzył „Gazetę Białostocką".

Dyrekcja Książnicy Podlaskiej ogłosiła, że chce upamiętnić Franciszka Glińskiego. To postać wielce zasłużona dla białostockiego bibliotekarstwa, ale nie tylko.

Urodził się on w 1850 roku w Wilnie. Do Białegostoku sprowadził się 30 lat później. Od tego momentu, aż do śmierci w 1926 roku, Franciszek Gliński pozostał związany z Białymstokiem.

– Głównym mankamentem wszystkich jego dotychczasowych biografii było powtarzanie informacji ogłoszonych w 1959 r. przez Henryka Mościckiego – mówi historyk Wiesław Wróble, który zbadał losy Franciszka Glińskiego. – Przez minione lata tylko w małym stopniu uzupełniano je o dodatkowe szczegóły. Okazało się jednak, że życiorys Glińskiego można znacząco poszerzyć i skorygować, przede wszystkim dzięki niewykorzystanym dotychczas materiałom źródłowym.

Jedną z nieścisłości jest chociażby pochodzenie postaci.

– Z faktu przynależności jego ojca do rodu szlacheckiego wynika, że informacje podawane w biogramach są błędne. Nie był on bowiem z pochodzenia chłopem – podkreśla Wiesław Wróbel.

Zaczęło się od apteki

Kiedy w lipcu 1919 r. Franciszek Gliński obejmował stanowisko dyrektora zorganizowanej wówczas Miejskiej Biblioteki Publicznej, liczył już prawie 70 lat. Przed osiągnięciem tej zaszczytnej funkcji przebył długą drogę wytężonej pracy i ofiarności, dzięki której zaskarbił sobie szacunek białostoczan. Poprzedziły go dziesiątki lat pracy w wielu zawodach, w tym farmaceuty, bankiera, samorządowca czy publicysty.

A zaczęło się od aptekarza. Po skończeniu wileńskiego gimnazjum klasycznego, w 1867 roku Franciszek wstąpił na praktyki farmaceutyczne do apteki prowizora Mikutowicza w Kownie. Po kilku latach terminowania w kowieńskim zakładzie, chcąc kontynuować naukę w dziedzinie aptekarstwa, Franciszek Gliński wyjechał do Królestwa Polskiego, gdzie zapisał się na Uniwersytet Warszawski. 1 grudnia 1872 r. uzyskał dyplom ukończenia kursu pomocnika farmaceutycznego. Natychmiast po opuszczeniu murów uniwersyteckich młodzieniec powrócił na Litwę i rozpoczął dwuletni termin w aptece w pobliżu Kowna.

27 października 1874 r. Franciszek Gliński w kościele parafialnym w Kownie poślubił miejscową szlachciankę, Ewelinę Sawicką. Ożenek oznaczał nie tylko stabilizację społeczną Franciszka, ale również jego awans materialny. Stać go było na założenie własnej apteki.

– Przyczyny jego przeprowadzki do Białegostoku pozostają nieznane. Czy do wędrówki na skraj Imperium Rosyjskiego zachęciła go perspektywa łatwiejszej kariery w zawodzie farmaceuty, w szybko rozwijającym się mieście? Odpowiedzi na to pytanie zapewne nigdy nie poznamy – tłumaczy Wiesław Wróbel.

Wiadomo natomiast, że pobyt w Białymstoku rozpoczął Gliński od odbycia praktyk w zakładzie Wilbuszewiczów, znanych farmaceutów. Gdzieś pomiędzy 1884 a 1888 r. doszło do kolejnej zmiany jego w życiu. Na trwałe porzucił profesję farmaceuty i rozpoczął karierę w murach oddziału Ryskiego Banku Handlowego z siedzibą przy dzisiejszej ul. Warszawskiej 19. Pracował tu do 1910 roku, czyli 20 lat. Zajmował najwyższe stanowisko pełnomocnika banku. W ostatniej dekadzie XIX stulecia był już człowiekiem znanym, cieszącym się dobrą reputacją w miejscowym środowisku przedsiębiorców oraz fabrykantów. W latach 1897-1902 należał do zarządu Komitetu Handlu i Manufaktur, kierowanego przez Augusta Moesa i Artura Hasbacha.

– Rok 1905 i ogłoszenie przez carat tak zwanego ukazu tolerancyjnego dały możliwość swobodniejszego rozwoju polskiej kultury w Białymstoku – opowiada Wiesław Wróbel. – Do grona aktywnych działaczy polskich należał również Franciszek Gliński, który bez wahania oddał cały swój księgozbiór na potrzeby powołanego w 1907 r. Towarzystwa Miłośników Sztuki Dramatycznej i Muzycznej „Muza". Przez dwa lata pełnił funkcję członka zarządu towarzystwa i stał na czele sekcji odczytowej.

Był też dziennikarzem

W międzyczasie Gliński zaczął interesować się pisaniem. A zaczęło się od zachwytu pięknem Puszczy Białowieskiej. Gliński jest autorem wielu publikacji na jej temat. Pisywał również do petersburskiego tygodnika „Kraj". Był także stałym korespondentem – wydawanego w Wilnie – „Kuryera Litewskiego". Przedrukowywano tam jego krótkie doniesienia prasowe o wydarzeniach na białostockiej arenie politycznej oraz z życia miejscowych Polaków i katolickiej parafii.

Kiedy więc w 1912 r. grupa miejscowych intelektualistów pod przewodnictwem Konstantego Kosińskiego rozpoczęła wydawanie pierwszego polskojęzycznego tygodnika zatytułowanego „Gazeta Białostocka", Gliński natychmiast wszedł do grona jego współtwórców. Już w pierwszym numerze gazety opublikował interesujący tekst, omawiający potrzebę utworzenia instytucji Banku Miejskiego.

– Z urodzenia wilnianin, a z wykształcenia farmaceuta, stawał się więc stopniowo i konsekwentnie w pierwszej kolejności białostoczaninem, następnie zaś bankierem, finansistą oraz literatem w jednej osobie – tłumaczy Wiesław Wróbel. – Aktywnie uczestniczył w życiu ekonomicznym i kulturalnym Białegostoku oraz wtopił się w środowisko miejscowej elity Jej poparcie, połączone z szeregiem dotychczasowych zasług, pozwoliło w efekcie na pełen sukces Glińskiego w wyborach do Rady Miasta. Chociaż w aktach jako radny został odnotowany dopiero w 1908 roku, wydaje się, że w jej skład mógł wejść już w wyborach przeprowadzonych w 1904 roku.

Później został członkiem Zarządu Miasta (ówczesnej najwyższej władzy miasta). Funkcjonowanie tego ostatniego przerwała ewakuacja miasta, ogłoszona w sierpniu 1915 r., w obliczu zbliżania się do Białegostoku wojsk niemieckich. Po wyzwoleniu miasta Franciszek znalazł się w składzie Centralnego Polskiego Komitetu Narodowego Obwodu Białostockiego. Powoli jednak wycofywał się z głównego nurtu życia samorządowego miasta, przyjmując pozycję obserwatora i komentatora bieżących wydarzeń. Choć aktywność polityczna Glińskiego uległa znacznej redukcji, wciąż uczestniczył w życiu kulturalnym Białegostoku. W 1919 roku zaangażował się w tworzenie „Dziennika Białostockiego", wchodząc do grona stałych redaktorów.

– Dopiero po 1919 roku ziściło się największe marzenie Glińskiego. Jeszcze przed 1915 rokiem chciał stworzyć w mieście bibliotekę – opowiada Wiesław Wróbel. – W lipcu 1919 roku Ministerstwo Wyznań i Oświecenia Publicznego wyasygnowało w budżecie sumę 70 tysięcy marek z przeznaczeniem na ten cel. Na zarządcę nowej placówki powołano właśnie Franciszka Glińskiego

Biblioteka ma dyrektora

Ostatni etap drogi życiowej Franciszka Glińskiego trwał prawie siedem lat i zakończył się wraz z jego śmiercią. Kierowana przez niego placówka, z krótką przerwą w czasie wojny polsko-bolszewickiej latem 1920 r., rozrastała się w szybkim tempie. Franciszek Gliński zmarł w poniedziałek 22 listopada 1926 r.

Jego grób przetrwał do naszych czasów. Znajduje się na cmentarzu farnym.

– Cały dzień chodziłem alejkami i dopiero wieczorem, na samym końcu ostatniej z nich, światło nagle ułożyło się tak, że napis na nagrobku stał się widoczny – opowiada Wiesław Wróbel.

Pomnik był otoczony taśmą, niewykluczone, że miał być przeznaczony do likwidacji. Udało się go zachować, ale jest w dość kiepskim stanie. Książnica liczy, że przy współpracy miasta uda się go odnowić.

(art)

Składniki mineralne >> Makro- i mikroelementy stanowią podstawę dobrze zbilansowanej diety

Magnez, potas i mineralna spółka

Niedobór makro- i mikroelementów może wpływać negatywnie na nasze samopoczucie i rujnować nasze zdrowie.

Ewa Kurzyńska
ewa.kurzynska@mediaregionalne.pl

Wśród wielu minerałów występujących w organizmie człowieka są takie, na które człowiek ma największe zapotrzebowanie. Nazywamy je makro- i mikroelementami. Stanowią one podstawę dobrze zbilansowanej diety. Oto wybór najważniejszych dla człowieka makro- i mikroelementów.

Makroelementy

▲ **Potas.** Ważny dla gospodarki wodnej organizmu. Bierze udział w syntezie białek, obniża ciśnienie, reguluje pracę serca, nerwów i mięśni. **Objawy niedoboru:** Może powodować senność, problemy z koncentracją, osłabienie, nawet omdlenia, zawroty głowy. Mogą pojawić się zaburzenia rytmu serca, kurcze mięśni. **Gdzie znajdziemy:** Suszone morele, migdały, orzechy włoskie, ziemniaki, musli, banan, brokuły, mięso, jaja, ogórek, pomidor, melon, mleko.

▲ **Magnez.** Bierze udział w przewodnictwie impulsów nerwowych, wspomaga prawidłową pracę mięśni i nerwów. Korzystnie wpływa na procesy krzepnięcia krwi, chroni tętnice przez miażdżycą. Zapotrzebowanie na magnez rośnie w trakcie ciąży. **Objawy niedoboru:** Do wypłukania magnezu z organizmu może dojść przy piciu dużej ilości alkoholu, kawy i mocnej herbaty. Także pod wpływem stresu, zwłaszcza przewlekłego. Dokuczać może wówczas rozdrażnienie, stany lękowe, drganie jednej z powiek lub jednej z warg. Mogą pojawić się objawy odrętwienia oraz mrowienie kończyn, bolesne skurcze łydek, bóle i zawroty głowy, zaburzenia snu, kołatanie serca. **Gdzie znajdziemy:** Orzechy, kakao, gorzka czekolada, kasze, zwłaszcza gryczana, płatki owsiane, groch, szpinak, tłuste ryby morskie, banany.

▲ **Wapń.** Stanowi ważny składnik kości i zębów. Jest kluczowy w procesie wzrostu, wspomaga układ nerwowy, reguluje ciśnienie, ułatwia gojenie ran, wspomaga pracę mięśni, także serca. Łagodzi objawy alergii. **Objawy niedoboru:** Może sprzyjać próchnicy zębów, krzywicy, krwotokom z nosa, arytmii. Przy niedoborze mogą pojawić się bóle mięśni i stawów, mrowienie oraz drętwienie rąk i nóg, stany lękowe. **Gdzie znajdziemy:** Migdały, orzechy włoskie, sardynki, szprotki, pietruszka, mleko i jego przetwory, zwłaszcza ser żółty, brokuły, kapusta, figi suszone.

▲ **Fosfor.** Jest pierwiastkiem niezbędnym do życia, jego duża część znajduje się w kościach. Obecny w DNA i RNA, uczestniczy w procesie przemiany cukru w energię, reguluje pracę serca, mózgu. **Objawy niedoboru:** Drażliwość, spadek odporności, anemia. Przewlekłe niedobory fosforu wpływają negatywnie na strukturę kości. **Gdzie znajdziemy:** Ser żółty, wątróbka, orzechy, warzywa strączkowe, mięso, mleko, jaja.

▲ **Sód.** Reguluje gospodarkę wodną organizmu. Bierze udział w procesie wydzielania soków trawiennych, przekazywania impulsów nerwowych. Kontroluje pracę mięśni, zapobiega kamicy nerkowej. **Objawy niedoboru:** Dochodzi do nich rzadko, najczęściej u sportowców, przy ostrych biegunkach. Może dojść wówczas do odwodnienia, drżenia mięśni. **Gdzie znajdziemy:** W żywności produkowanej z dodatkiem soli oraz w samej soli. Łatwo go przedawkować, co sprzyja rozwojowi nadciśnienia.

▲ **Chlor.** Razem z sodem reguluje gospodarkę wodną w organizmie, utrzymuje równowagę kwasowo-zasadową, wspomaga wchłanianie witaminy B12. **Objawy niedoboru:** Nudności i wymioty, zaburzenia psychomotoryczne, zaburzenia trawienia i osłabienia mięśni. **Gdzie znajdziemy:** W większości żywności produkowanej z dodatkiem soli oraz w samej soli.

▲ **Wanad.** Wspomaga obniżanie wysokiego ciśnienia, reguluje poziom cukru we krwi, zapobiega miażdżycy i chorobom serca. **Objawy niedoboru:** Nie występują przy racjonalnej diecie. **Gdzie go znajdziemy:** Owoce morza, ryby, grzyby i przyprawy.

Mikroelementy

▲ **Chrom.** W organizmie występuje w śladowej ilościach. Spełnia ważną rolę w metabolizmie glukozy. Reguluje poziom cholesterolu we krwi, zmniejsza ryzyko miażdżycy i zawału, opóźnia procesy starzenia, osłabia apetyt, przez co wspomaga odchudzanie. **Objawy niedoboru:** Bóle głowy, nudności, nadmierna drażliwość, uczucie niepokoju, apetyt na słodycze. **Gdzie znajdziemy:** Pieczywo, kasze: gryczana, jaglana, jęczmienna, mięso, jabłka, groszek, szparagi, brokuły, orzechy włoskie.

▲ **Żelazo.** Najważniejszy składnik hemoglobiny. Bierze udział w produkcji niektórych enzymów, wspomaga wątrobę i odporność organizmu, bierze udział w syntezie DNA. **Objawy niedoboru:** Anemia, osłabienie, drażliwość, uczucie duszności, zawroty głowy, bladość, wypadanie włosów, przyspieszenie rytmu serca, większa podatność na infekcje. **Gdzie znajdziemy:** Żółtko jaj, wątróbka, fasola, brokuły, groch, szpinak, orzechy.

▲ **Cynk.** Jeden z najistotniejszych mikroelementów. Reguluje ciśnienie, wpływa na prawidłowy rozwój płodu, zapobiega demencji starczej, wspiera produkcję plemników, działa leczniczo na reumatyzm, trądzik i wrzody żołądka. Niedobór może być powodowany nadmiarem alkoholu i przyjmowaniem hormonalnych tabletek antykoncepcyjnych. **Objawy niedoboru:** Spadek odporności, problemy skórne, anemia, zła tolerancja glukozy. **Gdzie znajdziemy:** Chude mięso, mleko, jajka, groszek, marchew, brukselka, szpinak, orzechy.

▲ **Jod.** Wspomaga wytwarzanie hormonów w tarczycy, wpływa na kondycję włosów, skóry, zębów oraz paznokci, sprzyja spalaniu nadmiaru tłuszczów. Niedobór występuje częściej u osób mieszkających w rejonach górskich. **Objawy niedoboru**

Spadek odporności, przewlekłe zmęczenie, zaburzenia snu, zmniejszenia popędu seksualnego. U dzieci mogą pojawić się problemy z nauką. Niedobór jodu sprzyja rozwojowi guzkowej choroby tarczycy. **Gdzie znajdziemy:** W soli, do której dodaje się jodu. Także w rybach morskich, owocach morza, winie.

▲ **Selen.** Wzmacnia układ odpornościowy, chroni przed wolnymi rodnikami, korzystnie wpływa na wzrok, zapobiega stanom zapalnym, pozytywnie wpływa na potencję u mężczyzn. **Objawy niedoboru:** Spadek odporności, problemy z sercem, wzrokiem, spadek płodności u mężczyzn. **Gdzie znajdziemy:** W produktach zbożowych i warzywach strączkowych, rybach morskich i nieoczyszczonej soli morskiej lub kopalnianej.

▲ **Kobalt.** Występuje zazwyczaj jako składnik witaminy B12. Bierze udział w produkcji czerwonych ciałek krwi, reguluje funkcjonowanie układu nerwowego. **Objawy niedoboru:** Zaburzenia widzenia, anemia (objawy występują rzadko). **Gdzie znajdziemy:** W wielu produktach spożywczych.

KONSULTACJA:
lek. med. Stanisław Mazur, kardiolog i specjalista chorób wewnętrznych

Zdaniem eksperta >> Rozmowa z d. n. med. Marianem Futymą, kardiologiem

Owoce to dobre źródło witamin i minerałów

▲ Jak uniknąć odwodnienia, które grozi nam w upalne dni?

– Upały nie są obojętne dla naszego zdrowia. Gdy temperatura oscyluje na granicy 30 stopni Celsjusza, to bardzo szybko dochodzi do utraty wody z organizmu. W takie dni przez skórę możemy wypocić jej nawet kilka litrów. Na tego typu kłopoty szczególnie narażone są osoby przyjmujące leki moczopędne, stosowane w leczeniu nadciśnienia czy niewydolności krążenia.

▲ Jak zapanować nad sytuacją?

– Aby uniknąć kłopotów, sercowcy, osoby starsze oraz dzieci - w miarę możliwości nie powinny wychodzić z domu między godz. 10 a 15. Jeśli wyjście w południe jest konieczne, to – w miarę możliwości warto trzymać się cienia. Radzę też codziennie rano stanąć na wadze. Gdy zauważymy, że z dania na dzień straciliśmy 2-3 kg, to znak, że doszło do nadmiernej utraty wody przez organizm. Niedobór płynów trzeba na bieżąco uzupełniać, nie czekając, aż odczujemy pragnienie. Pod ręką warto mieć stale wodę, najlepiej bogatą w minerały. Także soki owocowe i warzywne, ziołowe herbaty. Z umiarem można sięgać też po kawę. Jednakowa, w dodatku mrożona, pomoże uzupełnić płyny i ochroni organizm przed przegrzaniem.

▲ Wraz z wodą tracimy minerały. Jak uzupełnić niedobór?

– Chociażby sięgając po wspomnianą już wodę mineralną. Najlepsza będzie woda bogata w potas i magnez. Doskonałym źródłem wody oraz witamin i minerałów są sezonowe owoce, np. truskawki.

Rozmawiała Ewa Kurzyńska

Nowe świadczenia opiekuńcze (cz. I)

PIENIĄDZE Z GMINY Obowiązują już całkowicie zmienione zasady przyznawania świadczeń opiekuńczych. Sprawdź, jakie są nowości od lipca.

Zasady przyznawania świadczeń opiekuńczych zmieniły się w dwóch turach. Bo niektóre ze zmian weszły w życie od stycznia, a pozostałe od lipca tego roku.

TAK PRZEBIEGAŁY ZMIANY

1. Dotyczyły:

- świadczenia pielęgnacyjnego;
- specjalnego zasiłku opiekuńczego.

2. Nowe zapisy w pierwszej kolejności, bo już od 1 stycznia tego roku, objęły osoby, które po tym terminie po raz pierwszy ubiegały się o przyznanie prawa do świadczeń opiekuńczych.

3. Osoby uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie wcześniej wydanych decyzji zachowały prawo do niego do 30 czerwca tego roku. Stało się tak jednak pod warunkiem, że nadal spełniały warunki określone w starych przepisach. Uwaga, wydane na ich podstawie decyzje wygasły jednak z mocy prawa z ostatnim dniem czerwca!

4. Przed wygaśnięciem decyzji ci, którzy otrzymywali świadczenie pielęgnacyjne mogli się ubiegać o przyznanie:

- świadczenia pielęgnacyjnego;
- specjalnego zasiłku opiekuńczego.

5. Dostali powyższą pomoc z gminy, jeżeli spełnili warunki określone w przepisach zmienionej ustawy. Świadczenie zostało im przyznane od 1 lipca tego roku.

TAK JEST TERAZ

1. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje głównie rodzicom, którzy nie podejmują zatrudnienia lub rezygnują z niego po to, aby sprawować opiekę nad niepełnosprawnymi dziećmi.

- Te pieniądze przysługują bez względu na wysokość dochodu rodziny!

2. Natomiast specjalny zasiłek opiekuńczy mogą otrzymać osoby rezygnujące z pracy w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad tymi, wobec których mają obowiązek alimentacyjny - zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Obowiązek alimentacyjny mają na przykład dzieci wobec rodziców, wnuki wobec dziadków, rodzeństwo wobec siebie.

- Przyznanie tego zasiłku - po spełnieniu pozostałych warunków - uzależnione jest z kolei od dochodu rodziny. Obecnie kryterium dochodowe wynosi do 623 zł na osobę w rodzinie.

ŚWIADCZENIE PIELĘGNACYJNE

Komu od 1 stycznia tego roku przysługuje świadczenie pielęgnacyjne z tytułu niepodejmowania zatrudnienia albo rezygnacji z niego czy też z innej pracy zarobkowej?

Przysługuje ono poniższym osobom.

1. Matce albo ojcu.

2. Opiekunowi faktycznemu dziecka, który wystąpił o jego adopcję.

3. Osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną (w rozumieniu ustawy z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - może nią być na przykład babcia czy dziadek dziecka).

4. Innym osobom - pod warunkiem, że same nie mają znacznego stopnia niepełnosprawności - na których zgodnie z przepisami ustawy z 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny.

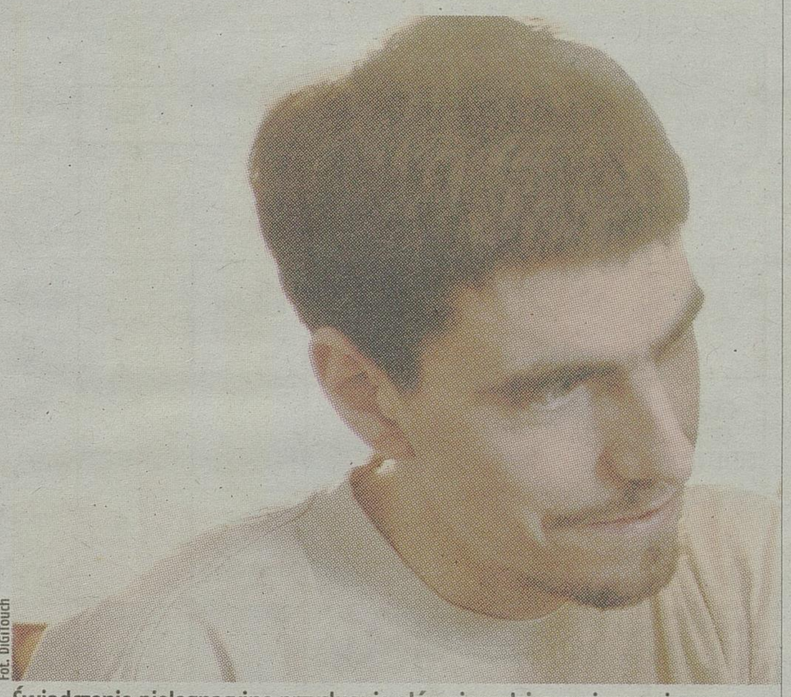
Uwaga! Im świadczenie przysługuje jednak pod warunkiem, że nie podejmują lub rezygnują z pracy zarobkowej, aby opiekować się osobą mającą orzeczenie o:

a) znacznym stopniu niepełnosprawności;

b) niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami konieczności:

- stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji;
- stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Dzieje się tak pod warunkiem, że niepełnosprawność podopiecznego powstała nie później niż do ukończenia

Fot. DIGITouch

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje głównie rodzicom niepracującym z powodu konieczności opiekowania się niepełnosprawnym dzieckiem

przez niego 18. roku życia lub w trakcie nauki w szkole (również wyższej) - nie później niż do ukończenia 25 lat.

5. Pamiętajmy jednak, że osobom, o których mowa w punkcie 4 - innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z wymagającym opieki - przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- nie ma powyższych wymienionych osób albo są, ale mają orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

ŚWIADCZENIE NIE PRZYSŁUGUJE

1. Jeżeli osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do:

- emerytury;
- renty - również socjalnej i rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku złączenia prawa do niej i innego świadczenia emerytalno-rentowego;
- zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego;
- zasiłku/świadczenia przedemerytalnego;
- specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego.

2. Gdy osoba wymagająca opieki:

- pozostaje w związku małżeńskim - chyba że współmałżonek ma orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- została umieszczona w rodzinie zastępczej (z wyjątkiem spokrewnionej), rodzinnym domu dziecka albo w związku z koniecznością kształcenia czy też rehabilitacji przebywa w placówce zapewniającej całodobową opiekę (dotyczy to również specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego; z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą) i korzysta z niej przez więcej niż pięć dni w tygodniu.

3. Gdy na osobę wymagającą opieki:

a) ktoś inny ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;

b) są ustalone prawa do:

- dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;

c) inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką - chyba że przepisy o tzw. koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

4. Gdy członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do:

- dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego.

ILE DOSTANIESZ

1. Uprawnieni do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie starych przepisów - jeśli spełniali określone w nich warunki - zachowali prawo do świadczenia w dotychczasowej kwocie 520 zł tylko do 30 czerwca tego roku.

2. Tym, którym świadczenie pielęgnacyjnej było przyznane w oparciu o nowe przepisy po 1 stycznia tego roku oraz tym, którzy mieli je na podstawie starych przepisów z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem przysługiwał dodatek do niego w wysokości 100 zł miesięcznie. Dostawali te pieniądze za każdy miesiąc, w którym mają prawo do świadczenia - ale tylko do 30 czerwca tego roku!

3. Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego przyznanego w oparciu o nowe przepisy wynosi od 1 lipca tego roku 620 zł.

Katarzyna Borek
Grażyna Mazurek

Konsultacja merytoryczna: Irena Smuda, naczelnik Wydziału Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miasta Zielona Góra

PYTANIA Z ŻYCIA WZIĘTE

- Do 30 czerwca tego roku miałam świadczenie pielęgnacyjne w związku ze sprawowaniem opieki nad niepełnosprawnym synem. Uległ wypadkowi, gdy miał 20 lat. Nie uczył się wówczas, bo po ukończeniu szkoły średniej zaczął pracować. Od 1 lipca odmówiono mi świadczenia pielęgnacyjnego, ponieważ niepełnosprawność syna nie powstała w okresie nauki w szkole. Co robić?

Zgodnie z obecnymi przepisami świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub 25. roku życia - w trakcie nauki w szkole. Można jednak ubiegać się o specjalny zasiłek opiekuńczy, jeżeli spełnione będą pozostałe warunki ustawy.

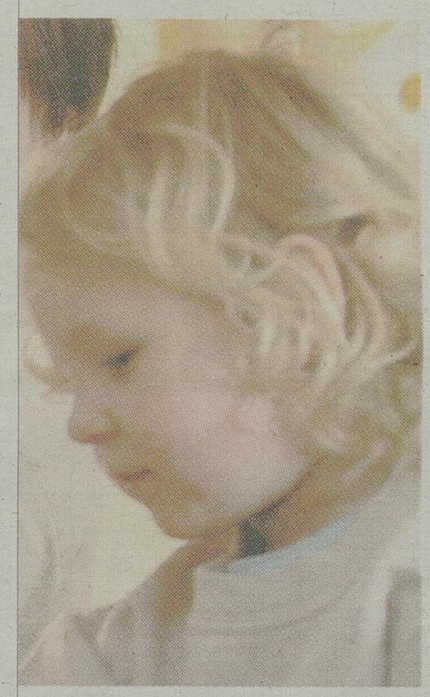
- Siostra jest osobą niepełnosprawną od dzieciństwa. Dotychczas opiekowała się nią mama, ale zachorowała i też została zaliczona do osób niepełnosprawnych znacznego stopnia. Jesteśmy jedynymi krewnymi siostry. Czy ja mogę się starać o świadczenie w związku z opieką nad nią?

Tak. Jest pani osobą, na której ciąży obowiązek alimentacyjny wobec siostry. Jedyny rodzic nie może go spełniać. Może więc pani się ubiegać o świadczenie pielęgnacyjne.

- Mąż jest osobą niepełnosprawną znacznego stopnia. Dotychczas, jako członek rodziny osoby pozostającej w związku małżeńskim, nie mogłam korzystać ze świadczenia pielęgnacyjnego. Czy obecnie mogę na nie liczyć?

Niestety, nie. Świadczenie pielęgnacyjne obecnie przysługuje głównie rodzicom w związku z opieką nad dziećmi.

GAZETA WSPÓŁCZESNA
WSPOLCZESNA.pl

620
zł miesięcznie wynosi obecnie świadczenie pielęgnacyjne

KRZYŻÓWKA PANORAMICZNA

ANDRZEJ Z „DE MONO”
WYŻSZOŚĆ, GÓROWANIE
FRAGMENT TEKSTU BIBLIJNEGO
6
NATO
KARMI PIERSIĄ CUDZE DZIECKO
ORACZ
ZWIERZĘ Z POLANEM
JASZCZURKA Z KOMODO
„NOGOCZYN”
EGZOTYCZNY KREWNIAK MRÓWKI
TYP SIECI RYBACKIEJ
ZŁAGODZENIE BÓLU
WYSTAJĄCA CZĘŚĆ DACHU
ZAWIADOMIENIE DLA NIEOBECNEGO ADRESATA
27
18
EUROPEJSKI „DOLAR”
MOŻNA SIĘ DO NIEGO STOCZYĆ
WNĘKA
SKAKANIE SOBIE DO OCZU
PŁATYNA LUB ŻELAZO
GRAD ALBO ŚNIEG
GRUBA KASZA
PROBIERZ TRZEŹWOŚCI
12
LASSO
KREWNIAK BIELAKA
„MLEKO” W POWIETRZU
ODBIJA
PODMUCH WIATRU
EKSPOZYCJA
WERWA, ZAPAŁ
„NIEWINNY” KWIAT
EKSPONAT
7
MATERIAŁ BUDOWLANY PSZCZÓŁ
DRZEWO SZPILKOWE LUB RODZAJ PILNICZKA
KOŃCZY WALKĘ NA RINGU
MILCZĄCY ZAKONNIK
EKLER, ALE NIE CIASTKO
KIERDEL ALBO WATAHA
19
„NAMIOT” Z GAŁĘZI
DUCH, WIDZIADŁO
KŁAMCA
ŚPIEWAK CERKIEWNY
SYTUACJA, POŁOŻENIE
10
MATERIAŁ OPAŁOWY
BESZAMEL LUB SZODON
ODBICIE SIĘ POCISKU
CIEMNY CHLEB DIETETYCZNY
TYP MONOPOLU KAPITALISTYCZNEGO NA KARKU
22
PAŃSTWO ALBO KAPELUSZ
POD TOREM KOLEJOWYM
DAWNA MONETA
GENETYCZNY ODMIENIEC
SERWIS BEZ NACZYŃ STOŁOWYCH
16
DOKUMENTY URZĘDOWE
KUWEJT ALBO DUBAJ
DAWNA POMOC SĄSIEDZKA
KRAJ Z DELHI
ZIOŁA ZALANE WRZĄTKIEM
14
ZASTRZEŻENIE W UMOWIE
Z BOCIANIM GNIAZDEM
KOŃ ALBO PTAK
MALUTKI PIES POKOJOWY
OJCIEC LEGENDARNEJ WANDY
MOŻE BYĆ WENECKIE
26
2
ZAPAŁ, UNIESIENIE
BUFET W DAWNEJ KARCZMIE
CZĘŚĆ NOGI
WÓZ ALBO PRZEWÓZ
20
LUBI TANIE EFEKTY
SŁYNNY GREK LUB TANIEC
PLAKAT
PIERWIASTEK CHEMICZNY
RZEKA ALBO CHOROBA
NIC NA PIERWSZE DANIE
28
OPERA MONIUSZKI
STARY WYJADACZ
NA PIERSI ZASŁUŻONEGO
13
4
RUPIEĆ
JADŁO
TRUCIZNA Z WIELU KRYMINAŁÓW
CIASTO Z BAKALIAMI
CIASTO WARSTWOWE
9
24
CZĘŚĆ PŁYTKI GRZEJNEJ
ZNAJOMY TWISTA
11
OKLASKI
DODATEK DO FIGI I MAKU
WŁÓKNO SYNTETYCZNE NA POŃCZOCHY
WĘGIERSKI PIES PASTERSKI
8
INSTRUMENT MUZYCZNY MITYCZNEGO PANA
WYPŁYWA Z WULKANU
SPRAWDZIAN
BUDOWNICZY PIECÓW, ALE NIE HUTNICZYCH
SYSTEM WARTOŚCI
5
POD KRANEM
17
ZABAWNE OPOWIADANIE
POZYCJA NA DRĄŻKU
23
MOŻLIWOŚCI DŹWIGU
15
PROMIENIOTWÓRCZY PIERWIASTEK CHEMICZNY
ADELA DANKOWSKA
21
1
25

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28

Litery z ponumerowanych pól utworzą rozwiązanie – przysłowie łacińskie

HELLES

KRZYŻÓWKA PANORAMICZNA

ZARZĄDZA FINANSAMI UCZELNI
JEDNOSTKA CZĘSTOTLIWOŚCI / KONFIDENT
ZASŁONA OKIENNA / KREWNIACZKA SIEI
PODOBNA DO GONTU
MATERIAŁ OPAŁOWY
1
DO OSTRZENIA NOŻY / AMERYKAŃSKI SATELITA
WAŻNY W RAKIECIE TENISOWEJ
SOLENIZANTKĄ Z 18 WRZEŚNIA
MATERIAŁ NA BAŁWANA / ADWOKAT ALBO STOPER
16
CZERWONY KUR
4
DRUGI POKOS TRAW
OKRĄGŁA KRZYŻÓWKA
29
WIĘKSZE OD DUETU / MÓWCA RZYMSKI
WIDNIEJE NA KOPERCIE / WIETRZNA ALBO CZARNA
TYP NADWOZIA / NA KOŃCU ZDANIA
12
ŁÓDŹ INDIAŃSKA
20
CHRONIĄ OBCASY / COŚ Z FILOZOFII INDYJSKIEJ
GATUNEK PALMY / BUDKA ULICZNA
22
ZŁĄCZONA Z EUROPĄ
35
PODPORA CHROMEGO / NIEWOLA TURECKA
OWOC FASOLI LUB GROCHU / POZBAWIENIE WOLNOŚCI
28
PIES MYŚLIWSKI
WIEJE KU RÓWNIKOWI / PIĘKNO, URODA
JEDEN Z ŻYWIOŁÓW
11
CHOROBA LUB RZEKA
40
27
DRĄŻY PODZIEMNE KORYTARZE
PTAK W FILIŻANCE / PODBIERAK
17
WŁÓCZY SIĘ PO ŚWIECIE / TANIEC KABARETOWY
ANDRUS, ULICZNIK
ODKRYŁ HAWAJE / DAWNY POJAZD KONNY
KOLOR W KARTACH
SKOCZY W OGIEŃ ZA AKTORA / GUZDRAŁA
23
7
GOBELIN
KOTLET Z WOŁOWINY, BITY I SMAŻONY
BOHATER „ILIADY” / BURMISTRZ HISZPAŃSKI
PRZECIWIEŃSTWO SUPERATY
KUBAŃSKA METROPOLIA
PODNOSZONA ZASŁONA
19
MIANO / UCHWYT ŚLUSARSKI
HAŃBA, PIĘTNO
PIES GOŃCZY / ŚWIĘCENIA BISKUPIE
25
ZWIERZĘ Z GWIZDEM I CIOSAMI
5
NIE ZNA SIĘ NA DANEJ RZECZY
DRZEWKO SZPILKOWE LUB PILNICZEK
MNÓSTWO LUDZI / PORĄBANE NA OPAŁ
32
OBRAMOWANIE, OBWÓDKA
BYŁ KRZYSZTOFEM, JEST POSŁANKĄ ANNĄ
IMIĘ ZETTERLING / NA GENERALSKIEJ CZAPCE
38
18
SMĘTNA PIEŚŃ UKRAIŃSKA
JEDNOSTKA NAPIĘCIA PRĄDU
ODGŁOS SZARPIĘCIA STRUN
STRAŻ PRZEDNIA
9
CZELUŚĆ WULKANU
DOSTOJNIK TURECKI / CZERWONA PLANETA
PRERIA, PUSZTA LUB SAWANNA
21
PISMO DYPLOMATYCZNE
34
30
GRA W FILMIE, ALE NIE AKTORKA
OZDOBNA LAMÓWKA TAŁESU
WŚRÓD LEKKOATLETÓW
MODEL ŁADY
GOBELIN MAGDALENY ABAKANOWICZ
6
33
26
NAUCZYCIEL MORALNOŚCI
WIT, TWÓRCA OŁTARZA W KOŚCIELE MARIACKIM
39
CZERWIENI SIĘ WŚRÓD DROBIU
8
WYKAZ, REJESTR
13
15
DZIAŁKA BUDOWLANA
KARNY LUB NA TAŚMĘ / TAAAKI WEK
PTAK MORSKI
37
KAMIEŃ PÓŁSZLACHETNY
USTERKA
31
SŁOŃ ALBO MYSZ
14
ODMIANA BAJKI
2
ŻARZY SIĘ
PŁACZLIWE ZWIERZĘ
DOLNA CZĘŚĆ KADŁUBA STATKU
10
NAUKA O PROCESACH PRODUKCYJNYCH
36
3
24

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
			24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40				

Litery z ponumerowanych pól utworzą rozwiązanie – myśl Henryka Sienkiewicza

HELLES

Imprezy >> Wkrótce zmieni się lokalizacja prestiżowej imprezy z udziałem hodowców koni

Zamiast Moniek będzie Janów

8 października br. hodowcy koni rasy polski koń zimnokrwisty spotkają się w Janowie w powiecie sokólskim, żeby uczestniczyć w ogólnopolskiej imprezie.

Dorota Biziuk
sokolka@wspolczesna.pl

Fot. D. Biziuk

Konie sokólskie prezentowane są przy okazji różnych wystaw, jakie organizuje się na terenie powiatu sokólskiego. Jednak październikowa wystawa w Janowie będzie wyjątkowym wydarzeniem.

Stało się już tradycją, że co roku, u progu jesieni, w Mońkach organizowano Wystawę – Sprzedaż Ogierów Rasy Polski Koń Zimnokrwisty. Teraz impreza ta przeniesie się w inne miejsce.

Nowy obiekt, nowe możliwości

O propozycji zmiany lokalizacji wystawy ogierów zaczęto mówić jesienią ubiegłego roku. Temat ten pojawił się przy okazji oddania do użytku nowoczesnej hali uprawowej przy Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Janowie, w powiecie sokólskim. Inwestycja kosztowała ponad 5 mln zł.

– Budowaliśmy ten obiekt prawie rok. Inwestycja została dofinansowana z funduszy unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013 – wyjaśnił Bogusław Zarzecki, dyrektor ZSCKR w Janowie.

Dofinansowanie wyniosło prawie dwa miliony złotych. Pozostała kwota to pieniądze z budżetu państwa (organem prowadzącym janowską placówkę jest ministerstwo rolnictwa – przyp. red.).

Hala w Janowie to jedyny tego typu obiekt w północno- wschodniej Polsce.

– Taki budynek dał naszej szkole nowe możliwości. Jedną z nich było chociażby zorganizowanie wystawy ogierów, której dotychczasowym gospodarzem były Mońki – powiedział Bogusław Zarzecki.

Współpraca dała efekty

Zespół Szkół CKR w Janowie nawiązał współpracę z Wojewódzkim Związkiem Hodowców Koni w Białymstoku.

„Współpraca będzie polegała na organizowaniu wystaw i sprzedaży ogierów zimnokrwistych. Pierwsza z nich odbędzie się 8 października w ZSCKR w Janowie. Będzie to promocja konia sokólskiego, charakterystycznego dla naszego powiatu. Pogłowie tych zwierząt uczestniczących w programie ochrony w 2011 roku wynosiło 680 klaczy i 597 ogierów w województwie podlaskim" – taką informację zamieszczono na stronie internetowej janowskiej placówki oświatowej.

– Mam nadzieję, że ta prestiżowa impreza przeniesie się do nas na stałe. W Mońkach wystawa gościła przez ponad 50 lat – dodał dyrektor Bogusław Zarzecki.

Próba na forum

Hodowcy będą mieli do dyspozycji halę o powierzchni użytkowej ponad 3.240 mkw.

– Wystawcy przyjadą do nas już po południu 7 października. Spodziewamy się, że na wystawie zostanie zaprezentowanych 50 ogierów dwuletnich – powiedział Bogusław Zarzecki.

Będzie to największa impreza w historii placówki.

– Organizacyjnie na pewno sobie poradzimy – przyznał dyrektor ZSCKR w Janowie.

Próbę generalną przed październikową wystawą, janowska placówka przeszła podczas ostatniego Forum Rolniczego. Impreza odbyła się na początku czerwca i przyciągnęła setki rolników. Część atrakcji zorganizowano na terenie nowej hali uprawowej.

Powrót do korzeni

Konie zimnokrwistwe sprowadzono na tereny współczesnej środkowo-wschodniej Polski w połowie XIX stulecia z Europy Zachodniej. Ich hodowlą zajmowali się początkowo wyłącznie wielcy właściciele ziemscy.

Powszechne zainteresowanie chowem koni zimnokrwistych nastąpiło dopiero w latach międzywojennych i było podyktowane zapotrzebowaniem armii na konie pociągowe cięższego typu oraz potrzebami transportu miejskiego w wielkich aglomeracjach.

Po II wojnie światowej najbardziej wartościowe gniazdo hodowli koni zimnokrwistych powstało w rejonie Sokółki. Stąd zwierzęta te zaczęto nazywać sokólskimi.

– Można powiedzieć, że zorganizowanie wystawy koni zimnokrwistych w powiecie sokólskim to taki symboliczny powrót do korzeni – przyznał dyrektor Zarzecki.

Konie sokólskie hoduje się również m.in. w okolicach Kielc i Lublina. Inne typy koni zimnokrwistych to sztumskie, łowickie i lidzbarskie. ▲

Świadczenia >> Złóż wniosek do KRUS

Okresowa emerytura

Wielu rolników, którzy otrzymują z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach PROW 2004-2006 i PROW 2007-2013 „Renty strukturalne" zastanawia się, co będzie po osiągnięciu przez nich 65 roku życia. Część z nich martwi się, że może wówczas pozostać bez środków do życia, ponieważ nie będą im przysługiwały unijne renty, a nie nabędą jeszcze praw do rolniczych emerytur wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

W takiej sytuacji mogą znaleźć się mężczyźni urodzeni po 31 grudnia 1947 r., którym renta strukturalna została przyznana na okres krótszy niż do osiągnięcia wieku emerytalnego określonego ustawą o emeryturach i rentach obowiązującą od 1 stycznia 2013 r.

Aby zapewnić sobie w „okresie przejściowym" źródło utrzymania, muszą oni złożyć do KRUS wniosek o przyznanie okresowej emerytury rolniczej. Wysokość tego świadczenia jest taka sama, jak emerytury podstawowej określonej w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników i jest ona wypłacana do dnia osiągnięcia wieku emerytalnego przez rolnika. Szczegółowe informacje na temat przyznawania okresowej emerytury rolniczej można uzyskać w placówkach terenowych KRUS. **opr. (d)**

Krótko

▲ **Ceny zbóż nadal spadały** Wzrastająca podaż zbóż z nowych zbiorów wywiera presję na dalszy spadek cen skupu. Według danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW w dniach od 15 do 21 lipca za pszenicę konsumpcyjną średnio w kraju uzyskiwano 853 zł/t, tj. o ponad 1 proc. mniej niż w poprzednim tygodniu i o 7 proc. mniej niż miesiąc wcześniej. Jednocześnie zboże to było o 11 proc. tańsze niż w porównywalnym okresie 2012 r. Cena żyta konsumpcyjnego, w odniesieniu do poprzedniego tygodnia, obniżyła się o 6 proc., do 562 zł/t. Była ona o 10 proc. niższa niż przed miesiącem oraz o 34 proc. niższa niż rok wcześniej.

▲ **Droższe mleko w skupie** Bank Gospodarki Żywnościowej podał, że na krajowym rynku mleka nadal dominują czynniki wywierające presję na wzrosty cen skupu. Według najnowszych danych GUS w czerwcu br. za hektolitr surowca rolnicy otrzymywali przeciętnie 127,5 zł, tj. więcej o prawie 1,5 proc. w porównaniu do maja br. i o prawie 12 proc. w relacji rocznej. **opr. (d)**

Programy >> Zbudują wizerunek

Kampania za ok. 5 mln euro

Rusza kampania informacyjno-promocyjna pt. „Tradycja i jakość europejskiego mięsa".

Umowa na realizację 3-letniej kampanii informacyjno-promocyjnej została zawarta w minionym tygodniu pomiędzy Agencją Rynku Rolnego a Unią Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego (UPEMI). Program dotyczy świeżej, schłodzonej lub mrożonej wołowiny i wieprzowiny oraz przetworów spożywczych wytwarzanych na bazie tych produktów i jest skierowany na rynek Korei Południowej, Wietnamu oraz USA. Program pt. „Tradycja i jakość europejskiego mięsa" stanowi kontynuację działań dwóch wcześniejszych programów prowadzonych przez UPEMI pt.:

– „Stół pełen smaków", który był realizowany na rynku Korei Południowej i USA w latach 2008-2010,

– „Tradycja, jakość i europejski smak – był realizowany na rynku Korei Południowej, Wietnamu i USA w latach 2011-2013.

Głównym celem programu jest wzrost eksportu europejskiego mięsa i jego przetworów na rynkach docelowych oraz pogłębienie wiedzy o walorach smakowych i sposobie produkcji europejskiego mięsa. Za cel obrano także wzrost rozpoznawalności europejskiego mięsa w odniesieniu do jego wysokiej jakości. **opr. (d)**

Urządzenia >> Pozwalają na zmniejszenie kosztów ogrzewania domu i podgrzewania wody

Kolektory słoneczne z dopłatami

Ostatnie lata to czas przyspieszonej modernizacji wsi. Eksperci zauważają, że kolejnym krokiem dla wielu gospodarstw może być przejście na odnawialne źródła.

Fot. Hoven

Kolektory słoneczne to ekonomiczne rozwiązanie do wiejskich gospodarstw

Odnawialne źródła energii (OZE) to wszystkie te zasoby, które nie wyczerpują się wraz z ich wykorzystywaniem. Są to między innymi promieniowanie słoneczne, wiatr i geotermia. Ich zdecydowaną przewagą nad klasycznymi źródłami energii takimi jak gaz, węgiel czy ropa, jest również ich cena, a właściwie jej brak. Po instalacji odpowiednich urządzeń możemy bowiem korzystać z nich w sposób nieograniczony i bez ponoszenia kosztów.

Jednym z najpopularniejszych urządzeń tego typu są kolektory słoneczne, które służą do podgrzewania ciepłej wody użytkowej i ogrzewania pomieszczeń. To bardzo ważne zwłaszcza na wsi, gdzie domy są często duże, a ciepła woda przydaje się nie tylko do mycia, ale również do prac gospodarczych.

– Od początku naszej działalności jesteśmy pod dużym wrażeniem przedsiębiorczości rolników i mieszkańców wsi – mówi Krzysztof Romaniak, dyrektor operacyjny firmy Hoven, oferującej kolektory słoneczne oraz pomoc w pozyskaniu dofinansowania na ich instalację. – Ich umiejętność efektywnego korzystania z dopłat, zainteresowanie nowymi technologiami i oszczędność jest nierzadko większa niż w miastach. To właśnie na wsiach sprzedajemy dużą część naszych kolektorów – dodaje.

Czysta agroturystyka

Kolektory słoneczne mają dwie podstawowe zalety. Po pierwsze pozwalają na znaczne zmniejszenie kosztów ogrzewania pomieszczeń i podgrzewania ciepłej wody użytkowej. Po drugie zaś są czyste i nie zatruwają powietrza, bo korzystanie z nich nie powoduje emisji dymu.

– W przypadku rolnictwa i turystyki wiejskiej kolektory mają nieprzecenioną wartość – tłumaczy Krzysztof Romaniak. – Według statystyk Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Polsce aktywnych jest 10-12 tys. gospodarstw agroturystycznych, które oferują blisko 100 tys. miejsc noclegowych. Zauważyliśmy, że urlopowicze coraz częściej zwracają uwagę na to, czy w czasie wakacji będą mogli odetchnąć świeżym powietrzem, co możliwe jest również dzięki instalacji kolektorów. Jeśli polska wieś ma konkurować z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami turystycznymi, musi dbać o naturę.

Inwestycja, która się opłaca

Dzięki dopłatom z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości 45 proc., ceny kolektora i jego instalacja zwraca się średnio w 3-5 lat. Dane te dotyczą jednak uśrednionego zużycia ciepłej wody użytkowej i grzewczej. W przypadku, gdy ciepła woda służy do prowadzenia prac w gospodarstwie, a także udostępniana jest gościom w przypadku agroturystyki, oszczędności mogą pojawić się jeszcze szybciej.

– Teraz jest najlepszy czas na inwestycję w kolektory – mówi Krzysztof Romaniak. – Wahania cen gazu, węgla czy ropy powodują, że nigdy nie możemy być pewni, ile zapłacimy za ciepło w kolejnym roku. Kolektory słoneczne w dużej mierze uwalniają nas od tradycyjnych paliw i obniżają koszty ogrzewania i podgrzewania wody. Firmy takie jak nasza, oferują również pełne wsparcie przy pozyskaniu dofinansowania na instalacje solarne, dzięki czemu formalności po stronie klienta ograniczone są do minimum.

Instalacja kolektorów to szansa dla gospodarstw rolnych, agroturystycznych, jak również wszystkich mieszkańców wsi, którym zależy na oszczędnościach i skorzystaniu z dotacji.

opr. (d)

Analizy >> Ważną rolę w promocji tych produktów mogą odegrać instytucje państwowe

Rynek żywności ekologicznej ciągle się rozwija

Obecnie szacunkowa wartość rynku żywności ekologicznej wynosi 550-600 mln zł. Ten segment cały czas rośnie dwucyfrowo. Na kolejne lata przewidujemy, że w 2015 r. wartość tego rynku wyniesie ok. 700 mln zł. Przy większym wsparciu ze strony rządu wartość ta może zostać szybko przekroczona – powiedziała serwisowi www.portalspozywczy.pl Agnieszka Górnicka, prezes agencji badawczej Inquiry.

– Niewiedza, dezorientacja konsumentów jest barierą, potęgowaną przez obecność różnych podróbek. Na rynku jest wiele produktów, które udają ekologiczne. Dodatkowo, żywność ekologiczna bywa mylona z tzw. zdrową żywnością i produkowaną tradycyjnymi metodami. Wielu konsumentów sądzi, że kupuje produkty ekologiczne, gdy wcale tak nie jest – mówi Agnieszka Górnicka.

Jej zdaniem polski konsument jest w stanie zapłacić za ekologiczną żywność o 20-30 proc. więcej niż za zwykłe produkty. Jednak ten sam konsument nie do końca rozumie na czym polega różnica, nie wie, że są certyfikaty, normy, kryteria.

– Uważa, że żywność ekologiczna to wiejskie jaja, jednak nie zdaje sobie sprawy, że można to sprawdzić na podstawie klasy jaj. Producenci mu nie ułatwiają zadania, stosując enigmatyczne opisy. Produkt ekologiczny musi konsumentom oferować coś, co uzasadni jego wyższą cenę, musi być smaczniejszy, musi się różnić. Sama ekologia nie sprzeda się bez odpowiedniego, rzetelnego marketingu – twierdzi prezes.

Kolejnym problemem branży jest dominacja produktów pakowanych. Brakuje świeżej żywności ekologicznej. Wynika to z jeszcze mniejszej dostępności produktów świeżych. Największe zapotrzebowanie jest na jaja, warzywa, owoce, pieczywo, produkty mleczne, mięso, wędliny.

opr. (d)

Ceny z targowisk z woj. podlaskiego (22-26 lipca)

Wyszczególnienie	Hajnówka	Siemiatycze	Sokółka	Suchowola	Augustów	Zambrów	Bielsk Podlaski	Ciechanowiec	Sokoły
pszenica (q)	90	90-100	90	85-90	–	100	75-83	90-95	90
żyto (q)	–	55	–	–	–	–	57-63	70-75	–
owies (q)	60	60-65	50		–	75-80	55-63	65-70	–
mieszanka zbożowa (q)	–	60-65	–	45-50	–	65-75	65-75	70-80	70
prosięta (para)	320-360	300-360	300-360	320-400	–	340-400	320-410	280-360	300-350

Źródło: Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie **(d)**

Krótko

▲ Sprzeciw wobec niekorzystnego kursu euro Zarząd Podlaskiej Izby Rolniczej zawnioskował do ministra rolnictwa o podjęcie działań mających na celu zmianę dotychczasowego sposobu przyjmowania kursu euro do naliczania dopłat bezpośrednich z jednego dnia w ciągu roku, tj. 30 września każdego roku na średni kurs z ostatnich 12 miesięcy: np. kurs euro do dopłat za 2013 r. to średni z ostatnich 12 miesięcy czyli od 1 września 2012 do 31 sierpnia 2013 r. W ocenie PIR dotychczasowy system jest bardzo niekorzystny dla podlaskich rolników, gdyż jak się okazuje, w ciągu 6-u lat pięciokrotnie polscy rolnicy tracili pieniądze poprzez zaniżony kurs euro na dzień ostatni września danego roku w stosunku do średniego kursu w ciągu całego roku.

– Rolnicy pracują przez dwanaście miesięcy w roku, a nie przez jeden dzień i dlatego słuszną powinna być decyzja o zmianie tego sposobu ustalania kursu euro. Uprawy ozime również zakłada się już na jesieni roku poprzedniego, najczęściej we wrześniu, stąd właściwym jest wzięcie średniego kursu od 1 września roku poprzedniego – mówi Grzegorz Leszczyński, prezes Podlaskiej Izby Rolniczej.

Jak podkreśla PIR zmiany, aby miały realną szansę wdrożenia, muszą zostać uwzględnione na gruncie legislacji krajowej i unijnej, czyli w rozporządzeniu rady (WE) NR 1290/2005 z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie finansowania WPR oraz w rozporządzeniu ministra finansów z 12 stycznia 2010 r. w sprawie środków na realizację WPR i w ustawie z 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków z budżetu UE przeznaczonych na finansowanie WPR.

opr. (d)

Hodowle >> Hodowcy nie mogą samodzielnie kupować i podawać zwierzętom leków

Antybiotyki jeszcze pod większą kontrolą

W najbliższych dniach Inspekcja Weterynaryjna rozpocznie akcję kontroli hodowców drobiu. Będzie sprawdzać, czy antybiotyki podawane są ptakom tylko w uzasadnionych przypadkach.

Donata Żmiejko
dzmiejko@wspolczesna.pl

O akcji kontroli poinformował zastępca głównego lekarza weterynarii Jarosław Naze. Chodzi o sprawdzenie, czy antybiotyki są przepisywane przez weterynarzy i stosowane przez producentów wyłącznie w uzasadnionych przypadkach. Ptakom i zwierzętom można podawać antybiotyki tylko wtedy, gdy są chore. Nie można ich stosować profilaktycznie, ponieważ uodparniają się one na leki. Wiceszef weterynarii powiedział, że w pierwszej kolejności kontrole obejmą fermy drobiu. Program będzie realizowany do końca roku. Od przyszłego roku natomiast zaplanowano stały monitoring stad drobiu, trzody chlewnej i cieląt. Jarosław Naze zaznaczył, że prowadzone obecnie kontrole są wyrywkowe.

W 2012 r. w województwie podlaskim przeprowadzono łącznie 420 kontroli gospodarstw utrzymujących drób, w tym 90 na fermach drobiu reprodukcyjnego, 40 na fermach niosek, 290 na fermach drobiu rzeźnego (kontrole dotyczące dobrostanu oraz warunków produkcji i bioasekuracji).

– W przypadku ujawnienia i potwierdzenia stosowania na fermie drobiu antybiotyków niewiadomego pochodzenia lub gdy właściciel stada nie posiada dokumentacji leczenia, zwierzęta podlegają blokadzie bez prawa ich przekazania do uboju i konsumpcji przez ludzi – mówi Przemysław Nawrocki, zastępca podlaskiego wojewódzkiego lekarza weterynarii. – Ponadto sprawa kierowana jest do organów ścigania. Jednak podczas naszych kontroli dotychczas nie wykryliśmy nieuzasadnionych przypadków stosowania antybiotyków. Nie stwierdzono też faktu posiadania antybiotyków niewiadomego pochodzenia. Hodowcy znają zasady i dbają, aby nie narażać się na straty.

Stosując antybiotyki, należy przestrzegać okresów karencji, które są wymagane przed zdaniem ptaków do uboju. Są one bardzo różne. Zależą od rodzaju substancji, gatunku ptaka czy zwierzęcia, drogi podania oraz rodzaju tkanki (mięśnie, nerki, wątroby, mleko). Okresy karencji mogą wynosić od kilku dni do kilku tygodni. A to oznacza konieczność utrzymania (karmienia) ptaków czy zwierząt w tym czasie.

Fot. archiwum

Stosując antybiotyki, należy przestrzegać okresów karencji, które są wymagane przed zdaniem ptaków do uboju

Statystyka

Liczba gospodarstw utrzymujących drób w województwie podlaskim:
– gospodarstwa utrzymujące kury nioski towarowe – 24,
– gospodarstwa utrzymujące kury hodowlane – 34,
– gospodarstwa utrzymujące gęsi hodowlane – 16,
– gospodarstwa utrzymujące drób rzeźny – 618.

To jest zagrożenie

Spożywanie żywności zawierającej pozostałości antybiotyków może prowadzić do tzw. antybiotykooporności, tzn. sytuacji, w której antybiotyk przestaje być skuteczny. W efekcie, jeśli zajdzie potrzeba zastosowania u pacjenta antybiotyku, w stosunku do którego wytworzyła się antybiotykooporność, nie będzie on skuteczny w działaniu. Ponadto w szczególnych przypadkach u osób uczulonych może dojść do wystąpienia reakcji alergicznych ze wstrząsem anafilaktycznym włącznie.

– Różne sytuacje się zdarzają – kurczaki mogą chorować, ale ja nie bawię się w lekarza weterynarii – mówi hodowca drobiu, Leszek Maćkowiak z Sytek. – Stosuję leki wypisane przez lekarza. Wolę nie ryzykować, żeby nie stracić.

Jak mówi hodowca, jego ferma (ma ok. 48 tys. kurczaków w dwóch obiektach) jest kontrolowana przynajmniej raz w roku, albo i częściej. Także przed każdym zdaniem do uboju. Jednak nie odczuwa, że te kontrole są uciążliwe.

Przypomnijmy, że sprawa dotycząca stosowania antybiotyków z nielegalnych źródeł w kraju została nagłośniona po wyemitowaniu w TVN programu pt. „Afera antybiotykowa w polskim przemyśle mięsnym". Wynikało z niego, że niektórzy hodowcy w Polsce oraz grupa lekarzy weterynarii stworzyli „quasi-mafijny system, w którym faszeruje się zwierzęta nielegalnymi antybiotykami". Według autorów kupowane na czarnym rynku środki, sprowadzane m.in. z Chin, często nie widnieją w żadnej ewidencji leków.

Dotacje >> Wdrażanie lokalnych strategii

Pieniądze na rozwój

Jeszcze do 7 sierpnia można składać wnioski o przyznanie pomocy w ramach działania 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju" objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 za pośrednictwem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Nasza Suwalszczyzna" w zakresie:

– „Małych projektów", tj. operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach osi 3, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej operacji (limit dostępnych funduszy – 275 tys. zł),

– „Różnicowania w kierunku działalności nierolniczej" (limit dostępnych funduszy – 40,5 tys. zł),

– „Tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw" (limit dostępnych funduszy – 189 tys. zł),

– „Odnowy i rozwoju wsi " (limit dostępnych funduszy – 225 tys. zł)

Aby wniosek mógł być uznany za spełniający lokalne kryteria wyboru operacji, musi uzyskać minimum 30 proc. punktów po ich zsumowaniu.

Wnioski wraz z załącznikami w trzech egzemplarzach oraz w wersji elektronicznej należy składać osobiście w Biurze Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Nasza Suwalszczyzna" przy ul. Świerkowej 60 (pok. 12) w Suwałkach (od poniedziałku do piątku w godz. 7.30-15.30).

Formularz wniosku o przyznanie pomocy i wykaz pozostałych dokumentów można odebrać osobiście w biurze LGD lub otrzymać e-mailem. **(d)**

Krótko

Kwoty z krajowej rezerwy

Już 31 lipca upływa termin składania wniosków do ARR o przyznanie kwoty mlecznej z krajowej rezerwy. W przypadku producenta rozwijającego produkcję mleka, warunkiem przyznania indywidualnej ilości referencyjnej z krajowej rezerwy jest zwiększenie sprzedaży mleka lub przetworów mlecznych w roku kwotowym poprzedzającym ten, w którym złożono wniosek. Zwiększenie jest wykazywane przez dostawcę hurtowego – po przeliczeniu na mleko o referencyjnej zawartości tłuszczu i dostawcę bezpośredniego – po przeliczeniu z zastosowaniem współczynników równoważności. Zwiększenie nie może być mniejsze niż 500 kg. **opr. (d)**

Apel >> Stanowisko zarządu Związku Sadowników RP

Owoce miękkie na granicy opłacalności

Związek Sadowników Rzeczpospolitej Polskiej skierował swoje stanowisko między innymi do premiera RP i Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie drastycznego spadku cen skupu owoców maliny i kolejnych gatunków owoców miękkich do przetwórstwa.

W stanowisku napisano, że: w związku z drastycznym spadkiem cen malin, porzeczek oraz niepewną sytuacją wiśni stanowczo protestujemy wobec zaistniałej sytuacji. Proponowane ceny nie dość, że są rażąco niskie w stosunku do kosztów produkcji (malina powyżej 4,00 zł/kg, porzeczka czarna powyżej 2,20 zł/kg), to nadal posiadają tendencję spadkową. Obowiązujące ceny za malinę (2,80 zł/kg), i porzeczkę czarną (0,80-1,00 zł/kg) oraz prognozy niskich cen na kolejne gatunki są kpiną. Złudne deklaracje „zasłużonych dla rolnictwa" (nie tak dawno wypinających pierś do odznaczeń) o chęci dialogu są kolejnym sezonem bicia piany i murem, od którego ciągle odbija się producent owoców. Tanie tylko fizyczna, ale przede wszystkim mentalna ściana nie pozwala traktować nas – rolników jako biznesowych partnerów. Zza tej ściany widzi się nas jako nic nieznaczącego dostarczyciela taniego surowca, który zapewni zyski jeszcze przez długie lata. Nie bez znaczenia jest stanowisko Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, który ocenił, że miliardy euro unijnego wsparcia dla przemysłu przetwórstwa rolno-spożywczego nie trafiają tam, gdzie faktycznie są potrzebne. W budżecie UE na lata 2007-2013 przeznaczono 5,6 mld euro na wsparcie dla przedsiębiorstw przetwarzających i wprowadzających do obrotu produkty rolne. Do tego dochodzą środki krajowe, dzięki którym łączna wysokość pieniędzy publicznych sięga 9 mld euro. Trybunał wskazuje, że do przedsiębiorstw zajmujących się przetwórstwem spożywczym trafia prawie 20 proc. funduszy UE przeznaczonych na poprawę konkurencyjności rolnictwa, jednak nie gromadzi się informacji o tym, jaką wartość dodaną daje to wsparcie i czy faktycznie poprawia konkurencyjność rolnictwa.

Zwrócono też uwagę, że szacowanie zbiorów i często zbyt duże rozbieżności w wielkości prognozowanych zbiorów owoców podawanych przez GUS a rzeczywistymi wielkościami, czasem są tak znaczne, że aż szkodliwe dla branży. **opr. (d)**

Przepisy >> Na trasach szybkiego ruchu trzeba bardzo uważać

Nie blokuj, ale i nie poganiaj

fot. GDDKiA

Blokowanie lewego pasa i krótki odstęp – to częste błędy na autostradzie

Autostrady i drogi ekspresowe to najbezpieczniejsze trasy, ale jeżdżąc po nich, trzeba pamiętać o kilku ważnych zasadach.

Policyjne statystyki pokazują, że na autostradach i dwujezdniowych drogach ekspresowych jest najmniejsze ryzyko wypadku. Na trasach szybkiego ruchu trzeba jednak uważać, bo konsekwencje błędów – z uwagi na duże prędkości, rozwijane na tych drogach – mogą być poważne.

Po autostradach i ekspresówkach mogą poruszać się wyłącznie samochody i motocykle. Minimalna prędkość na autostradzie to 40 km/h. Mandat za nieprzestrzeganie tego przepisu wynosi 250 zł, do tego dochodzą 2 punkty karne.

– Należy pamiętać, że prędkość dostosowujemy do warunków jazdy. Jeśli w zimie będzie tak ślisko, że jazda czterdziestką będzie niebezpieczna, nikt kierowcy mandatu nie wypisze – podkreśla komisarz Marek Florianowicz z policji drogowej.

Maksymalna dopuszczalna prędkość na autostradzie wynosi 140 km/h, a na dwujezdniowej drodze ekspresowej 140 km/h (na jednojezdniowej 100 km/h). Za przekroczenie dozwolonej prędkości grozi nawet 500 zł mandatu i 10 punktów karnych.

Lewy pas służy do wyprzedzania. Nie wolno więc jechać nim, gdy prawy pas jest wolny.

– Zbyt długa jazda lewym pasem to jedno z najczęstszych przewinień polskich kierowców – dodaje policjant.

Przypomina, że kara za takie wykroczenie to 150 zł mandatu i 2 punkty.

Blokowanie lewego pasa przez innych kierowców nie usprawiedliwia jednak poganiania ich długami światłami i zbliżania się do nich na zbyt małą odległość. Przeciwnie, na trasach szybkiego ruchu zawsze trzeba zachowywać bezpieczny odstęp i uważnie obserwować drogę, bo prędkości, z jakimi poruszają się pojazdy są bardzo duże. Samochód jadący 140 km/h w ciągu sekundy przejeżdża ok. 40 m, a jego droga zatrzymania wynosi ok. 150 m. Kodeks drogowy nie określa, jaki powinien być minimalny odstęp przy określonej prędkości, nie precyzuje też, jakie kary grożą za jazdę zbyt blisko. Kierowca, który nie zachowa bezpiecznego odstępu, może jednak zostać uznany winnym kolizji. Na trasie szybkiego ruchu warto więc zachować co najmniej dwie sekundy odstępu i nie zmniejszać podczas wyprzedzania, nawet jeśli kolumna na lewym pasie porusza się wolniej niż pozwalają przepisy.

Kodeks drogowy nie zabrania wyprzedzania z prawej na autostradach i dwujezdniowych drogach ekspresowych. Lepiej jednak unikać tego manewru, bo narażamy się na to, że nieostrożny kierowca zajedzie nam drogę.

Zmianę pasa na autostradzie i drodze ekspresowej trzeba sygnalizować z dużym wyprzedzeniem i uważnie obserwować drogę w lusterkach przed wykonaniem manewru.

Wjeżdżając na trasę szybkiego ruchu, trzeba rozpędzić samochód już na pasie włączania. Kierowcy jadący autostradą mogą ułatwić innym zmotoryzowanym wjazd na nią zmieniając pas na lewy na węzłach. Oczywiście tylko, gdy lewy pas jest wolny. Inaczej mogliby zajechać drogę szybciej jadącym kierowcom.

Zbliżając się do punktu poboru opłat, trzeba wybrać odpowiedni pas, zależnie od typu pojazdu, jakim się poruszamy. Samochód trzeba zatrzymać przy okienku tak, by można było pobrać bilet i zapłacić bez wysiadania z auta.

Na autostradach i drogach ekspresowych obowiązują ścisłe zakazy cofania i zawracania. Złamanie ich po pierwsze może stać się przyczyną groźnego wypadku, a po drugie kosztować 300 zł mandatu i 5 punktów karnych.

– Dotyczy to również placów poboru opłat, które są integralną częścią autostrad – dodaje komisarz Florianowicz. – Na przeciwległa jezdnię można zjechać tylko i wyłącznie najbliższym zjazdem autostradowym.

Kodeks drogowy zabrania na autostradach i ekspresówkach holowania pojazdów, a mandat za to przewinienie wynosi 200 zł. Na tych trasach nie wolno też zatrzymywać się poza miejscami do tego wyznaczonymi, czyli parkingami i stacjami benzynowymi. Zakaz zatrzymywania się obejmuje też pasy awaryjne. Za jego złamanie grozi 300 zł mandatu.

Jeżeli samochód się zepsuje, należy zjechać na pas awaryjny, włączyć światła awaryjne i ustawić trójkąt ostrzegawczy 100 m za pojazdem. Jeżeli tego nie zrobimy, możemy dostać 300 zł mandatu. Kierowca i pasażerowie powinni założyć kamizelki odblaskowe, wezwać pomoc i czekać na jej przybycie poza drogą – najlepiej po drugiej stronie barierek.

– Oczywiście kierowcy nie mogą przebiegać przez pasy ruchu i wysadzać ani zabierać autostopowiczów. Dotyczy to również węzłów autostradowych – podkreśla policjant. Za złamanie tych przepisów grozi 50 zł mandatu.

Jeśli jesteśmy zmuszeni hamować awaryjnie albo ustawiamy się na końcu korka, włączymy światła awaryjne, by ostrzec innych kierowców. W korku należy ustawiać się tak, by po środku – na linii rozdzielającej pasy ruchu – zostawić wolne miejsce dla służb ratowniczych. Jazda pasem awaryjnym – w tym omijanie zatorów – jest zabronione.

Sławomir Dragula

Liczba dnia

40

Taka jest minimalna prędkość (w km/h) samochodów poruszających się po autostradach.

reklama

Autoryzowany Serwis
ŠKODA
od 1992 roku
TOP AUTO
Krupniki 25 - Białystok
tel. (85) 671 20 06
www.topauto.com.pl

Krótko

Odblaski dla pieszych jednak obowiązkowe? Sejm odrzucił poprawki Senatu. Pod koniec ubiegłego tygodnia Sejm odrzucił poprawki Senatu, które znosiły obowiązek noszenia odblasków przez pieszych po zmroku poza terenem zabudowanym. Wcześniej takie zmiany do kodeksu drogowego wprowadzili posłowie. Teraz ustawa trafi do prezydenta. Jeśli ją podpisze, wszyscy piesi, poruszający się po zmierzchu po drogach poza obszarem zabudowanym, będą musieli nosić element odblaskowe. Teraz taki obowiązek mają tylko dzieci do 15. roku życia. Przepisy ten nie będzie dotyczył chodników. **(dko)**

Autostrada A2 Łódź – Warszawa i inne drogi wkrótce w systemie elektronicznego myta. Elektroniczny system poboru opłat drogowych viaTOLL od 31 października obejmie kolejnych 379 km dróg. Mają to być m.in. autostrady A1 Kowal – Kutno, A2 Łódź – Warszawa, A4 Targowisko – Tarnów, a także fragmenty dróg ekspresowych S5, S7 i S11. Od 1 grudnia bramki viaTOLL zaczną działać na kolejnych 121 km dróg, w tym trasach ekspresowych S2, S3, S7, S17 i S19. System elektronicznego poboru myta działa w tej chwili na prawie 2200 km dróg, docelowo ma obejmować 7 tys. km tras. Z viaTOLL muszą korzystać kierowcy pojazdów o dopuszczalnej masie powyżej 3,5 t oraz od autobusów niezależnie od ich masy. **(dko)**

Dziewięć biegów w nowej skrzyni automatycznej w mercedesie klasy E. Daimler zaprezentował automatyczną skrzynię biegów 9G-TRONIC, która ma aż dziewięć przełożeń. Na początku trafi ona do mercedesa E 350 BlueTEC, napędzanego turbodieslem 3.0 V6 252 KM. Dzięki skrzyni zużycie paliwa ma spaść w cyklu mieszanym do 5,3 l/100 km. **(dko)**

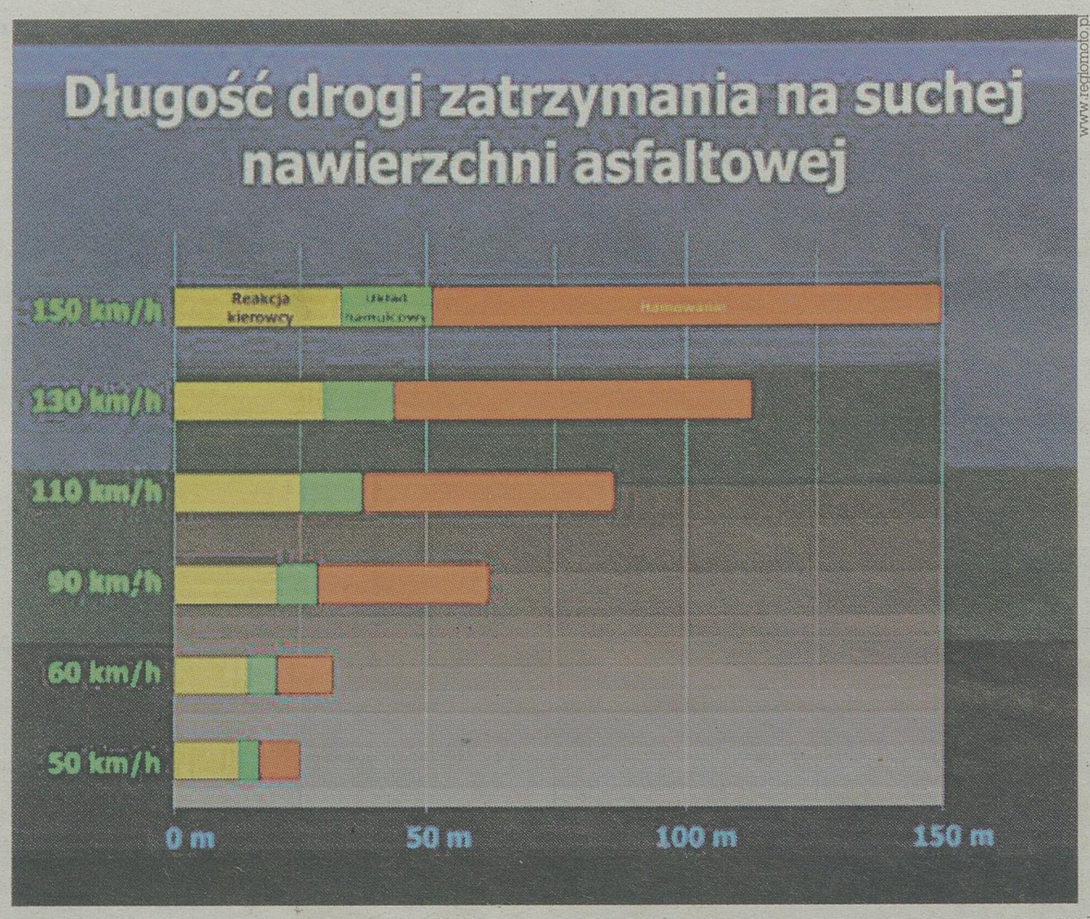
reklama

AUTO HOBBY
Twój Autoryzowany Serwis
Ford
• Samochody używane
• Blacharstwo-lakiernictwo
• Hurtowa sprzedaż części
Białystok, ul. WOP 15 (róg Składowej), tel. 85 742 45 02
www.autohobby.com.pl

Bezpieczeństwo >> Dystans potrzebny do wyhamowania auta jest większy niż się sądzi

Zatrzymać się w porę

Wydłużenie drogi zatrzymania o kilku metrów w awaryjnej sytuacji to nierzadko różnica między poważnym wypadkiem, a porysowanym zderzakiem.

www.regiomoto.pl

Na drogę zatrzymania samochodu składa się dystans pokonany w czasie reakcji kierowcy i układu hamulcowego auta oraz droga hamowania.

– Czas reakcji kierowcy to czas, jaki mija od zauważenia przeszkody na drodze, do wciśnięcia pedału hamulca. Do tego dochodzi czas, który mija od wciśnięcia pedału, do zadziałania układu hamulcowego – wyjaśnia Piotra Nowak, instruktor nauki jazdy z Opola. – Natomiast droga hamowania, to odległość, którą pokonuje samochód od momentu zadziałania hamulca do zatrzymania się.

Większa prędkość, dłużej hamujesz

Jak ustalili fachowcy od bezpieczeństwa na drodze, przeciętna reakcja kierowcy na pojawienie się przeszkody przed jego autem i wciśnięcie pedału hamulca to 0,8-1 s. Do tego trzeba doliczyć 0,3-0,4 s. na zadziałanie układu hamulcowego. W najlepszym razie jest to więc 1,1 s., w najgorszym – 1,4 s.

W tym czasie samochód jadący ze stałą prędkością przejeżdża dystans:

- przy 30 km/h - 10,8-11,7 m,
- przy 50 km/h - 15,3-19,4 m,
- przy 70 km/h - 21,4-27,2 m,
- przy 90 km/h - 27,5-35 m,
- przy 110 km/h - 33,6-42,8 m,
- przy 130 km/h - 39,7-50,5 m,
- przy 150 km/h - 45,8-58,3 m.

Dystans pokonywany przez auto rośnie wraz ze wzrostem prędkości i wydłużaniem się czasu reakcji. A ten rośnie, gdy kierowca jest zmęczony albo rozproszony, na przykład dlatego, że rozmawia przez telefon, czy zmienia stację w radiu.

Tymczasem droga hamowania (mierzona od momentu zadziałania hamulców do zatrzymania samochodu) auta osobowego na suchym i równym asfalcie wynosi odpowiednio:

- przy 30 km/h - ok. 5 m,
- przy 50 km/h - ok. 13 m,
- przy 70 km/h - ok. 25 m,
- przy 90 km/h - ok. 42 m,
- przy 110 km/h - ok. 62 m,
- przy 130 km/h - ok. 87 m,
- przy 150 km/h - ok. 116 m.

Oznacza to, że przy prędkości 30 km/h, droga zatrzymania wyniesie ok. 17 m, a przy prędkości 50 km/h – ok. 32 m. Przy prędkości 70 km/h będzie to już ok. 52 m, a przy 90 km/h prawie 80 m.

Jeszcze większego dystansu potrzeba, by zatrzymać samochód, jadący z autostradową prędkością: przy szybkości 110 km/h jest to ok. 105 m, przy 130 km/h już prawie 140 m, a przy 150 km/h ponad 170 m.

Potrzebna jest wyobraźnia

Piotr Nowak podkreśla, że droga zatrzymania rośnie natomiast z kwadratem prędkości – tzn., że zwiększenie dwukrotne prędkości zwiększa drogę zatrzymania czterokrotnie, trzykrotne zwiększenie prędkości wydłuża ją dziewięciokrotnie itd.

Tymczasem, jak przekonują przedstawiciele Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, przy potrąceniu przez pojazd jadący z prędkością 50 km/h prawdopodobieństwo śmierci pieszego wynosi 90 proc. Jest ono dziewięć razy większe niż przy szybkości 30 km/h.

– Raporty z miejsc wypadków pokazują, że w obszarze zabudowanym kierowca dostrzega pieszego mniej więcej z odległości trzydziestu sześciu metrów. Czyli już przy prędkości sześćdziesięciu kilometrów na godzinę nie ma szans, by przed nim wyhamować – Zbigniew Weseli, dyrektor i trener bezpiecznej jazdy w Szkole Jazdy Renault.

Prędkość hamującego pojazdu nie spada liniowo, na kilka metrów przed zatrzymaniem może wynosić kilkadziesiąt kilometrów na godzinę. To wystarczy, by spowodować poważne obrażenia u potrąconego pieszego.

W obszarze zabudowanym do kierowcy dociera wiele informacji. Musi obserwować znaki drogowe, sygnalizację świetlną, ludzie chodzący po chodnikach, inne samochody itd. Natomiast po przekroczeniu pewnego progu prędkości kierowca nie będzie w stanie zarejestrować i przetworzyć tych wszystkich informacji, a to z kolei oznacza, że może pominąć krytyczną dla bezpieczeństwa informację i doprowadzić do wypadku.

Wiele zależy od pogody i zawieszenia

Duży wpływ na skuteczność hamowania mają panujące warunki atmosferyczne, np. zaśnieżenie lub oblodzenie. Dla porównania: jeśli przy prędkości 90 km/h droga hamowania na suchym asfalcie wynosi 42 m a zatrzymania 75-80 m, to na mokrym na hamowanie potrzeba prawie 70 m, a na zatrzymanie ok. 100 m. Na lodzie droga hamowania może wynieść nawet 208 m, a zatrzymania ponad 240 m!

Duży wpływ na drogę zatrzymania (oprócz stanu samego układu hamulcowego mają) amortyzatory. Jeśli ich zużycie kształtuje się na poziomie 50 proc., dystans niezbędny do całkowitego zatrzymania samochodu z prędkości 50 km/h, może wydłużyć się nawet o dwa metry.

Ważne jest też ogumienie

Opony zimowe przeznaczone są do eksploatacji w niższych temperaturach. Ich wykorzystanie latem, ze względu na skład mieszanki i budowę, nie jest zalecane.

Według specjalistów z ADAC, auto wyposażone w zimówki, przy hamowaniu z prędkości 100 km/h potrzebuje do zatrzymania o 16 m więcej niż na oponach letnich (podobna sytuacja ma miejsce w przypadku opon letnich wykorzystywanych zimą).

– Oczywiście ważny jest stan zużycia ogumienia – mówi Krzysztof Rap z jednego z bydgoskich warsztatów samochodowych. – Na przykład wraz z zużyciem bieżnika wzrasta prawdopodobieństwo pojawienia się zjawiska aquaplaningu, czyli poduszki wodnej wytworzonej na styku opony z podłożem.

Im bardziej zużyta jest opona, tym bardziej rośnie ryzyko zarówno wpadnięcia samochodu w poślizg, jak i wydłużenia jego drogi zatrzymania, ze względu na brak pełnej przyczepności kół do nawierzchni.

Przy hamowaniu kolosalny wpływ odgrywa rodzaj nawierzchni, po której się poruszamy. Najwyższy współczynnik przyczepności opony do jezdni posiada suchy beton, trochę niższy jest on w przypadku suchej nawierzchni asfaltowej. Warto natomiast wiedzieć, że nawierzchnia wykonana z kostki bazaltowej nawet jeśli jest sucha, ma niższą przyczepność niż mokra nawierzchnia betonowa.

Hamowanie z ABS-em i bez

Dobrze działający układ ABS zazwyczaj skraca drogę hamowania, do tego sprawia, że samochód cały czas jest sterowny i mimo wciśniętego pedału hamulca w podłogę, koła nie blokują się.

– Aby osiągnąć ten sam efekt w samochodzie bez układu ABS, trzeba hamować pulsacyjnie, to jednak sprawia, że nie zawsze dobrze dobieramy siłę, z jaką naciskamy na pedał hamulca, a to sprawia, że hamowanie może nie być tak skuteczne – mówi Piotr Nowak, instruktor nauki jazdy.

W pewnych sytuacjach jednak system ABS wydłuża drogę hamowania np. kiedy na jezdni znajduje się warstwa np. liści, błota, śniegu, czy piasku, albo nawierzchnia jest nierówna. W takiej sytuacji zablokowane koła przetarłyby słabą warstwę i nastąpiłoby zwiększenie siły hamowania, a w układzie z systemem ABS koło hamuje na warstwie o niższym współczynniku przyczepności.

Sławomir Dragula

Nowość >> Ceny samochodu zaczynają się od 120 tys. zł

Ulepszony SUV już w Polsce

Produkowany od 2008 r. renault koleos (na zdjęciu) przeszedł kolejną modernizację. Sylwetka francuskiego auta typu SUV nie zmieniła się, ale ma ono nowy przód i tył. Przednie reflektory i osłona chłodnicy nawiązują do nowego clio.

W kabinie zastosowano lepsze materiały, a na konsoli środkowej pojawił siedmiocalowy ekran dotykowy, służący do obsługi radia, nawigacji i telefonu komórkowego.

W lusterkach zamontowano system ostrzegający przed pojazdami w martwym polu.

Koleos jest dostępny z dwoma turbodoładowanymi silnikami Diesla 2.0 dCi o mocy 150 i 175 KM. Obie wersje mają dołączany napęd na cztery koła. Standardowo moment obrotowy trafia na przód.

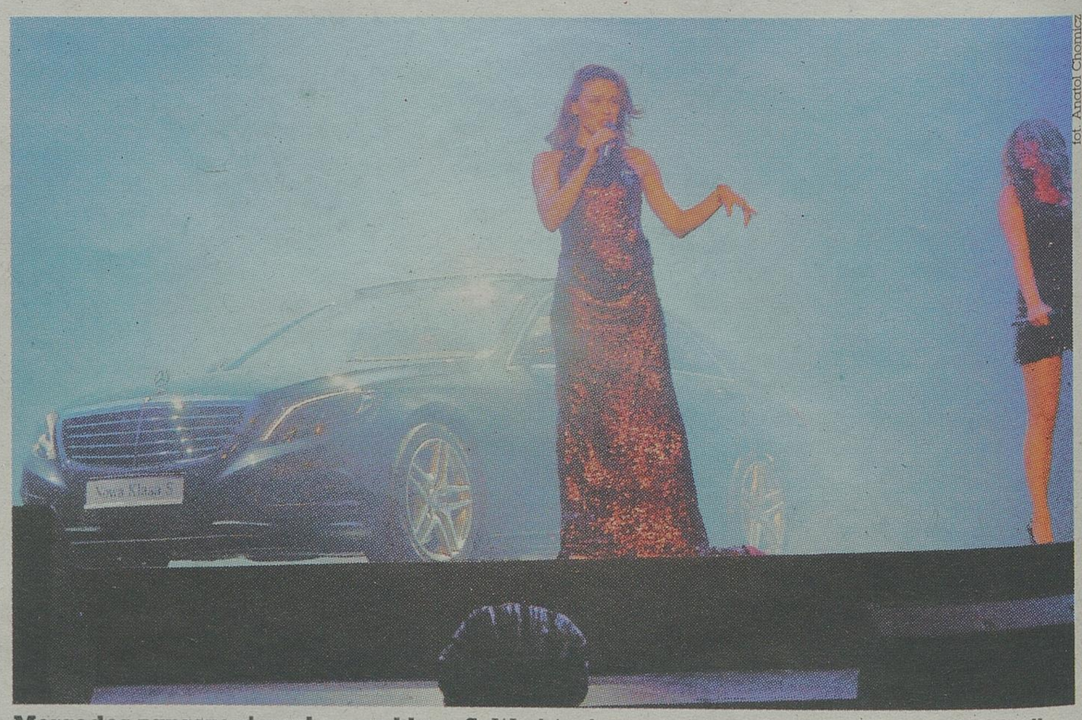
Koleosa przyjemnie prowadzi się w mieście. Niezbyt pokaźne rozmiary, układ kierowniczy ze wspomaganiem i elastyczność zapewniają płynną i bezstresową jazdę. Wersja 4x4 odznacza się możliwościami typowo terenowego auta dzięki napędowi na 4 koła „All mode 4x4 i".

Ceny koleosa zaczynają się od 120700 zł za auto ze słabszym silnikiem. W standardzie ma ono m.in. układ stabilizacji toru jazdy, komplet poduszek i kurtyn powietrznych, radio i nawigację oraz dwustrefową klimatyzację.

(mmł)

Premiera w Białymstoku

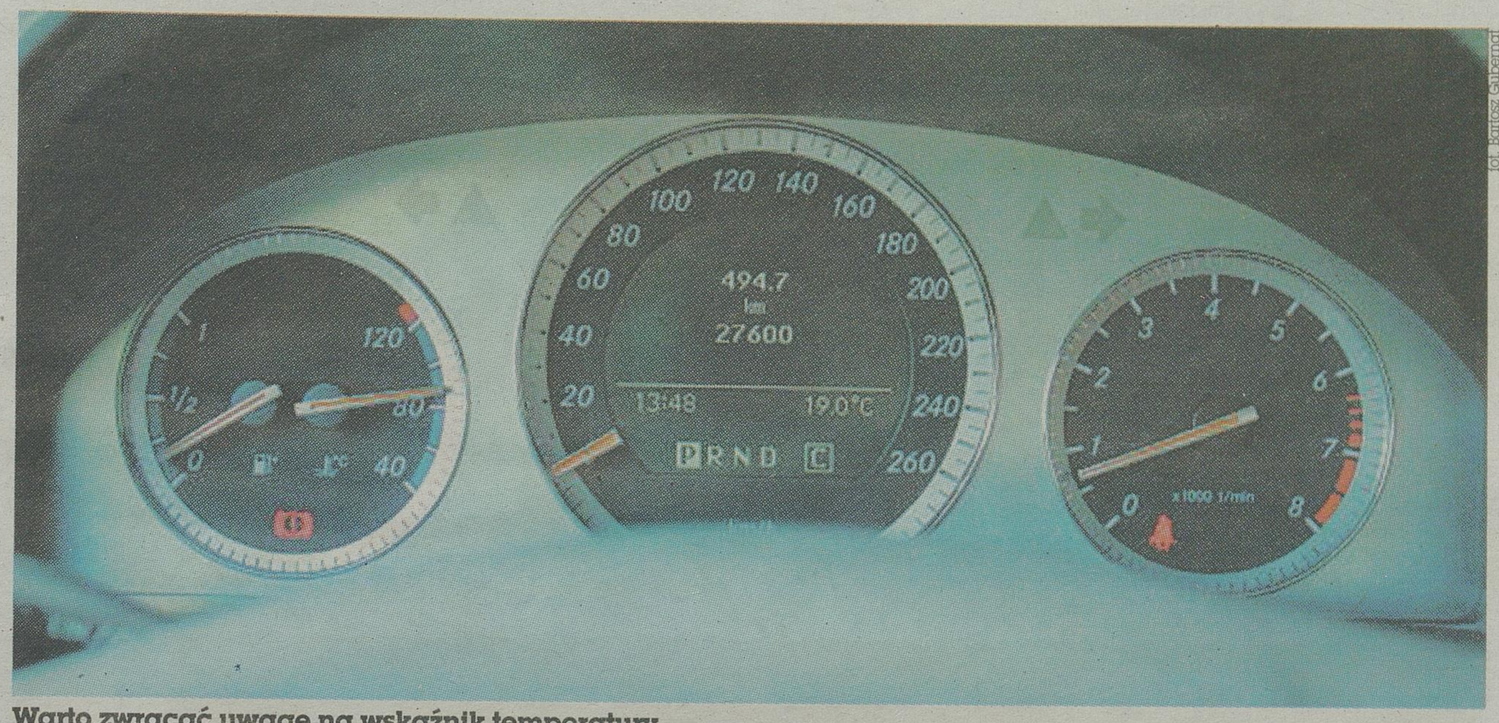

fot. Anatol Chomicz

Mercedes zaprezentował nową klasę S. W ubiegły czwartek w Operze i Filharmonii Podlaskiej Auto Idea – białostocki diler marki Mercedes – zaprezentował nowy model tej niemieckiej firmy. Galę uświetniły występy Nataszy Urbańskiej (na zdjęciu) i Janusza Józefowicza. Gościem imprezy był m.in. Waldemar Pawlak (były wicepremier, były szef PSL). **(ww)**

Dobre rady >> Lepiej kontrolować poziom płynu i spoglądać na czujnik temperatury

Uważaj, by silnik się nie przegrzewał

Sprawny silnik nawet w czasie upałów powinien pracować w temperaturach nie wyższych niż 80-95 stopni Celsjusza. Przekroczenie tej granicy może się skończyć poważnymi kłopotami.

fot. Bartosz Gubernat

Warto zwracać uwagę na wskaźnik temperatury

W normalnych warunkach, bez względu na porę roku temperatura silnika – a właściwie płynu w układzie chłodzenia – oscyluje między 80 a 90 stopni Celsjusza.

Zimą jednostka napędowa nagrzewa się znacznie wolniej. Dlatego w mroźne dni kierowcy stosują rozmaite sposoby na osłonięcie miejsc, przez które powietrze dostaje się pod maskę. Robią tak szczególnie właściciele starszych samochodów i tych z jednostkami wysokoprężnymi.

Tekturki i osłonki na wloty powietrza, które przydają się zimą, latem należy zdjąć. Przy dodatnich temperaturach silnik nie powinien mieć problemu z nagrzaniem, a w trakcie upałów odcięcie go od dopływu powietrza może doprowadzić do przegrzania.

Turbo w samochodzie – więcej mocy i kłopotów

W samochodach z silnikami chłodzonymi cieczą za utrzymanie odpowiedniej temperatury odpowiada płyn zamknięty w dwóch obiegach. Tuż po uruchomieniu samochodu, płyn krąży po pierwszym z nich, po drodze przepływając m.in. przez specjalne kanały w bloku i głowicy silnika.

Gdy się nagrzeje, termostat otwiera drugi obieg. Wówczas płyn ma do pokonania dłuższą drogę, przepływa po drodze także przez chłodnicę. Bardzo często ciecz jest chłodzona jeszcze dodatkowym wentylatorem. Puszczenie płynu chłodniczego w drugi obieg zapobiega przegrzaniu silnika. Warunek? Układ chłodzenia musi być sprawny.

Temperatura może rosnąć

W trudnych warunkach drogowych, np. przy długotrwałych podjazdach pod strome wzniesienia w czasie upałów, temperatura płynu może sięgnąć 90-95 stopni Celsjusza. Ale kierowca nie powinien się tym specjalnie martwić. Powodem do alarmu jest temperatura na poziomie 100 i więcej stopni. Jakie mogą być przyczyny kłopotów?

– Po pierwsze to awaria termostatu. Kiedy nie działa jak należy, po zagrzaniu silnika nie otwiera się drugi obieg i płyn chłodzący nie dociera do chłodnicy. Wówczas im dłużej silnik pracuje, tym temperatura staje się wyższa – mówi Stanisław Płonka, doświadczony mechanik samochodowy z Rzeszowa.

Termostatów się nie naprawia. Wymiana na nowy na szczęście nie jest bardzo kosztowną naprawą. Do większości popularnych, używanych samochodów dostępnych na polskim rynku ceny tej części nie przekraczają 100 zł. Wykręcenie termostatu bardzo często wiąże się z ubytkiem płynu chłodniczego, który oczywiście po wymianie trzeba uzupełnić.

Nieszczelny układ

Drugi, częsty powód zbyt wysokich temperatur to kłopoty ze szczelnością układu. Ubytki płynu chłodzącego najczęściej wynikają z nieszczelności chłodnicy lub przewodów. Zdarza się, że stare węże pękają podczas jazdy. Dlatego szczególnie w czasie upałów kierowca powinien regularnie kontrolować temperaturę silnika. Niepokoić powinien każdy skok.

Pęknięcie przewodu najczęściej kończy się dodatkowo kłębami pary wodnej wydobywającymi się spod maski i nagłym wzrostem tempertaury. Samochód należy wówczas niezwłocznie zatrzymać. Trzeba wyłączyć silnik i uchylić maskę. Ale zanim kłęby pary nie opadną, a silnik nie przestygnie, nie należy jej podnosić. Para wodna wydobywająca się z układu chłodzenia jest bowiem gorąca.

W warunkach polowych uszkodzony wąż można naprawić przy pomocy taśmy izolacyjnej lub plastra. Na ubytek wystarczy przyłożyć podwójną warstwę folii, np z reklamówki. Tak przygotowaną łatę oklejamy dokładnie taśmą lub plastrem. Następnie trzeba uzupełnić układ brakującym płynem. Na czas dojazdu do mechanika może to być czysta woda.

– Ale po naprawieniu układu lepiej wymienić ją na płyn. Zdarza się, że po pewnym czasie kierowca zapomina o wodzie, która w zimie zamarza i doprowadza do spustoszeń w silniku. Bardzo często naprawiamy z tego powodu pęknięte chłodnice, albo remontujemy uszkodzone głowice – przestrzega Płonka.

Wentylator i pompa

Trzeci z podejrzanych o powodowanie przegrzewania się silnika to wentylator. To urządzenie pracuje w rejonie chłodnicy, gdzie dmucha na kanaliki, którymi przepływa ciecz chłodząca. Wentylator ma swój własny termostat, który uruchamia go, gdy temperatury są wysokie. Najczęściej w korku, kiedy samochód nie zasysa przez wloty wystarczającej ilości powietrza.

Fatalna w skutkach może być awaria pompy wody. To urządzenie odpowiadające za obieg cieczy w układzie chłodzenia.

– Napędza ją pasek rozrządu albo pasek klinowy. O ile przy regularnym serwisie ich trwałość jest duża, to zdarzają się kłopoty z wirnikiem samej pompy. Najczęściej psuje się wówczas, gdy jest plastikowy. Skutek jest taki, że pompa kręci się na pasku, ale płynu chłodniczego nie pompuje. Wówczas silnik pracuje praktycznie bez chłodzenia – mówi Stanisław Płonka.

Czym skutkuje przegrzanie silnika? Zbyt wysoka temperatura pracy jednostki napędowej najczęściej prowadzi do odkształcenia pierścieni i tłoków. Bardzo często uszkadzają się także gumowe uszczelniacze zaworów. Silnik bierze wówczas olej i ma kłopoty z kompresją.

Bardzo prawdopodobny efekt zbyt wysokiej temperatury to także poważna awaria głowicy.

– Niestety, ale aluminium w wysokich temperaturach szybko się odkształca. Na porządku dziennym jest wówczas wyrzucanie płynu chłodzącego. Zdarza się też przedostawanie się oleju do układu chłodzenia. Nie zawsze pomaga wymiana uszczelki i planowanie. Gdy głowica pęknie, zaleca się jej wymianę na nową. Głowica, tłoki, pierścienie to poważne i kosztowne naprawy. Dlatego lepiej kontrolować poziom płynu i spoglądać w czasie jazdy na czujnik temperatury silnika – podkreśla Stanisław Płonka.

Bartosz Gubernat

Ceny >

Przykładowe ceny oryginalnych części zamiennych do układu chłodzenia silnika

▲ Skoda Octavia I 1,9 TDI
Termostat: 99 zł
Chłodnica: 813 zł
Wentylator: 935 zł
Pompa wody: 199 zł

▲ Ford Focus I 1,6 benzyna
Termostat: 40-80 zł
Chłodnica: 800-2000 zł
Wentylator: 1400 zł
Pompa wody: 447 zł

▲ Honda Civic VI 1,4 benzyna
Termostat: 113 zł
Chłodnica: 1451 zł
Wentylator: 178 zł
Pompa wody: 609 zł

Porady >> Najważniejsza jest lepkość oleju. Ale warto zwracać uwagę także na rekomendacje różnych marek

Oleje silnikowe – jak czytać etykiety na opakowaniach

Choć oznaczenia na etykietach oleju silnikowego mogą się wydawać skomplikowane, ich zrozumienie nie jest trudne. Trzeba tylko wiedzieć, jak je odczytać.

Po pierwsze lepkość

Pierwszym parametrem, na który powinno się zwrócić uwagę, jest lepkość. Im jest ona mniejsza, tym mniejsze opory oleju i silnika podczas rozruchu i jego pracy. Oleje silnikowej o małej lepkości mają oznaczenie np.: 0W-30, 5W-30, 0W-40 i posiadają wyjątkowe własności ochronne w niskich temperaturach. 5W-40 to kompromis, czyli oleje o średnim poziomie lepkości. 10W-40, 15W-40 to większa lepkość i większe opory ruchu. 20W-50 to bardzo duża lepkość i duże opory ruchu, ale także lepsza ochrona silnika w wysokich temperaturach.

Po drugie jakość

Kolejna sprawa to jakość oleju. Klasy jakości mogą być opisane zgodnie z normami ACEA (Europejskie Stowarzyszenie Producentów Pojazdów) lub API (Amerykański Instytut Naftowy). Te pierwsze dzielą oleje na przeznaczone do silników benzynowych (oznaczenie A), do silników wysokoprężnych (litera B) i silników benzynowych z układami katalitycznymi oraz Diesla z filtrami DPF (litera C). Po literze pojawia się cyfra w zakresie 1-5 (dla klasy C od 1 do 4), klasy te informują o zróżnicowanych parametrach ochrony przeciwzużyciowej, a także o oporach wewnętrznych oleju, co bezpośrednio wpływa na zużycie paliwa.

W przypadku klas jakości wg API oleje do silników benzynowych są oznaczane literą S i kolejną literą alfabetu, np. SJ (im dalsza litera, tym wyższa jakość oleju). Podobnie jest z olejami do silników Diesla, ich oznaczenie zaczyna się od litery C i kończy kolejną literą, np. CG. Dziś najwyższe klasy wg API to SN i CJ-4.

Wielu producentów pojazdów wprowadza własne normy, oparte o testy na hamowniach silnikowych oraz testy drogowe. Tego typu normy mają m.in. Volkswagen, MAN, Renault czy Scania. Jeżeli na opakowaniu znajdują się aprobaty producentów oznacza to, że dany olej przeszedł surowe testy sprawdzające jego właściwości.

Po trzecie rekomendacje

Na opakowaniu może znaleźć się także informacja o rekomendacjach producentów. Castrol od lat współpracuje z producentami samochodów i właśnie oleje tej marki są rekomendowane do silników takich aut jak BMW, Ford, Seat, Volvo, Volkswagen, Audi, Honda czy Jaguar, co można znaleźć nie tylko na opakowaniu oleju, lecz także na korku wlewu oleju w tych samochodach.

www.regiomoto.pl
Źródło: Castrol

fot. Castrol

Wybierając olej silnikowy, warto kierować się rekomendacjami producenta samochodu

ogłoszenia z giełdy

KUPIĘ

Skup katalizatorów, akumulatorów, metali kolorowych, wysokie ceny, własny odbiór, 507 730-067.

Auta całe i uszkodzone od 1998 roku, 509 369-157.

SPRZEDAM

Autoczęści do samochodów: rosyjskich, niemieckich, francuskich, japońskich, koreańskich, hiszpańskich, włoskich, czeskich, 10-500 zł, (85) 653 99-88, 602 804-382.

Felgi stalowe i aluminiowe, opony nowe i używane, oryginalne kołpaki, 50 zł, 696 216-495.

Piaskowanie ram, felg oraz innych maszyn, własny odbiór, 507 730-067.

Chevrolet Lacetti, 2006, 1.4, 80 tyś km, serwisowany w ASO, bezwypadkowy, klima, bogata wersja, 16.900 zł, 696 882-993.

Chrysler Grand Voyager, 1998/ 99, 3.8 B+gaz, AWD, 5.000 zł, 500 358-580.

Citroen C3, 2004, 1.1, 120 tyś km, serwisowany, c. zamek, wspomaganie, ABS, komputer, 11.900 zł, 696 882-993.

Fiat Albea, 2002, 1.6, 98 tyś km, salon, serwisowany, 6.500 zł, 501 721-142.

Fiat Punto, 1997, 1.1 + gaz, 194 tyś km, c. zamek, el. szyby, radio, 3.000 zł, 660 094-980.

Ford Focus, 2004, 1.8 TDCI, kombi, klima, 4x PP, el. lusterka, ABS, salon Polska, 10.800 zł, 515 234-090.

Hyundai Getz, 1.1+ gaz, klima, salon, I wł., ważne opłaty, pełne wyposażenie, 15.900 zł, 696 216-495.

Iveco Daily 35S14, 2007, 140 tyś km, skrzynia 4,5x2,2x2,1, stan bdb, 37.500 zł, 694 826-390.

Kia Venga, 2013, 1.4, bez przebiegu, pełne wyposażenie, 45.500 zł, 501 721-142.

Lancia Kappa, 1996, 2.0 + gaz, 3.500 zł, 604 970-958.

Mazda Premacy, 2000, 2.0 DITD, klima, tempomat, bogata wersja, 9.900 zł, 696 882-993.

Mercedes C220, 1996, I wł., w pełni sprawny, 5.700 zł, 501 721-142.

Mercedes Vito, 2004, 2.2 D, przeszklony, 9 osób, możliwa zamiana, 18.500 zł, 692 752-759.

Opel Vectra, 2005, 1.9 CDTI, 138 tyś km, salon, bezwypadkowy, bogata wersja, 22.900 zł, 696 882-993.

Renault Clio, 2011, 1.2 16V, 17 tyś km, I wł., salon, stan idealny, 24.400 zł, 696 882-993.

Renault Thalia, 2004, 1.4, I wł., salon, bezwypadkowy, stan bdb, 9.900 zł, 696 882-993.

Skoda Fabia, 2000, 1.9 SDI, c. zamek, wspomaganie, alufelgi, 9.300 zł, 606 253-579.

Skoda Fabia, 2008, 1.2 + gaz, bezwypadkowy, serwisowany, 20.500 zł, 503 447-663.

Skoda Felicia, 1997, 1.3 MPI, stan idealny, ważne opłaty, zarejestrowany, 3.400 zł, 696 216-495.

Toyota Avensis, 2001, 2.0 D4D, 203 tyś km, klima, złoty metalik, nowe hamulców, opony letnie, 12.000 zł, 660 199-084.

Toyota Aygo, 2006, 1.0 B, 15.500 zł, 692 247-116.

VW Jetta, 2006, 1.6, 120 tyś km, serwisowany, I wł., salon, bogata wersja, stan bdb, 27.300 zł, 696 882-993.

VW Passat B5 FL, 2003, 2.0 B+ gaz, automat, pełne wyposażenie, 17.500 zł, 694 826-390.

VW Polo, 2005, 1.9 SDI, 3 drzwi, biały, 11.800 zł, 606 651-571.

Test >> To już siódma generacja vw passata – popularnego niemieckiego samochodu

Czterdziestolatek jest w formie

Konkurencja wśród samochodów klasy średniej jest coraz szersza, ale volkswagen passat ma swoje atuty. Jeździliśmy autem z benzynowym silnikiem o mocy 160 KM.

Wojciech Frelichowski
wojciech.frelichowski@mediaregionalne.pl

Pierwszy volkswagen passat wyjechał na drogi równo 40 lat temu. Obecnie w sprzedaży jest już siódma generacja tego modelu. Nie jest to całkowicie nowa konstrukcja, bo auto bazuje na platformie poprzedniego vw passata (debiut w 2005 r.). Jednak ze względu na zastosowane nowoczesne technologie oraz nowe kształty karoserii producent zdecydował się ogłosić, że jest to nowy volkswagen passat.

Auto przypomina poprzednika, jest jednak nieco dłuższe (4,7 m). Ma także inny przód z prostokątnymi reflektorami i charakterystyczną osłoną chłodnicy oraz tył z dużymi, poziomymi lampami.

W kabinie uwagę zwraca stylowy, analogowy zegar, który umieszczono na środkowej konsoli i nowoczesne wskaźniki na desce rozdzielczej. Kabina passata jest przestronna, a fotele i tylna kanapa dobrze wyprofilowane. Bagażnik też duży. Ma pojemność 565 l.

Pod maską testowanego auta pracował silnik 1.4 TSI o mocy 160 KM i 240 Nm maks. momentu obrotowego, osiąganego już przy 1500 obr./min. To jednostka benzynowa z turbo i bezpośrednim wtryskiem. Silnik jest elastyczny, dość cichy i sprawnie rozpędza ważącego 1400 kg passata. Średnie spalanie podczas testu w mieście i poza nim to 7,5 l/100 km. Sześciobiegowa skrzynia działa bez zarzutu.

Zawieszenie (kolumny MacPhersona z przodu, rozwiązanie wielowahaczowe z tyłu) jest dość miękkie, ale nie na tyle, by szybka jazda po zakrętach była niebezpieczna.

Dziwi tylko, że w standardzie auto jeździ na 16-calowych stalowych felgach.

Ceny passata z silnikiem 1.4 TSI 122 KM zaczynają się od 86690 zł, auto z silnikiem 1.4 160 KM kosztuje 94590 zł. W standardzie m.in. ESP, sześć poduszek powietrznych, radio i dwustrefowa klimatyzacja. Ford mondeo jest dużo tańszy, opel insignia kosztuje podobnie, a honda accord jest o wiele droższa. ▲

fot. Wojciech Frelichowski

Nowa, siódma już wersja odsłona popularnego volkswagena passata

Ocena

Plusy
- ▲ Dynamiczny i oszczędny silnik 1.4 TSI 160 KM
- ▲ Obszerna kabina
- ▲ Komfortowe zawieszenie

Minusy
- ▲ Alufelgi w podstawowej wersji dostępne za dopłatą
- ▲ Za małe lusterka boczne

Kokpit jak to w volkswagenie: funkcjonalny i elegancki

Na komfort podróży na tylnej kanapie nie można narzekać

Festiwal Audioriver 2013 z rekordem

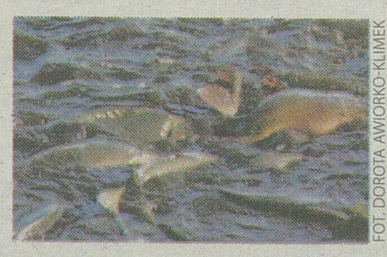

Ponad **20 000** osób bawiło się każdego dnia w miniony weekend w Płocku. Tym samym festiwal pobił swój frekwencyjny rekord. Dla fanów elektronicznej i alternatywnej muzyki wystąpiło ponad 70 zagranicznych i polskich artystów. Największe zainteresowanie towarzyszyło oczywiście gwiazdom, czyli występom formacji GusGus, Mr.Oizo, Rudimental i Dirtyphonics.

Królewska domena na sprzedaż

Rezydujący w Portugalii Szwajcar Luc-Andre Biggs zarejestrował domenę www.georgealexanderlouis.com w środę rano, uprzedzając oficjalny komunikat ogłoszony przez brytyjską rodzinę królewską tego samego dnia o godzinie 18.20. Właściciel firmy Key Domains, specjalizującej się w sprzedaży witryn internetowych, zdecydował się na umieszczenie w sieci nowej strony, sugerując się nie tylko imionami prawnuka Elżbiety II najczęściej typowanymi przez bukmacherów. W rozmowie z portugalską agencją Lusa przyznał, że miał wcześniej przeciek o imieniu, jakie wybrali dla swojego syna Kate i William. – Mam pewien sposób na uzyskiwanie informacji wcześniej niż inni. Nie mogę jednak go zdradzić – powiedział szwajcarski przedsiębiorca.
Biggs, który ma w swojej ofercie ponad 600 stron internetowych, wystawił na sprzedaż nazwę witryny z imieniem królewskiego prawnuka w środę. Do udziału w licytacji prowadzonej za pośrednictwem spółki Sedo nie brakuje zainteresowanych.
Do piątkowego popołudnia odwiedziło ją już blisko 800 internautów.
PAP LIFE

Rekord w gotowaniu zupy ucha

Podczas festiwalu „Wielkie bardowskie wędkowanie" w wiosce Hrudziczyna w obwodzie mohylewskim na Białorusi, padł rekord w gotowaniu największej ilości zupy ucha.
3 500 litrów uchy ugotowano w wielkim garze pod kierownictwem kucharza Uładzimira Kazłoua, którego wspomagali historycy sztuki kulinarnej oraz pisarze. **1 200** kilogramów ryb na zupę dostarczyło jedno z białoruskich gospodarstw rybnych.

FOT. DOROTA AWIORKO-KLIMEK

Rekord został zapisany przez przedstawicieli rosyjskiej Księgi rekordów Guinnessa.
Poprzedni wynosił **3 000** litrów i padł w Rosji.
Ucha to gęsta zupa rybna przyrządzana z różnych gatunków ryb słodkowodnych.
PAP LIFE

Pogromcy mitów święcą

Na 10. urodziny „Pogromców mitów" przygotowano specjalne wydanie programu. Adam Savage i Jamie Hyneman zaprezentują widzom najciekawsze fragmenty z każdej serii i przypomną, jak wyglądały początki cyklu

FOT. DISCOVERY CHANNEL

Adam Savage i Jamie Hyneman od dekady sprawdzają prawdziwość kolejnych mitów za pomocą serii niecodziennych eksperymentów.

W niezwykłych badaniach naukowych nieustannie asystują im członkowie tzw. „Build Team" – artystka Kari Byron, budowniczy Tory Belleci i ekspert od elektryki, Grant Imahara. Przez lata udało im się np. sprawdzić, czy można zapalić zapałkę za pomocą kuli z broni palnej, czy da się zabić przechodnia zrzucając monetę z wieżowca lub czy możliwe jest wypadnięcie przez szybę bez uszczerbku na zdrowiu.

Za pomocą swoich eksperymentów potwierdzili, że możliwe jest ścinanie drzew za pomocą karabinu maszynowego. I że wystarczy zanurzyć się na niewielką głębokość, by kule wystrzelone z pistoletu przestały być zagrożeniem dla życia.

Emisję specjalnego wydania programu „Prawda czy fałsz – Pogromcy mitów: 10 urodziny" zaplanowano na 15 sierpnia o godzinie 20 na Discovery Channel. **(RAD)**

Kylie Minogue planuje

Australijska piosenkarka planuje w przyszłym roku wybrać się na światową trasę koncertową. W ten sposób chce promować swój nowy album, który jeszcze w tym roku ma pojawić się w sprzedaży. Minogue ma już parę pomysłów na to, jak miałaby wyglądać jej trasa. – Na pewno nie będzie żadnych oszczędności. Będzie za to dużo pirotechniki, wielu tancerzy, efektów specjalnych oraz niespodzianek - również, jeśli chodzi o ubiór. Kylie chce zaszokować widzów – zdradził prasie przedstawiciel australijskiej gwiazdy.
A jaki ma być nowy album? – Chcę, by ludzie słuchając mnie czuli się szczęśliwi. To dla mnie największa zapłata za pracę – przyznała Kylie.
PAP LIFE

Scorpions bez prądu

Niemiecka legenda rocka zagra serię akustycznych koncertów w ramach projektu „MTV Unplugged". Kiedy? 11, 12 i 14 września. Gdzie?
W odnowionym starożytnym Teatrze Lycabettus w Atenach. Tym samym będzie to pierwszy w historii „MTV Unplugged" koncert na otwartej przestrzeni. – Zagranie akustycznego koncertu w ramach „MTV Unplugged" od zawsze było jednym z naszych największych marzeń. Z radością przyjęliśmy zaproszenie otrzymane podczas naszej pożegnalnej trasy koncertowej. Wspólnie z MTV nie możemy doczekać się tego wyjątkowego wydarzenia w Atenach – mówią członkowie zespołu.
Zapis tych koncertów ukaże się jeszcze pod koniec tego roku.

FOT. SONY MUSIC POLSKA

kartka z kalendarza 30 lipca

762
Kalif Al-Mansur założył Bagdad

1502
podczas swojej czwartej wyprawy do Nowego Świata Krzysztof Kolumb wylądował na wyspie Guanaja u wybrzeży Hondurasu

1932
w Los Angeles rozpoczęły się X Letnie Igrzyska Olimpijskie

1971
lądownik Apollo 15 z astronautami Jamesem Irwinem i Davidem Scottem wylądował na Księżycu

1980
Władysław Kozakiewicz zdobył złoty medal w skoku o tyczce podczas Igrzysk Olimpijskich w Moskwie

1985
w warszawskiej hali Torwar odbył się pierwszy polski koncert grupy Depeche Mode

2003
w Meksyku wyprodukowano ostatni egzemplarz starego modelu VW Garbusa

4:2

takim wynikiem – 30 lipca 1930 roku – zakończył się finał pierwszych Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej. W Urugwaju gospodarze pokonali Argentynę

ZA TREŚĆ REKLAM I OGŁOSZEŃ REDAKCJA NIE ODPOWIADA

AUTOMOTO

KUPIĘ

AUTA całe, do kasacji, naprawy, odbiór, tel. 503-163-134.
AUTOKOMIS, SZYBKI skup do 50.000 zł., tel. 500-008-130

ZŁOMOWANIE AUT odbieramy własnym transportem, wysokie ceny. 693-705-805.

SPRZEDAM

MAZDA 5 van, 2.0 diesel, 2008 r, bogate wyposażenie, 27600 zł, tel. 501681609

BIZNES

ALE SZYBKA GOTÓWKA – NAWET 7000 ZŁ! PROSTE ZASADY, BEZ ZBĘDNYCH FORMALNOŚCI. PROVIDENT: 600-400-295 (TARYFA WG OPŁAT OPERATORA).

KREDYTY/POŻYCZKI

ABSOLUTNIE atrakcyjna pożyczka 30-stka. Najniższe koszty, bez BIK-u, wypłata natychmiast, bez ograniczeń wiekowych również zajęcia komornicze. Daiglob Piechocka Sp.j Repertorium A3888/2011. 600-700-304, 85/7333725.

BEZ zaświadczeń pożyczka 500 zł natychmiast całe województwo, tel. (85)732-30-22.
DO 250 tys.zł kredyty konsumenckie dla zadłużonych tel: 583-019-692, 518-916-117

POTRZEBUJESZ pieniędzy wejdź: www.daiglob.pl zakładka daiglob a-count

POŻYCZKA bez BiK całe województwo, tel. 668-681-844.

POŻYCZKI pod hipoteki, 511-918-810.
POŻYCZKI tanie bez BIK. 536430000, 510026314

MATRYMONIALNE

BIURA MATRYMONIALNE

BIURO „Mariaż", 604-167-379, (85)675-13-15.

POZOSTAŁE

MAJA 30, 505-847-914

NAUKA

KURSY

AUTOMOBILKLUB - prawo jazdy. 85/732-76-85

NIERUCHOMOŚCI

SPRZEDAM

BLASZAKI garaże- tanio i solidnie, (85)730-18-00, 694-052-905.
BLASZAKI garaże tanio, transport montaż gratis, 506-900-520, (52)348-71-48, (41)263-27-42.
GARAŻE blaszane, bramy garażowe, kojce -dowóz, montaż gratis -cały kraj. Raty! 512-853-323; 85/66-72-108; 86/225-23-11; 29/642-34-61 www.konstal-garaze.pl
GARAŻE, blaszaki- tanio, tel. 505-126-033.
MŁYN, dom, bud. gospod z siedliskiem (razem lub osobno) Grabowo k/Kolna. 516-899-584
MUROWANY 160/460m2, os. Wygoda, garaż , budynek gospodarczy, stan dobry, 535-884-618

WYNAJMĘ

GABINET o pow. 12 m2 na godziny lub dnie w przychodni LEKMED rejestracja, portier, apteka kontakt niusia.zachanowicz@gmail.com lub sms 94 773 206 324
2-POK., ul. Jałbrzykowskiego. 608-55-26-03

PRACA

ZATRUDNIĘ

DO gospodarstwa ok.Grajewa, 698-164-317.
KOMBAJNISTĘ, gm Zabłudów. 692-140-522,
POMOC kuchenną do nowej restauracji w Przewięzi k. Augustowa. 501-037-231, e-mail: rekrutacja@domkresowyprzewiez.pl

ROLNICTWO

KUPIĘ

***BYDŁO,** maciory, knury kupię. Faktura, wyrejestrowanie, tel. 663-041-519.

***SKUP bydła rzeźnego: krowy, buhaje, jałówki. Atrakcyjne ceny! Odbiór zwierząt z gospodarstwa! PH KONRAD, tel. 600-02-02-03, (606-98-98-87 pow.łomżyński), (pow. grajewski 666-08-44-92).**

***SKUP Jałowic Hodowlanych Cielnych 6-8 miesiąca. Szybkie płatności! Odbiór z gospodarstwa! PH KONRAD tel. 664-942-060, 86/215-11-15 wew. 45.**

***SKUP tuczników. Szybkie płatności! Odbiór z gospodarstwa! PH KONRAD, tel. 668-664-790, 86/ 215-11-15 wew. 45.**

KNURY kupię, tel. 694-933-680, (85)685-22-45.
SKUP koni oraz bydła rzeźnego. 603-651-516.

SPRZEDAM

***SPRZEDAŻ: Jałowic hodowlanych z Niemiec, Danii, Holandii, Czech i krajowych oraz krów pierwiastek. Wolne od IBR i BVD. Wysoka jakość i wydajność mleczna. Konkurencyjne ceny! PH KONRAD ul. Poligonowa 28c, Łomża, tel. 86/215-11-15 wew.22.**

***ZAPRASZAMY do punktu sprzedaży jałowic PH KONRAD w Szepietowie. SZEROKI WYBÓR RAS. KONKURENCYJNE CENY! Szepietowo, ul. Przemysłowa 11, tel. 86/476-28-34.**

DOJARKI, hale udojowe, schładzalniki nowe i używane. Montaż i serwis, tel. 503-797-293, 602-447-223.

DOJARNIE rurociągowe Westfalia nowe i używane, schładzalniki mleka- montaż, zamiana, atesty, raty. (87)423-48-77, 603-860-885.

JAŁOWICE cielne hodowlane w ciągłej sprzedaży na bazie w Krasowie Wielkim 8 koło Szepietowa, tel./fax: (86)476-16-91, tel/fax:(65)573-86-31, tel. (65)572-73-36.

PRZEDSIĘBIORSTWO Holstein: oferujemy jałowice wysokocielne, krowy pierwiastki HF. Nowość! Raty! Skup jałowic cielnych 2-5 miesięcy, tel. 85/650-15-61, 600-783-948.

PSZENICĘ, 30t, ok.Prostek, tel. 600-151-097.

ROL-MIX oferuje jałowice hodowlane z dolewem HF. Dowóz zwierząt do odbiorcy. 602-731-229, (61)437-75-27.
SŁOMĘ, siano, tel. 692-487-541.

SPRAWDZONE Polskie nawozy. Polecamy! Poli-K-8 - 8% (N), 25% (P), 24% (K), 9% (S), 17% (MgO), 10% (CaO) + MIKRO Cena: 1660 zł, Poli-Z -6 - 6% (N), 17% (P), 21% (K),10% (MgO), 9% (S) +MIKRO. Cena:1770,- 12% - 1840zł. 502-281-204.

SPRZEDAM ciągnik 1222 z 1985 roku w bardzo dobrym stanie. Cena 25.000,- zł. Zainteresowanym mogę wysłać zdjęcia. Kontakt 512-993-870
SPRZEDAM prawie nie używaną przystawkę do kukurydzy. Pasuje do Rekorda. Cena 26000,- zł. Mogę przesłać zdjęcia. Kontakt 512-993-870
WAPNO nawozowe 726177969, 605914266

500 MASZYN ZE SZWECJI UŻYWANYCH. KOMBAJNY ZBOŻOWE RÓŻNE 30 SZT. URSUSY, ZETORY, PŁUGI: KVERNELAND, OVERUM, TALERZÓWKI, AGREGATY, ŻMIJKI, GRUBERY, WAŁY, PRZETRZĄSARKI. BARDZO NISKIE OPROC. 0,6%. PRZASNYSZ, 692-999-007.

RÓŻNE

KUPIĘ

***AUTA** na złom, złom, odbiorę. 508-127-829
BRZOZA, dąb, grab, olcha, jesion, 661-921-290,
KUPIĘ drewno papierówka, tel. 728-998-381.
SOSNĘ, świerk, brzozę olchę dąb 608713032

TURYSTYKA

BELGIA Holandia czw. śr., pt. 502-701-966,
BELGIA Holandia Niemcy -sobota, 606-379-966
HOLANDIA, Belgia: piątek, wtorek 518-349-303
LONDYN -osoby, paczki pod adres 530-048-854

AGROTURYSTYKA

DOMEK k/Ełku, dostęp do wody. 503-920-496.

USŁUGI

ANTENY

***ANETENY** cyfrowa TV naziemna, 504-853-180
ANTENY, tunery, montaż, naprawa 603-220-913
SERWIS, montaż, SAT, DVB-T. 730-285-667

AUTOMOTO

AUTOHOLOWANIE busy, maszyny.604359907
AUTOHOLOWANIE osobowe, ciężarowe do 10t. 504-974-277, tel. 504-974-277.

BUDOWA, REMONT

BUDOWA domów, obór, elewacje. 509-319-750.
BUDUJĘ domy drewniane, szalówka. 509968090
DOCIEPLENIA budynków, solidnie 504-854-831
DOCIEPLENIA- szybko, profesjonalnie, tanio. 506-407-834
KLINKIER, fundamenty, siatka. 600-220-366
MALOWANIE dachów. Tel. 668141137
MINIKOPARKĄ 797-35-35-00

PIECE kaflowe, naprawy, 535-22-94-97.

POLBRUK, granit - kompleksowo, 605-371-441.

POLBRUK, tanio, solidnie. 506-920-373.
POSADZKI agregatem 604 400 174
REMONTY kompleksowo, elewacje 516-035-439
SCHODY, drzwi, okna, oranżerie. 604-429-715
STUDNIA, pompy ciepła, tel. 604-651-727.
STUDNIE pompy ciepła, tanio. 600-772-149
STUDNIE wiercone -solidnie! 504-320-592.
TYNKI gipsowe, tel. 666-554-551.
TYNKI, szpachlowanie, malowanie, 504-443-259
WTRYSKOWE ocieplanie 608648110

DACHY

ALPINIŚCI -malowanie dachów. Profesjonalnie! 880-255-943. www.kroll-malowanie.pl
DACHY - Krycie ! Najtaniej !!! tel: 604-590-996
DACHY, więźby, krycie. 511-603-360.
DACHY, więźby, krycie. tel. 509-524-707.
KRYCIE dachów -tanio, tel. 602-333-644.
MALOWANIE dachów Alpin-Dach, 664-367-003.
WIĘŹBY, skomplikowane krycie. 602-777-760.

HYDRAULICZNE

HYDRAULIK solidnie 85/7419382; 668-18-36-66
HYDRAULIKA kompleksowo VAT, 602-720-628.

NAPRAWA RTV

NAPRAWA LCD i RTV 85/6617-631, 602-120-966.

OKNA I DRZWI

OKNA, drzwi, najniższe ceny! Profesjonalny montaż. Sprawdz!, 85/746-14-46, 602-488-413
ZABUDOWY balkonów, drzwi. 85/6671321

PRZEPROWADZKI

TRANSPORT, przeprowadzki, tel. 693-433-543.

ROLNICTWO

NAPRAWY ciągników silników osi. 607-607-679
ROLNICZE Stare Juchy, okolice 606-820-926.
SILOSY na kiszonkę, kompleksowe wykonanie. Wynajem szalunków. 516-350-846.
USŁUGI kombajnem, Stare Juchy, tel.606-820-926.

ŚLUSARSKIE

KOWALSTWO, balustrady, inne. 85/7419-656

TYNKARSKIE

TYNKI tradycyjne agregatem, 784-998-940.

ZLECĘ WYKONANIE

MALOWANIE 2 klatek schod. Ełk. 604-282-177.

INNE

SCHODY, parkiety, narbutt.pl. 85-833-17-01

ZDROWIE

BIOREZONANS

KOMPUTEROWE badania, masaże 85/743-23-29
RZUĆ palenie Starobojarska 8 lok2 85/743-23-29

GASTROLOG

HEMOROIDY nieoperacyjnie, alergie 85/7432329

GINEKOLOG

A-Z Ginekolog 503-339-116.
A-Z Ginekolog Tanio 502-865-184

GINEKOLOG A-Z. Profesjonalnie, dyskretnie, tel. 690-640-933.

PSYCHIATRA

****CENTRUM** Psychiatryczne Choroszucha esperal, odtrucia alkoholowe (także domowe), zaburzenia psychiczne i seksualne. Podleśna 16, tel. 85 732 77 35, 698-664-783, www.cp-choroszucha.pl

Marzenia o własnych, czterech ścianach?

Apartamenty Tysiąclecia spełniamy marzenia

Rogowski DEVELOPMENT

Dział Sprzedaży Mieszkań: Białystok, ul. Legionowa 28/202
tel.: (85) 749 99 09 fax: (85) 749 99 02, www.rogowskidevelopment.pl

OGŁOSZENIE

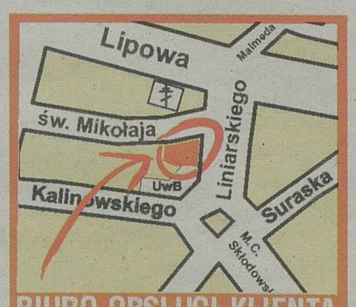
Nadleśnictwo Rajgród ogłasza przetarg nieograniczony na sprzedaż nw. pojazdów:

1. Beczkowóz - rok produkcji 1981, zły stan techniczny (zbiornik beczkowozu zassany do środka), cena wywoławcza 450 zł brutto.
2. Przyczepa D-47A, rok produkcji 1979, zły stan techniczny, cena wywoławcza 700 zł brutto.
3. Przyczepa D-732/5, rok produkcji 1986, zły stan techniczny, cena wywoławcza 950 zł brutto.

Przetarg odbędzie się **w dniu 27. 08.2013 r. o godz. 10.00** w biurze Nadleśnictwa Rajgród w Tamie. W przetargu moga brać udział osoby, które wpłacą wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej w dniu przetargu do godz. 10.00 w kasie Nadleśnictwa Rajgród.

Pojazdy można oglądać w dniu przetargu przed jego rozpoczęciem. Nadleśnictwo Rajgród zastrzega prawo odstąpienia od przetargu bez podana przyczyny.

A374213w03a

BIURO OBSŁUGI KLIENTA tel. 85-748-96-02, 03

SMSowo KOMFORTowo

ZLEĆ OGŁOSZENIE DROBNE DO: Gazeta Współczesna

Jak zlecić ogłoszenie?

– Wpisz w telefonie komórkowym dowolnej sieci SMS-a z treścią ogłoszenia. Zacznij od podania kodu wsp i po kropce numeru rubryki, w której ma się znaleźć ogłoszenie, np. 01, a dalej - po odstępie (spacji) - jego treść. Całość powinna wyglądać np. tak:
wsp.01 opiekunke do dziecka· tel. 123456

– Wyślij SMS-a z treścią ogłoszenia pod numer:
7936 - cena: 11,07 zł brutto - ogłoszenie standardowe.
71455 - cena: 17,22 zł brutto - ogłoszenie w kontrze.

– Otrzymasz potwierdzenie przyjęcia ogłoszenia z naszego Biura Ogłoszeń, które sprawdzi czy jest ono zgodne z zasadami określonymi w regulaminie przyjmowania ogłoszeń.
– Twoje ogłoszenie znajdzie się w Gazecie Współczesnej w najbliższym możliwym terminie.
– Maksymalna długość ogłoszenia (wraz ze spacjami i interpunkcją) to 130 znaków.
– Regulamin wysyłania i publikowania ogłoszeń przez SMS dostępny jest na stronie internetowej: www.wspolczesna.pl

Wykaz rubryk - ogłoszeń SMS do Gazety Współczesnej

01 Praca/Zatrudnię
02 Praca/Szukam pracy
03 Automoto/Kupię
04 Automoto/Sprzedam
05 Automoto/Części
06 Automoto/Inne
07 Nauka
08 Nieruchomości/Sprzedam
09 Nieruchomości/Kupię
10 Nieruchomości/Poszukuję
11 Nieruchomości/Zamienię
12 Nieruchomości/Wynajmę
13 Nieruchomości/Stancje
14 Komputery
15 Turystyka
16 Zwierzęta
17 Biznes
18 Rolnictwo/Sprzedam
19 Rolnictwo/Kupię
20 Różne/sprzedam
21 Różne /kupię
22 Różne/inne
23 Maszyny urządzenia
24 Materiały budowlane
25 Życzenia
26 Zakupy
27 Zdrowie
28 Usługi

Wyślij ogłoszenie SMS'em

PRZETARG

Nadleśnictwo Knyszyn ogłasza II przetarg pisemny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości leśnej:

Mierkienniki, gmina Goniądz, nr działki 863/11 o pow. 0,42 ha, las - bez drzewostanu, bez dostępu do drogi publicznej, cena wywoławcza 2177,00 zł, wadium 217,70 zł.

Wadium musi być wniesione przed upływem terminu składania ofert, tj.: **do dnia 29.08.2013 r. do godz. 9.30.**

Ofertę należy złożyć w Sekretariacie Nadleśnictwa Knyszyn, Al. Niepodległości 31, 19-101 Mońki, zaś termin składania ofert upływa **dnia 29.08.2013r o godz. 9.30.**

Otwarcie ofert nastąpi **dnia 29.08.2013 r. o godz. 10.00** w Nadleśnictwie Knyszyn.

Nabywca ponosi koszty przygotowania dokumentacji (wycena, wyrys, ogłoszenie w prasie, itp.).

A8803213w01a

PRZETARG

Nadleśnictwo Suwałki ogłasza przetarg nieograniczony na rozbiórkę budynku drewnianego (stodoła) pokrytego eternitem falistym zlokalizowanego w Płocicznie-Tartak 36.

Oferty z podaniem ceny za rozbiórkę budynku należy składać w zamkniętych kopertach w sekretariacie Nadleśnictwa **do dnia 12.08.2013r. do godziny 10.00.**

Rozstrzygnięcie przetargu i wybór wykonawcy przeprowadzony zostanie do dnia **19.08.2013 r. do godziny 15:00.**

W kalkulacji ująć należy utylizację eternitu zgodnie z obowiązującymi przepisami. Przed wykonaniem kalkulacji wskazane jest zapoznanie się z zakresem robót w terenie.

Do udzielania informacji w sprawie przetargu upoważnieni zostali:

Agnieszka Zawadzka - tel. 87 566 42 95 wew. 136

oraz Przemysław Słuchocki - tel. 87 566 42 95 wew. 107 w godzinach od 7.00 do 15.00.

Nadleśnictwo zastrzega unieważnienie przetargu bez podania przyczyn bez prawa składania protestów i odwołań.

A8791913w01a

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267) Starosta Wysokomazowiecki

zawiadamia

że w dniu 29 lipca 2013 r. Wojewódzkiemu Zarządowi Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku, ul. Handlowa 6, 15-399 Białystok – jako zakładowi głównemu oraz Panu Romanowi Murawskiemu, ul. Łomżyńska 59, 18-230 Ciechanowiec, została wydana decyzja – pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód, tj. piętrzenie wody w oparciu o istniejący jaz na rzece Nurzec w km 28+154, w miejscowości Kostry Podsędkowięta,gm. Klukowo i retencjonowanie wody w korycie rzeki, oraz korzystanie z wód do celów energetycznych (MEW Kostry Podsędkowięta).

Jednocześnie zawiadamiam, że w terminie 14 dni od dnia ukazania się obwieszczenia strony mogą zapoznać się z treścią decyzji w Wydziale Rolnictwa, Rozwoju i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Wysokiem Mazowieckiem przy ul. Ludowej 15A, pokój nr 36, od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-15.30, tel. (86-477-02-00 w. 32).

Niniejsze obwieszczenie zostaje podane do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty, a także na stronie internetowej: www.wysokomazowiecki.pl – w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Wysokiem Mazowieckiem.

Zgodnie z art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego, zawiadomienie stron postępowania uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia.

A3751113w03a

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Urząd Gminy w Przytułach

ogłasza I przetarg ustny nieograniczony na nabycie prawa własności nieruchomości gruntowych niezabudowanych:

1. Działka nr 44 o pow. 0,2399 ha, Supy, LM1L/00026757/9. Cena wywoławcza: 2 816 zł.
Ustala się wadium w wysokości: 200 zł
2. Działka Nr 60 o pow. 0,3071 ha, Supy, LM1L/00026757/9. Cena wywoławcza 4 160 zł
Ustala się wadium w wysokości: 300 zł
3. Działka Nr 49 o pow. 5856 ha, Pieńki Okopne LM1L/00026753/1. Cena wywoławcza 8 657 zł
Ustala się wadium w wysokości: 500 zł
4. Działka nr 67 i 130 o pow. 0,1900 ha, Pieńki Okopne, LM1L/00026753/1. Cena wywoławcza 3 025 zł.
Ustala się wadium w wysokości: 200 zł
5. Działka Nr 56 o pow. 0,4894 ha, Gardoty, LM1L/00026759/3. Cena wywoławcza 6 073 zł
Ustala się wadium w wysokości: 400 zł
6. Działka Nr 38 o pow. 0,2474 ha Gardoty, LM1L/00026759/3. Cena wywoławcza 3 600 zł
Ustala się wadium w wysokości: 200 zł
7. Działka Nr 56 o pow. 0,2238 ha Trzaski, LM1L/00026751/7. Cena wywoławcza 2 919 zł
Ustala się wadium w wysokości: 200 zł
8. Działka Nr 38 o pow. 0,2743 ha Mieczki, LM1L/00026777/5. Cena wywoławcza 4 524 zł
Ustala się wadium w wysokości: 300 zł
9. Działka Nr 72 o pow. 0,2048 ha Bagienice, LM1L/00026754/8. Cena wywoławcza 3 411 zł
Ustala się wadium w wysokości: 200 zł
10. Działka Nr 6 o pow. 0,3363 ha Grzymki, LM1L/00026752/4. Cena wywoławcza 3 772 zł
Ustala się wadium w wysokości: 200 zł
11. Działka Nr 26 o pow. 0,1200 ha Grzymki, LM1L/00026752/4. Cena wywoławcza: 1 971 zł
Ustala się wadium w wysokości: 100 zł
12. Działka Nr 15 o pow. 0,5001 ha Nowa Kubra, LM1L/00026775/1. Cena wywoławcza 7 072 zł
Ustala się wadium w wysokości: 400 zł
13. Działka Nr 150 i 152 o pow. 0,3616 ha Stara Kubra LM1L/00026749/0. Cena wywoławcza 5 162 zł
Ustala się wadium w wysokości: 300 zł

Postąpienie nie mniejsze niż 1% ceny wywoławczej.

Przetarg odbędzie się w dniu 30.08.2013 r. o godz 10[00] w siedzibie Urzędu Gminy w Przytułach, ul. Supska 10, pok. nr 17.

Wadium w gotówce należy wpłacić na konto **Urzędu Gminy - BS o/Przytuły Nr 33 8752 0006 0130 1094 2000 0010 do dnia 26.08.2013 r.**

Za datę wniesienia wadium uważa się datę wpływu środków pieniężnych na wskazane powyżej konto.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest okazanie komisji przetargowej dowodu tożsamości, dowodu wniesienia wadium, a w odniesieniu do przedsiębiorców aktualnego odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego lub wyciągu z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz właściwych pełnomocnictw osób reprezentujących te podmioty.

Wadium wniesione przez uczestnika przetargu, który przetarg wygra zalicza się na poczet ceny nabycia nieruchomości.

Wadium nie podlega zwrotowi i przepada na rzecz Urzędu Gminy, jeżeli uczestnik, który wygrał przetarg uchyli się od zawarcia umowy sprzedaży w kancelarii notarialnej we wskazanym przez Urząd Gminy terminie. Wadium zwraca się niezwłocznie po odwołaniu lub zamknięciu przetargu jednak nie później niż w ciągu 3 dni od dnia odwołania, zamknięcia lub zakończenia przetargu wynikiem negatywnym.

Nabywca ponosi koszty sporządzenia umowy notarialnej.

Wylicytowana suma sprzedaży płatna jest jednorazowo w dniu zawarcia umowy notarialnej.

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w siedzibie Urzędu Gminy ul. Supska 10, pokój nr 14 tel.: 86/217 70 04.

A3739113w03a

UNIJA POLSKA 2007-2013

Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

SĄSIEDZI W DZIAŁANIU

Projekt **nr LT-PL/100 „Drogi pogranicza dla przyszłej współpracy pomiędzy gminami Puńsk, Suwałki, Krasnopol i Samorządem Rejonu Lazdijai"** został przygotowany w celu podniesienia możliwości komunikacji pomiędzy Polską i Litwą. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Litwa – Polska 2007-2013.

Partnerami projektu są: Gmina Puńsk, Gmina Suwałki, Gmina Krasnopol i Samorząd Rejonu Lazdijai na Litiwe. Łączy je wieloletnia współpraca, coraz bardziej intensywna w ostatnich latach.

Czas trwania projektu 48 miesiące: od 01.07.2010 do 30.06.2014

Całkowita wartość projektu: 3 226 355,56 EUR.

Dofinansowanie projektu 85%: 2 742 402,21 EUR

Wkład Partnerów projektu 15%: 483 953,35 EUR

W ramach projektu zostanie przebudowanych 9 odcinków dróg, w tym:

- na terenie Gminy Puńsk – 5 dróg (6,957 km);
- na terenie Gminy Suwałki – 1 droga (3,613 km);
- na terenie Gminy Krasnopol – 1 droga 3,710 km);
- na terenie Samorządy Rejonu Lazdijai – 2 drogi (11,345 km).

Łączna długość dróg wynosi 25,625 km.

Obecnie 8 odcinków dróg zostało już przebudowanych. Ostatni odcinek na terenie Samorządu Rejonu Lazdijai jest w trakcie przebudowy.

Ponadto w ramach projektu wykonano 1000 szt,. map z obszaru samorządów uczestniczących w projekcie, z czego każdy partner otrzymał 250 szt. Na mapach znalazła się informacja o partnerach projektu oraz zaznaczono drogi zrealizowane w ramach projektu.

Od początku realizacji projektu partnerzy odbyli 6 spotkań partnerskich, a w czerwcu 2013 r. w Gminie Puńsk odbyła się konferencja końcowa pn. „Nowe transgraniczne sposoby współpracy".

Główne korzyści projektu są związane z poprawą warunków ruchu drogowego, skróceniem czasu dojazdu, polepszeniem dostępu do obszarów atrakcyjnych pod względem inwestycyjnym i turystycznym, do których prowadzą przebudowane drogi. Realizacja inwestycji poprawi warunki życia mieszkańców i podniesie atrakcyjność obszaru objętych projektem.

A3741113w03a

ZAWSZE NAJŚWIEŻSZE OGŁOSZENIA

GAZETA WSPÓŁCZESNA

Szachy >> Ekstraliga

Dziś grają o wszystko

Wczorajsza, przedostatnia runda szachowej ekstraligi juniorów w Karpaczu nie była udana dla drużyn z woj. podlaskiego. Prowadzący w tabeli MUKS Stoczek 45 Białystok doznał pierwszej porażki. Przegrał z wiceliderem – Stilonem Gorzów Wlkp. 2:4. Natomiast walcząca o pozostanie w gronie najlepszych 10 zespołów Polski Javena Hańcza Suwałki uległa UKS GIM-Dwójka Tomaszów Lubelski 2,5:3,5.

W efekcie prowadzenie w tabeli objął Stilon. Gorzowianie i białostoczanie mają po 13 pkt meczowych. Pierwsi są lepsi od drugich o 0,5 „małego" pkt. Dziś Stoczek 45 zmierzy się z zamykającym tabelę UKS z Tomaszowa Lubelskiego, a Stilon z KKSz. 1893 Kraków. Jeśli białostocka drużyna wygra o „oczko" wyżej niż gorzowska, to ona zdobędzie tytuł drużynowego mistrza Polski juniorów w szachach. Natomiast nawet jeśli przegra, to powinna sięgnąć po srebrne medale.

„Mecz o wszystko" stoczą także suwalczanie. Są na 8. pozycji i zmierzą się z dziewiątym UKS SP 8 Chrzanów. Na 7. miejscu plasuje się Hetman Koronny Trzebinia, który gra z walczącą o brązowy medal Polonią Warszawa. Javena Hańcza i Hetman mają po 5 pkt. Wygrana powinna dać suwalskiemu zespołowi awans na 7. lokatę i tym samym pozostanie w ekstralidze. **(dk)**

Lotto

Losowania z 28 lipca
Kaskada: 1, 4, 5, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 22
Multi Multi (godz. 14): 5, 8, 12, 19, 21, 22, 28, 36, 40, 45, 46, 47, 49, 50, 54, 56, 58, 60, 77, 78 **Plus:** 78.
Multi Multi (godz. 21.40): 2, 4, 7, 8, 18, 21, 22, 23, 27, 31, 35, 41, 43, 44, 69, 70, 71, 74, 79, 80 **Plus:** 41.

Kolarstwo >> 26. Międzynarodowy Wyścig „Niemen"

Przedsmak wielkich tourów

Wasilij Strokał z Mińska wygrał 26. Międzynarodowy Wyścig Kolarski „Niemen". Najlepszy z białostoczan Patryk Muśko był 58.

Mariusz Klimaszewski
mklimaszewski@wspolczesna.pl

Wyścig „Niemen" skierowany jest do juniorów i jest największą imprezą kolarską organizowaną przez Podlaski Okręgowy Związek Kolarski w naszym regionie.

To w „Niemenie" przed laty startowali bracia Łukasz i Maciej Bodnarowie, którzy dziś należą do elity polskiego kolarstwa.

W tegorocznym wyścigu startowała czołowka polskich kolarzy oraz juniorskie reprezentacje Białorusi, Ukrainy i Mołdawii.

Wygrał Białorusin Wasilij Strokał. Drugi był zawodnik Meridy Gliwice Dawid Sałamacha.

W zawodach wystartowała także drużyna z Białegosotku UKS Wygoda. Nasi kolarze nie odegrali czołowych ról. Najlepiej zaprezentował się Patryk Muśko, który zajął na mecie w Grodnie 58. miejsce. Starytowało 86. kolarzy.

W. Wojtkielewicz

Kolarski Niemen rozpoczął się prologiem w Białymstoku, a skończył ulicznym kryterium w Grodnie

▲ **Wyniki poszczególnych etapów 26. Międzynarodowego Wyścigu Kolarskiego „Niemen"**
▲ **Prolog Białystok:** 1. Mateusz Kazimierczak (Opty Mazowsze) 3:47,03, 2. Dawid Sałamacha (Merida Gliwice) strata 0:01; 3. Jakub Soliński (Opty Mazowsze) 0:04. **Najlepszy z UKS Wygoda:** 61. Damian Perkowski strata 0:31.
▲ **I etap Białystok – Sokółka:** 1. Władimir Charachawik (Mińsk, Białoruś) 1:53:14, 2. Aleksandr Riabuszenko (Mińsk, Białoruś), 3. Anton Iwaszkin (Mińsk) - ten sam czas. **Najlepszy z UKS Wygoda:** 61. Wiktor Gindorowicz strata 0:48.
▲ **II etap jazda indywidualna na czas, Sokółka:** 1. Dawid Sałamacha (Merida Gliwice) 19.29:40; 2. Mateusz Kazimierczak (Opty Mazowsze) strata 0:04; 3. Timur Maliejew (Reprezentacja Ukrainy) strata 0:12. Najlepszy z UKS Wygoda: 53. Damian Perkowski 2:36.
▲ **III etap Sokółka – Grodno:** 1. Wasilij Strokał (Mińsk, Białoruś) 1:56.27, 2. Kiryło Rogozin (Reprezentacja Ukrainy) ten sam czas; 3. Jakub Soliński (Opty Mazowsze) ten sam czas
▲ **IV etap Łososna - Łososna:** 1. Wasilij Strokał (Mińsk, Białoruś) 1:56,57, 2. Władimir Charachawik (Mińsk, Białoruś) ten sam czas, 3. Mateusz Kazimierczak (Opty Mazowsze) ten sam czas. **Najlepszy z UKS Wygoda:** 26. Patryk Muśko ten sam czas.
▲ **V etap Kryterium w Grodnie:** 1. Paweł Przewięda (Świdnica) 0:59,51, 2. Anatolij Budiak (Reprezentacja Ukrainy) ten sam czas, 3. Constantin Halco 9Reprezentacja Mołdawii) ten sam czas. **Najlepszy z UKS Wygoda:** 33. Patryk Muśko strata 0:07.

▲ **Klasyfikacja końcowa 26. Wyścigu „Niemen"**: 1, Wasilij Strokał (Mińsk, Białoruś) 7:10:25; 2. Dawid Sałamacha (Merida Gliwice) strata 22 sek., 3. Mateusz Kazimierczak (Opty Mazowsze) 23 sek; 4. Jakub Soliński (Opty Mazowsze) strata 34 sek.; 5. Timur Maliejew (Reprezentacja Ukrainy) 34 sek.; 6. Aleksandr Riabuszenko (Mińsk, Białoruś) 41 sek....
58. Patryk Muśko (UKS Wygoda Białystok) strata 6:38,
68. Damian Oerkowski (Wygoda) 9:24;
71. Wiktor Gindorowicz (Wygoda) 9:41;
74. Michał Łopato (Wygoda) 10:05;
78. Dawid Uścinowicz (Wygoda) 24:28;
79. Marcin Zimnoch (Wygoda) 38:57.

Piłka nożna >> Dziś Barcelona wreszcie zagra w Gdańsku z Lechią. Organizatorzy spodziewają się ponad 30 tysięcy widzów.

Leo Messi i Neymar mają dać futbolowy koncert

Brazylijczyk Neymar i Argentyńczyk Lionel Messi mają zagrać w dzisiejszym meczu Barcelony na PGE Arenie z Lechią. Skład, który przyjedzie do Gdańska trener Martino miał ostatecznie podać wczoraj wieczorem, już po zamknięciu wydania gazety.

– W poniedziałek do treningu wrócili wszyscy zawodnicy katalońskiego klubu, którzy mieli wolne po występie w Pucharze Konfederacji. Mamy zapewnienie, że w „Super Meczu" zagrają oczekiwani przez kibiców Brazylijczyk Neymar i Argentyńczyk Lionel Messi – mówi przedstawiciel organizatora spotkania Artur Szklarczyk.

Konfrontacja Barcelony z Lechią miała się pierwotnie odbyć w sobotę 20 lipca, ale dzień przed meczem mistrzowie Hiszpanii odwołali swój przyjazd do Gdańska. Ta decyzja związana była z rezygnacją Tito Vilanovy z funkcji trenera. Vilanova w czerwcu ubiegłego roku przejął posadę po Josepie Guardioli. U 45-letniego hiszpańskiego szkoleniowca wykryto jednak w 2011 nowotwór ślinianki i teraz nastąpił nawrót choroby. Pomimo zmiany terminu organizatorzy spodziewają się, że na trybunach PGE Areny zasiądzie co najmniej 32 tysiące widzów.

– Liczba zwróconych biletów i nabytych nowych wejściówek bilansuje się. Na razie nie możemy oczywiście podać ostatecznej liczby kibiców, tym bardziej, że kasy czynne będą także w dniu meczu od godziny 10, a w internecie bilety można nabywać jeszcze we wtorek do godziny 17 – zapewnił oficer prasowy „Super Meczu".

Barcelonę ma zagrzewać do boju około 6 tysięcy członków polskich fanklubów tego zespołu. Sporo kibiców powinno przylecieć także z Hiszpanii.

– Będziemy gościć również sympatyków futbolu z Niemiec, Rosji, Litwy, Skandynawii, Holandii, Wielkiej Brytanii, a nawet z Japonii. Ten klub można porównać do najlepszych zespołów muzycznych, które mają fanów na całym świecie. Z Barceloną jest podobnie. Wielu jej kibiców stara się towarzyszyć „Dumie Katalonii" we wszystkich jej piłkarskich „koncertach" – stwierdził Szklarczyk.

Na wtorkowy mecz akredytowało się około 300 dziennikarzy, w tym 30 z Hiszpanii. Są też wysłannicy mediów z Rosji i Norwegii.

Katalończycy powinni przylecieć do Trójmiasta samolotem czarterowym w południe. Na 13.15 zaplanowano z udziałem dwóch zawodników oraz przedstawiciela sztabu szkoleniowego konferencję prasową w Filharmonii Bałtyckiej na wyspie Ołowianka. O 18.30 przewidziany jest wyjazd na stadion. Bezpośrednio po meczu (początek o 20:45) ekipa Barcelony pojedzie na lotnisko, skąd o 23 ma odlecieć do domu.

Mistrzowie Hiszpanii mają za sobą dwa mecze towarzyskie. Ekipa trenera Martino, który we wtorek po raz pierwszy powinien oficjalnie zasiąść na ławce swojej nowej drużyny, przegrała 0:2 w Monachium z Bayernem oraz pokonała w Oslo 7:0 Valerengę.

Mecz na żywo transmituje TVP 1.

(PAP)

PAP

Lionel Messi (z prawej) strzelił jedną z bramek dla Barcelony w wygranym 7:0 sobotnim sparingu z Valerengą Oslo

GAZETA WSPÓŁCZESNA

Wydawca: Media Regionalne Spółka z o.o. 00-838 Warszawa, ul. Prosta 51. **Redakcja:** 15-419, Białystok, ul. św. Mikołaja 1; **Dyrektor Zarządzający Oddziału:** Krzysztof Paliński; **Redaktor Naczelny:** Konrad Kruszewski - tel. 85 748 74 00, fax 85 748 74 01; **Sekretariat Redakcji** - tel. 85 748 74 74; **Dział Sportowy** - tel. 85 748 74 80; **Dział Magazynu** - tel. 85 748 74 58. **Biuro Reklam i Ogłoszeń** - tel. 85 748 96 02; **KRAMIK** - tel. 85 748 74 48; **Przedstawiciele Handlowi** - tel. 85 748 74 41.
ODDZIAŁY REDAKCJI: Bielsk Podlaski tel./fax 85 730 67 86; **SUWAŁKI** ul. Kościuszki 78a lok.4, 16-400, tel./fax 87 566 30 00, 87 566 75 70, biuro ogłoszeń - tel./fax 87 566 57 26; **ŁOMŻA** ul. Długa 6, 18-400, tel. 86 216 78 99, 86 215 10 25, biuro ogłoszeń - tel/fax. 86 216 56 97; **EŁK** ul. Pułaskiego 24, 19-300,tel. 87 621 59 16, 87 621 08 05, fax 87 610 85 05, biuro ogłoszeń - tel. 87 610 85 05.
Druk: Drukarnia w Ignatkach, Ignatki 40/2, 16-001 Kleosin.
Prenumeratę przyjmują „RUCH" SA (Białystok, Ełk, Łomża, Ostrołęka), Urzędy Pocztowe oraz listonosze do 20. każdego miesiąca; informacje: Dział Kolportażu - tel./fax 85 748 74 24.
Nr indeksu 350133. Redakcja nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń. Na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 1 b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych Media Regionalne Sp. z o.o. zastrzega, że dalsze rozpowszechnianie materiałów opublikowanych w „Gazecie Współczesnej" jest zabronione bez zgody Wydawcy.

Piłka nożna >>

Chcą więcej wzmocnień

Suwalskie Wigry zaczęły sezon od zwycięstwa 4:1 nad Świtem Nowy Dwór i objęcia przodownictwa w tabeli II ligi, ale zarząd klubu dąży do tego, by drużyna Donatasa Venceviciusa była jeszcze silniejsza. Za wszelka cenę chce sprowadzić bramkostrzelnego napastnika.

– Rozmawiamy z zawodnikami z południa Europy, ale za wcześnie na szczegóły – zastrzega Dariusz Mazur, prezes Wigier. – Jeden z piłkarzy, którym mocno się interesowaliśmy, trafił na zaplecze rosyjskiej ekstraklasy. Nie chcemy więc zdradzać nazwisk, dopóki nie sfinalizujemy negocjacji – dodaje.

Już przed tygodniem Wigry uzgodniły warunki rocznego kontraktu z posiadającym amerykańskie obywatelstwo 26-letnim Peruwiańczykiem Nelsonem Beccerą. Ofensywny pomocnik ma już pozwolenie na pracę w naszym kraju, ale musi jeszcze polecieć do USA, by załatwić formalności wizowe.

– Przyjście Beccery zwiększy rywalizację o miejsce w wyjściowym składzie, ale równie zaciętej rywalizacji potrzebujemy także wśród młodzieżowców – uważa Mazur. – Jednocześnie na boisku musi przebywać dwóch zawodników urodzonych nie później niż w 1993 roku i przydałby się nam przynajmniej jeszcze jeden – dorzuca.

Nie wiadomo, czy suwalczanom uda się sprowadzić i zatwierdzić nowych graczy do końca tego tygodnia. W sobotę Wigry czeka prawdziwy sprawdzian możliwości w Radomiu. Radomiak na inaugurację wygrał 3:0 z Garbarnią w Krakowie i potwierdził, że będzie mocno liczył się w walce o czołową ósemkę, gwarantującą za rok występy w już jednej 18-zespołowej II lidze. Pod znakiem zapytania stoi wyjazd do Radomia Adriana Karankiewicza, który w sobotę opuścił plac gry z podejrzeniem wstrząśnienia mózgu. **(wdr)**

Narty wodne >> Rekord skoczni i rekord Polski podczas Netta Cup w Augustowie

Świetne wyniki pójdą w świat

To był najbardziej niewiarygodny konkurs w historii augustowskiego Netta Cup. Rekordy sypały się jak z rękawa.

Miłosz Karbowski
mkarbowski@wspolczesna.pl

Rok temu zachwycał Scott Ellis, amerykańska legenda skoków. Pobił rekord augustowskiej skoczni wynikiem 62,80. W minioną sobotę z takim rezultatem zająłby zaledwie 3. miejsce i to ze sporą stratą do czołowej dwójki. Wygrał Niemiec Bojan Schipner. Jego nowy rekord życiowy, a także najlepszy wynik w historii akwenu wynosi teraz 67,70 m.

Prawie każdy skok zawodników z czołówki konkursu był wydarzeniem. Najważniejsze z punktu widzenia kibiców w Augustowie próby oddawał Kamil Borysewicz. Superutalentowany 6. zawodnik mistrzostw świata juniorów aż o 3,60 metra poprawił własny rekord Polski seniorów. Nowy wynosi 59,60. Dało mu to 4. miejsce.

– Było bardzo blisko 60 metrów. Ale spokojnie, jeszcze w tym sezonie tyle skoczymy. Może za tydzień, na zawodach w Austrii – mówi trener Kamila Mateusz Krzywiński, który sam również startował w Netta Cup. – Taki poziom skoków to efekt świetnej pogody i spokojnej, dobrej organizacji. Było ciepło, a zawodnikom wiał wiatr pod narty, szczególnie w pierwszej serii. Poza tym wszystko robiliśmy bez pośpiechu. Poczekaliśmy na „rozpędzenie się" fal. To były znakomite warunki do skakania, jakich chyba nigdy nie mieliśmy w Augustowie – dodaje szkoleniowiec Sparty.

Po pierwszej serii Schipner prowadził ex aequo z Rosjaninem Władimirem Rianzinem z wynikiem 65,5 metra. W drugiej zawodnik reprezentujący wschodniego sąsiada się nie poprawił, ten z zachodu jak najbardziej.

– To były dwie emocjonujące rywalizacje. Bojana z Władimirem o 1. miejsce i Kamila z Białorusinem Isajewem o trzecie – mówi Wojciech Krzywiński, organizator i spiker zawodów. – Te wyniki pójdą w świat. Aktualnie rezultat Schipnera jest drugim w tym roku w Europie. On, a także Rianzin zawodnicy czołowej „10" światowego rankingu. Bardzo trudno wstrzelić się w termin, bo jednocześnie jest organizowanych wiele imprez, ale niewykluczone, że w przyszłym roku do Augustowa zawitają największe gwiazdy międzynarodowych skoków.

Schipner za zwycięstwo otrzymał 3000 dolarów. Rianzin wygrał 2000, a Isajew okrągły tysiąc. Borysewicz, jako najlepszy polski skoczek, również zarobił 1000 USD plus weekendowy wyjazd z osobą towarzyszącą do jednego z 5-gwiazdkowych hoteli w Europie. Kamil miał jeszcze jeden powód do radości. W tradycyjnym, dodatkowym nocnym konkursie skoków pokonał wszystkich rywali. W ciemnościach wylądował zaskakująco daleko osiągając wynik 55,20.

B. Andruszkiewicz

Kamil Borysewicz ze Sparty Augustów poleciał po swój kolejny rekord Polski. Krok po kroku utalentowany skoczek zbliża się do poziomu światowej czołówki.

▲ **Netta cup 2013**
Memoriał Zygmunta Kowalika: 1. Bojan Schipner (Niemcy) 67,70 m; 2. Władimir Rianzin (Rosja) 65,50; 3. Aleksander Isajew (Białoruś) 59,80; 4. Kamil Borusewicz (Sparta Augustów) 59,60; 5. Ricardas Lazinskas (Litwa) 56,50; 6. Mateusz Krzywiński (Sparta) 51,0; 7. Erwin Zawadzki 47,90; 8. Dawid Andracki 45,10; 9. Seweryn Szumski 41,20 (wszyscy MOS Augustów).
▲ **Night Jump 2013 (nocny konkurs skoków):** 1. Borysewicz 55,20 m; 2. Rianzin 55,0; 3. Isajew 52,70. ▲

Siatkówka >> Memoriał Gajewskiego

Przyjedzie PlusLiga

Pierwszoligowi siatkarze Ślepska w najbliższy poniedziałek rozpoczną przygotowania do sezonu, a władze suwalskiego klubu już zadbały o uatrakcyjnienie im i kibicom końca tego okresu. Na tydzień przed rozpoczęciem rozgrywek, 27 i 28 września biało-niebiescy będą gospodarzem Memoriału Józefa Gajewskiego, w którym wystąpią ekstraklasowe Lotos Trefl Gdańsk i AZS Politechnika Warszawska oraz Pekpol Ostrołęka, czwarty zespół minionego sezonu I ligi.

Będzie to czwarta edycja Memoriału, a ekipa z Gdańska triumfowała w niej już dwukrotnie. Przed rokiem pokonała Ślepsk 3:1. Jeżeli znowu dojdzie do starcia tych zespołów (o zestawie par półfinałowych zdecyduje losowanie), będzie obfitowało ono w smaczki. Zawodnikiem i asystentem Trefla był Piotr Poskrobko, nowy trener suwalczan, w gdańskiej drużynie grali też Wojciech Winnik oraz świeżo pozyskany przez Ślepsk Rosjanin Dmitrij Skorij.

Faworytem turnieju w suwalskiej hali OSiR wydaje się być AZS Politechnika Warszawska, szósta drużyna PlusLigi. W Memoriale nie brakuje jednak niespodzianek. Taką dwa lata temu sprawił jego stały uczestnik Pekpol, który w finale wygrał z ekstraklasowym wtedy Siatkarzem Wieluń. **(wdr)**

Fot. W. Drabik

Siatkarze Lotosu Trefla Gdańsk dwukrotnie wygrywali Memoriał

Lekkoatletyka >> Łukasz Parszczyński rezygnuje ze startu w mistrzostwach świata

Pobudka o 5:30. W armii nie jest lekko

Podlasie Białystok będzie miało dwoje, a nie troje reprezentantów podczas zaczynających się 10. sierpnia w Moskwie lekkoatletycznych mistrzostw świata. Ze startu wycofał się Łukasz Parszczyński, który miał pobiec na 3 kilometry z przeszkodami.

Olimpijczyk z Londynu znalazł się w grupie zawodników skreślonych z kadry. Wypadli z niej także Tomasz Szymkowiak (Orkan Września, 3000 m z przeszkodami), Piotr Śleboda (Olimpia Grudziądz, skok wzwyż) oraz sprinterzy Dariusz Kuć (Zawisza Bydgoszcz) i Remigiusz Olszewski (AZS Poznań). Parszczyński sam poprosił o zwolnienie go z wyjazdu do Rosji, chociaż wypełnił minimum na mistrzostwa. Powodem był brak odpowiedniej formy. Łukasz po igrzyskach wybrał przeszkolenie wojskowe, co uniemożliwiło mu treningi.

– Byłem już na mistrzostwach świata i igrzyskach olimpijskich. Wiem, jaką powinienem prezentować formę, a w obecnej nie ma po co jechać – mówi Parszczyński. – Nie ma żadnej tajemnicy w mojej sprawie. Po igrzyskach w Londynie we wrześniu poszedłem na przeszkolenie wojskowe do miejscowości Zegrze. Wydawało mi się, że będę mógł trenować, jednak przez całe cztery miesiące okazało się to niemożliwe. To czas, w którym buduje się bazę wydolnościową. Pobudka o 5:30, niekoniecznie odpowiednie dla sportowca jedzenie, ciężkie zajęcia... To była codzienność. W biegach nie da się straconego czasu „oszukać". Na ostatnich mistrzostwach Polski zająłem 4. i 6. miejsce. Nie chodzi nawet o lokaty, a o sam bieg – strasznie się męczyłem. Nie nadrobiłbym tych braków w dwa tygodnie.

Mimo zaległości zawodnik Podlasia wcześniej zdołał wywalczyć minimum na mistrzostwa. Zaliczył też bardzo dobry bieg na 5 km. Wynik 13:38.19 był najlepszym od 15 lat w Polsce.

– To prawda, ale minimum osiągnąłem z dużym trudem. Już podczas zgrupowania górskiego we Francji pojawiały się problemy. Czasem nie dawałem rady dokończyć treningu. Ostatecznie góry „podbiły" mi jednak trochę formę. Zrobiłem minimum, niezły wynik na 5000 metrów, byłem 5. w silnej stawce w Drużynowych Mistrzostwach Europy. Potem, ze startu na start biegałem gorzej. Nie żałuję jednak swojej decyzji. Jestem już zawodowym żołnierzem, mam jakąś stabilizację, opłacony ZUS i tak dalej. Poza tym teraz, już po szkoleniu, nie mam problemów z treningami, więc przyszłość rysuje się pozytywnie – wyjaśnia Parszczyński.

Archiwum

Łukasz Parszczyński próbował ratować formę we francuskich górach, ale straconych miesięcy treningów nie da się nadrobić w kilka tygodni

28-letni biegacz Podlasia obecnie w Jakuszycach przygotowuje się do startu we wrześniowych igrzyskach frankofońskich. Docelowa impreza to Halowe Mistrzostwa Świata, które odbędą się w lutym 2014 roku w Ergo Arenie w Sopocie. W wojsku Parszczyński pełni funkcję radiooperatora sił powietrznych w jednostce w Sochaczewie. **Miłosz Karbowski**

GW sport
www.wspolczesna.pl

Łukasz Parszczyński nie wystartuje w lekkoatletycznych mistrzostwach świata w Moskwie

ISSN 0137-9488

Piłka nożna >> Jagiellonia na fali i oby tak do końca

Zachwyty i zimny prysznic

Drugi mecz i drugie zwycięstwo. Takich wyników białostockiej Jagiellonii na starcie ekstraklasy nawet najwięksi optymiści nie spodziewali się.

Mariusz Klimaszewski
mklimaszewski@wspolczesna.pl

Cztery mecze wyjazdowe na początek sezonu to na pewno nie jest komfortowa sytuacja, ale i z nią trzeba sobie jakoś poradzić – mówił jeszcze przed rozpoczęciem tegorocznych rozgrywek w T-Mobile Ekstraklasie nowy trener Jagiellonii Białystok Piotr Stokowiec.

I radzi sobie wyjątkowo dobrze. 1:0 w Bydgoszczy z beniaminkiem Zawiszą, a teraz 3:2 ze Śląskiem we Wrocławiu. Żółto-czerwoni są jedną z trzech drużyn obok Legii Warszawa i Piasta Gliwicach mającą po dwa zwycięstwa.

W ataku obawialiśmy się, że nie będzie nikogo, kto mógłby zastąpić Tomka Frankowskiego. Tymczasem Albańczyk Beklim Balaj wyrasta na godnego następcę „Franka". Nawet potrafi jak on, w podobny sposób, „z zimną krwią" zdobywać bramki.

Ale w Jadze przede wszystkim poprawiła się obrona. To nie jest już dziurawe sito, a solidny mur stworzony przez rosłych środkowych defensorów Michała Pazdana i Martina Barana.

W dodatku ma zostać jeszcze bardziej wzmocniony. Blisko przejścia do Jagiellonii jest bowiem reprezentant Gruzji 26-letni Giorgi Popchadze. Piłkarz ostatnio grał w FC Baku, ma za sobą występy w duńskim FF Viborg i austriackim Sturm Graz. Może występować na lewej i prawej obronie czy też lewej pomocy.

Cóż, na razie nie możemy nachwalić się gry naszego zespołu. Nie popadajmy jednak w hurraoptymizm. Pokazała to końcówka niedzielnego meczu, gdy Śląsk zepchnął żółto-czerwonych do głębokiej obrony. – Kubeł zimnej głowy, na pewno się przyda – powtarzał życiową prawdę po meczu trener Stokowiec.

Fot. PAP

Bramkarz Śląska Wrocław Rafał Gikiewicz chwyta piłkę uprzedzając atakującego Mateusza Piątkowskiego z Jagiellonii Białystok. Żółto-czerwoni pokonali w niedzielę Śląsk 3:2.

▲ **Noty piłkarzy Jagiellonii za mecz ze Śląskiem (skala ocen 0-6):**

Jakub Słowik – nota 5. Bohater spotkania. Co najmniej pięciokrotnie uchronił zespół od utraty bramek swoimi nieprzeciętnymi interwencjami. A jego obrona strzału Paixao z końcówki spotkania była prawdziwym majstersztykiem. Tylko raz, jedyny raz popełnił błąd, który niestety skutkował utratą bramki po strzale Dudu z 81 minuty.

Alexis Norambuena – nota 4. Chilijski obrońca nie przypomina już piłkarza z ubiegłego sezonu, kiedy w każdym meczu popełniał katastrofalne błędy. Teraz znów możemy na niego liczyć.

Tomasz Bandrowski – nota 3,5. Grał kwadrans, najtrudniejszy w całym meczu, gdy trzeba było przetrzymać ataki Śląska i jak najdłużej być w posiadaniu piłki, co próbował robić.

Michał Pazdan – nota 4,5. Grał do 58 minuty, kiedy to, jak stwierdził nogi przestały mu funkcjonować. Do tego momentu skutecznie powstrzymywał zapędy Śląska.

Ukah – nota 3. Zmienił w 58. minucie Pazdana. Jego wejście zbiegło się ze słabszą grą zespołu. Od tego piłkarza na pewno wymaga się lepszej gry.

Martin Baran – nota 5. Drugi bardzo dobry występ słowackiego obrońcy. No i doskonałe zagranie, po którym z zimną krwią strzelił, jakże ważną, drugą bramkę dla Jagiellonii.

Jonatan Straus – nota 5. Młody piłkarz, który przebojem wdarł się do pierwszego składu Jagiellonii. W meczu ze Śląskiem jak profesor posyłał piłki z lewego skrzydła, po których zawsze gorąco robiło się w polu karnym rywali.

Rafał Grzyb – nota 5. W spotkaniu ze Śląskiem zachowywał spokój, jak przystało na kapitana. Przy pierwszej swojej okazji od razu zrobił z niej pożytek wyprowadzając Jagiellonię na prowadzenie.

Jakub Tosik – nota 4. Swoją robotę wykonał. Szkoda tylko, że już ma na koncie dwie żółte kartki

Tomasz Kupisz – nota 5. Na boisku poruszał się, jakby upał nie istniał. Strasznie aktywny i kreatywny zawodnik. To on obsłużył idealnie Balaja, to on przepuścił piłkę przy golu Grzyba i to on niestety trafił w słupek, chociaż bramka mu się należała w stu procentach. Może w następnym meczu?

Maciej Gajos – nota 3,5. Zagrał po kontuzji jedną połówkę, wywiązując się ze swoich zadań.

Bekim Balaj – nota 4. Joker. Wszedł po przerwie i 7 minut później z zimną krwią wykorzystał okazję, by pokonać bramkarza Śląska.

Quintana – nota 4. Kolejny dobry mecz w wykonaniu Hiszpana. Kilka dobrych podać. Szkoda tylko, że nie wykorzystał dośrodkowania Strausa.

Mateusz Piątkowski – nota 3. Przegrał walkę o piłkę z Paixao, gdy piłkarz Śląska strzelił pierwszego gola i to niestety obciąża jego konto.

▲ **Klasyfikacja po 2. kolejkach:**

1. Baran	9
Straus	9
Kupisz	9
4. Słowik	8,5
Grzyb	8,5
6. Pazdan	8
Tosik	8
Balaj	8
9. Quintana	7,5
Norambuena	7,5
11. Piątkowski	7
12. Bandrowski	3,5
13. Ukah	3
Gajos	3
Plizga	3

EKSTRAKLASA

Piłka nożna >>

Karny w końcówce

W meczu, który zakończył 2. kolejkę spotkań w T-Mobile Ekstraklasie rzut karny w trzeciej minucie doliczonego czasu gry zadecydował o zwycięstwie Wisły Kraków nad Koroną Kielce 3:2. Jego wykonawcą był Michał Chrapek. **(mark)**

▲ **Korona Kielce – Wisła Kraków 2:3 (1:1)**
Bramki: 1:0 – Paweł Golański 33, 1:1 – Łukasz Garguła 35, 1:2 – Łukasz Garguła 58, 2:2 – Paweł Sobolewski 80, 2:3 – Michał Chrapek (90+3-karny).
Korona: Małkowski – Golański, Malarczyk, Stano, Lisowski – Kiełb (61. Sierpina), Jovanovic (75. Trytko), Lenartowski, Janota (61. Staporski), Sobolewski – Gołębiewski.
Wisła: Miśkiewicz – Bunoza, Głowacki, Nalepa, Stolarski – Małecki (90+2. Burdenski), Stjepanovic, Garguła (60. Wilk), Chrapek, Sarki – Boguski (76. Burliga).
Żółte kartki: Stjepanovic, Nalepa (Wisła).
Sędziował: Daniel Stefański (Bydgoszcz). **Widzów** 8 971.

▲ **Lech Poznań – Cracovia Kraków 1:1 (0:0)**
Bramki: 1:0 – Vojo Ubiparip (83), 1:1 – Saidi Ntibazonkiza (89).
Lech: Kotorowski – Ceesay, Wołąkiewicz (87. Kamiński), Arboleda, Kędziora – Możdżeń, Drygas, Pawłowski (60. Hamalainen), Trałka, Lovrencsics – Ślusarski (60. Ubiparip).
Cracovia: Pilarz – Kuś, Żytko, Kosanovic, Marciniak – Bernhardt (46. Ntibazonkiza), Straus (63. Budziński), Szeliga, Danielewicz, Steblecki (68. Nowak) – Boljevic.
Żółte kartki: Drygas, Arboleda (Lech); Kuś, Szeliga, Ntibazonkiza (Cracovia).
Czerwona kartka: Kuś (za drugą żółtą, Lechia 75).
Sędziował: Paweł Raczkowski (Warszawa). **Widzów:** 14 663.

1. Legia	2	6	8-1
2. Piast	2	6	5-3
3. Jagiellonia	**2**	**6**	**4-2**
4.Wisła	2	4	3-2
5. Górnik	2	4	2-1
6. Pogoń	2	3	2-3
7. Widzew	2	3	3-6
8. Lechia	2	2	3-3
9. Ruch	2	2	2-2
Lech	2	2	2-2
11. Podbeskidzie	2	1	3-4
Cracovia	2	1	3-4
13. Śląsk	2	1	2-3
Korona	2	1	2-3
15. Zawisza	2	0	1-3
16. Zagłębie	2	0	1-4

▲ **Program 3. kolejki:**
Piątek, 2.08: Cracovia Kraków – Ruch Chorzów (18.00); Zawisza Bydgoszcz – Pogoń Szczecin (20.30)
Sobota, 3.08: Widzew Łódź – Korona Kielce (18.00), Legia Warszawa – Podbeskidzie Bielsko-Biała (20.30).
Niedziela, 4.08: Górnik Zabrze – Piast Gliwice (15.30); Śląsk Wrocław – Wisła Kraków (18.00); KGHM Zagłębie Lubin – Lech Poznań (20.30).
Poniedziałek, 5.08: Lechia Gdańsk – Jagiellonia Białystok (18.00).